

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
ЗІ ЗВІТОМ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

2019

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Звіт про фінансовий стан	1
Звіт про прибутки та збитки	2
Звіт про сукупний дохід	3
Звіт про зміни в капіталі	4
Звіт про рух грошових коштів	5

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Основна діяльність	6
2. Операційне середовище Банку	6
3. Основа складання окремої фінансової звітності	7
4. Основні положення облікової політики	7
5. Суттєві облікові судження та оцінки	32
6. Інформація за сегментами	33
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	37
8. Торгові активи	38
9. Заборгованість кредитних установ	38
10. Кредити клієнтам	39
11. Активи, призначені для продажу	45
12. Інвестиційні цінні папери	45
13. Інвестиційна нерухомість	47
14. Основні засоби	48
15. Нематеріальні активи	51
16. Оподаткування	51
17. Резерви	54
18. Інші активи та зобов'язання	57
19. Заборгованість перед кредитними установами	58
20. Заборгованість перед клієнтами	59
21. Капітал	59
22. Договірні, умовні фінансові зобов'язання та орендні договори	62
23. Чисті процентні доходи	64
24. Чисті комісійні доходи	65
25. Кредитні прибутки/(збитки)	65
26. Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	66
27. Модифікації, що не призвели до припинення визнання	66
28. Інші доходи	67
29. Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати	67
30. Управління ризиками	68
31. Справедлива вартість фінансових інструментів	95
32. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	101
33. Операції з пов'язаними сторонами	103
34. Достатність капіталу	106
35. Події після дати балансу	107

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам та Правлінню Акціонерного товариства «Райффайзен Банк Аваль»

Звіт щодо аудиту окремої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит окремої фінансової звітності Акціонерного товариства «Райффайзен Банк Аваль» («Банк»), що складається з окремого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року, та окремого звіту про прибутки та збитки, окремого звіту про сукупний дохід, окремого звіту про зміни в капіталі та окремого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до окремої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, окрема фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2019 року та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту окремої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення окремої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо окремої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам

Оцінка резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам є ключовою областю суджень керівництва Банку. Внаслідок суттєвості кредитів клієнтам, що складала 57% від загальних активів, та пов'язаної невизначеності в оцінках, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам вважається ключовим питанням аудиту.

Оцінка та розрахунок резерву під очікувані кредитні збитки, в тому числі визначення того, чи відбувся дефолт або суттєве зростання кредитного ризику після первісного визнання, визначення значень ймовірності дефолту та збитку у випадку настання дефолту та очікуваних грошових потоків для погашення заборгованості, включно з грошовими потоками від застави, вимагають значного застосування професійних суджень та використовують різні припущення. Використання різних припущень може призвести до суттєво різних оцінок резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам.

Інформація щодо очікуваних кредитних збитків наведена в примітці 10 «Кредити клієнтам» та підхід керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком наведений в примітці 30 «Управління ризиками» до окремої фінансової звітності.

Наші процедури аудиту включали аналіз моделей та методології, що були розроблені Банком, для оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами клієнтам. Ми оцінили та протестували, на вибірковій основі, дизайн та операційну ефективність внутрішніх контролів Банку щодо процесу розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам включно з якістю вихідних даних, наприклад, днів прострочення та кредитних рейтингів.

Разом із фахівцями в сфері оцінки ризиків, ми протестували припущення, що визначають ідентифікацію суттєвого зростання кредитного ризику після первісного визнання та зміни ризику дефолту. Ми протестували коректність вихідних даних, використаних в моделях для розрахунку ймовірності дефолту та розміру збитку у випадку настання дефолту, таких як кількість днів прострочення та коефіцієнт відновлення. Додатково, ми оцінили вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та їх зважування на вірогідність для наведення економічних вихідних даних в моделях.

Для вибірки кредитів клієнтам в стадії 3, ми також протестували прогнози Банку щодо майбутніх грошових потоків та оцінку відповідного заставного майна.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Перше застосування МСФЗ 16 «Оренда»

Банк застосував вимоги МСФЗ 16 «Оренда» починаючи з 1 січня 2019 року. МСФЗ 16 визначає принципи визнання, оцінки, подання та розкриття оренди та запроваджує єдину модель обліку для орендаря.

Застосування вимог МСФЗ 16 «Оренда» вважається ключовим питанням аудиту, враховуючи суттєвість впливу на активи та зобов'язання Банку станом на 1 січня 2019 року та судження, необхідні для встановлення ключових припущень для визначення ставки додаткових запозичень орендаря та строку оренди.

Розкриття інформації щодо застосування МСФЗ 16 «Оренда» представлено у Примітці 4 «Основні положення облікової політики».

Інші питання

Аудит окремої фінансової звітності Банку станом на 31 грудня 2018 року та за рік, що закінчився зазначеною датою, було проведено іншим аудитором, який випустив звіт незалежних аудиторів 17 квітня 2019 року з немодифікованою думкою.

Ми проаналізували відповідні розкриття інформації в примітці 10 до окремої фінансової звітності щодо резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам та підходи керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком в примітці 30 до окремої фінансової звітності.

Ми оцінили застосування МСФЗ 16 і перевірили розрахунок орендних зобов'язань Банку, активів з права користування, витрат на оренду та фінансових витрат у окремому звіті про фінансовий стан та окремому звіті про прибутки та збитки.

Ми проаналізували оцінки керівництва, які використовуються для обчислення перехідних коригувань (наприклад, ставка додаткових запозичень, строк оренди) та протестували вихідні дані.

Ми проаналізували відповідні розкриття інформації, необхідні відповідно до МСБО (IAS) 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» у Примітці 4 до окремої фінансової звітності.

Інша інформація, що включена до Річної інформації емітента цінних паперів за 2019 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Річній інформації емітента цінних паперів, але не включає окрему фінансову звітність на наш звіт аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом окремої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, щодо іншої інформації отриманої до дати цього звіту незалежного аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що окрема фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у окремій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст окремої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує окрема фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Наглядову раду разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їй про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту окремої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Відповідно до вимог ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21 грудня 2017 року («Закон № 2258-VIII») ми надаємо таку інформацію в звіті незалежного аудитора, що вимагається додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту.

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

10 червня 2019 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту окремої фінансової звітності Банку. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить один рік.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової ради Банку, який ми випустили 29 квітня 2020 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в окремій фінансовій звітності.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»:

Свістич О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Мовсесян Л.С.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101249

м. Київ, Україна

29 квітня 2020 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

Звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2019 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2019 р.	2018 р.
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	13 542 570	10 362 053
Торгові активи	8	784 725	690 495
Заборгованість кредитних установ	9	10 176 266	7 630 836
Кредити клієнтам	10	47 352 398	46 829 034
Активи, призначені для продажу	11	11 804	20 848
Інвестиційні цінні папери:	12		
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток		823	-
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3 570 498	3 455 556
- за амортизованою собівартістю		1 578 101	-
Інвестиції в дочірні підприємства	4,33	49 155	49 155
Інвестиційна нерухомість	13	83 153	99 257
Основні засоби	14	3 125 177	2 331 782
Нематеріальні активи	15	644 162	435 488
Відстрочені активи з податку на прибуток	16	-	43 661
Інші активи	18	1 867 416	1 364 665
Всього активи		82 786 248	73 312 830
Зобов'язання			
Торгові зобов'язання		1 252	6 955
Заборгованість перед кредитними установами	19	209 055	697 373
Заборгованість перед клієнтами	20	66 748 547	58 405 951
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		251 686	247 100
Відстрочені податкові зобов'язання	16	14 160	-
Резерви	17	152 090	163 432
Інші зобов'язання	18	2 393 650	2 169 049
Всього зобов'язання		69 770 440	61 689 860
Капітал			
Статутний капітал	21	6 154 516	6 153 411
Додатково сплачений капітал		3 033 598	3 030 675
Резерви переоцінки	21	1 004 663	837 802
Резервні та інші фонди		2 258 859	731 433
Нерозподілений прибуток		564 172	869 649
Всього капітал, що належить акціонерам Банку		13 015 808	11 622 970
Всього капітал і зобов'язання		82 786 248	73 312 830

Від імені Правління Банку підписано та надано дозвіл на публікацію

Олександр Писарук
Голова ПравлінняЛюдмила Макаренко
Головний бухгалтер

29 квітня 2020 року

Примітки на стор. 6-107 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про прибутки та збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2019 р.	2018 р.
Процентні доходи, розраховані за методом ефективної ставки відсотка		9 866 714	8 692 116
Інші процентні доходи		104 887	174 044
Процентні витрати, розраховані за методом ефективної ставки відсотка		(2 734 054)	(1 822 253)
Інші процентні витрати		(65 084)	-
Чисті процентні доходи	23	7 172 463	7 043 907
Комісійні доходи		5 311 890	4 593 129
Комісійні витрати		(2 791 460)	(2 129 610)
Чисті комісійні доходи	24	2 520 430	2 463 519
Кредитні прибутки/(збитки)	25	219 474	518 655
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:			
- торгові операції		413 822	344 863
- курсові різниці		31 069	(8 154)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з торговими активами/зобов'язаннями		100 448	(37 245)
Чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		1 020	5
Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		44 975	(16 372)
Чисті (збитки)/прибутки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	26	(8 549)	71 433
Чисті збитки від модифікації фінансових активів	27	(34 051)	(30 043)
Інші доходи	28	115 888	117 921
Непроцентні доходи		664 622	442 408
Витрати на персонал	29	(2 420 598)	(2 022 379)
Знос і амортизація	14,15	(690 618)	(453 246)
Інші адміністративні та операційні витрати	29	(1 710 453)	(1 706 007)
Відновлення/(зменшення) корисності інших нефінансових активів та резерви	17,18	42 263	(67 478)
Переоцінка інвестиційної нерухомості	13	-	2 163
Зменшення корисності активів, призначених для продажу		-	(1 579)
Непроцентні витрати		(4 779 406)	(4 248 526)
Прибуток до оподаткування		5 797 583	6 219 963
Витрати з податку на прибуток	16	(1 048 869)	(1 132 029)
Прибуток за рік		4 748 714	5 087 934
Прибуток на акцію			
Чистий та скоригований прибуток на одну просту акцію (грн.) розрахований на основі та розкритий у консолідованій фінансовій звітності Банку	21	0,0784	0,0848

Примітки на стор. 6-107 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2019 р.	2018 р.
Прибуток за рік		4 748 714	5 087 934
Інший сукупний дохід			
Статті, які переносяться чи можуть бути перенесені до прибутків або збитків:			
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Чиста зміна справедливої вартості	21	305 773	(200 465)
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки	21,25	(14 810)	23 922
Перенесення у прибутки або збитки	21	(46 259)	7 255
Податок на прибуток	16,21	(44 047)	30 472
Всього статті, які переносяться чи можуть бути перенесені до прибутків або збитків		200 657	(138 816)
Статті, які не будуть перенесені до прибутків або збитків:			
Переоцінка будівель	21	(66)	29 227
Податок на прибуток від переоцінки будівель	16,21	12	(5 261)
Всього статті, які не будуть перенесені до прибутків або збитків		(54)	23 966
Інший сукупний дохід/(збиток) за рік за вирахуванням податків		200 603	(114 850)
Всього сукупний дохід за рік		4 949 317	4 973 084

Примітки на стор. 6-107 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про зміни в капіталі
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	Статутний капітал	Додатково сплачений капітал	Резерви переоцінки	Резервні та інші фонди	(Непокритий збиток)/ нерозподілений прибуток	Всього
1 січня 2018 р.		6 154 516	3 033 028	1 017 088	507 948	185 860	10 898 440
Всього сукупний дохід за рік		-	-	(114 850)	-	5 087 934	4 973 084
Амортизація резерву переоцінки	21	-	-	(23 120)	-	23 120	-
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	21	-	-	(35 641)	-	35 641	-
Перенесення податкового ефекту від переоцінки будівель	21	-	-	(5 675)	-	5 675	-
Перерахування нерозподіленого прибутку до резервних та інших фондів	21	-	-	-	223 485	(223 485)	-
Дивіденди, оголошені акціонерам Банку	21	-	-	-	-	(4 245 096)	(4 245 096)
Викуп власних акцій	21	(1 105)	(2 353)	-	-	-	(3 458)
31 грудня 2018 р.		6 153 411	3 030 675	837 802	731 433	869 649	11 622 970
1 січня 2019 р.		6 153 411	3 030 675	837 802	731 433	869 649	11 622 970
Всього сукупний дохід за рік		-	-	200 603	-	4 748 714	4 949 317
Амортизація резерву переоцінки	21	-	-	(23 926)	-	23 926	-
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	21	-	-	(9 816)	-	9 816	-
Перерахування нерозподіленого прибутку до резервних та інших фондів	21	-	-	-	1 527 426	(1 527 426)	-
Дивіденди, оголошені акціонерам Банку	21	-	-	-	-	(3 560 507)	(3 560 507)
Продаж викуплених акцій	21	1 105	2 923	-	-	-	4 028
31 грудня 2019 р.		6 154 516	3 033 598	1 004 663	2 258 859	564 172	13 015 808

Примітки на стор. 6-107 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	2019 р.	2018 р.
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Процентні доходи, що отримані		9 930 817	8 616 928
Процентні витрати, що сплачені		(2 695 966)	(1 780 286)
Комісійні доходи, що отримані		5 303 495	4 633 293
Комісійні витрати, що сплачені		(2 719 060)	(2 129 610)
Результат операцій з торговими активами/зобов'язаннями		68 834	(25 707)
Результат операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		-	5
Результат операцій з фінансовими активами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		49 889	(7 765)
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами		413 822	344 863
Інші отримані операційні доходи		103 127	92 405
Виплати на утримання персоналу, сплачені		(2 417 652)	(1 971 400)
Адміністративні та інші операційні витрати, сплачені		(1 706 396)	(1 634 112)
Податок на прибуток, сплачений		(1 030 496)	(354 708)
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		5 300 414	5 783 906
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів:</i>			
Торгові активи		(47 218)	400 119
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		141 156	1 969 090
Кошти в інших банках		(2 743 452)	507 884
Кредити та заборгованість клієнтів		(2 277 616)	(9 098 626)
Інші активи		(564 801)	(320 941)
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань:</i>			
Торгові зобов'язання		(6 955)	(4 689)
Короткострокові кошти банків		(400 551)	(996 798)
Кошти клієнтів		11 148 459	6 464 299
Інші зобов'язання		(268 874)	801 960
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		10 280 562	5 506 204
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(1 495 469)	-
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості		9 158	9 756
Надходження від реалізації активів на продаж		20 773	58 513
Придбання основних засобів		(713 649)	(684 426)
Надходження від реалізації основних засобів		21 905	5 548
Придбання нематеріальних активів		(394 090)	(220 282)
Дивіденди, що отримані		197	-
Чисті грошові кошти, використані у інвестиційній діяльності		(2 551 175)	(830 891)
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Викуп власних акцій		-	(3 458)
Продаж власних акцій		4 028	-
Дивіденди, сплачені		(3 561 169)	(4 244 207)
Зобов'язання за договорами оренди	18	(51 915)	-
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(3 609 056)	(4 247 665)
Вплив курсових різниць на грошові кошти та їх еквіваленти		(939 814)	(362 822)
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів		3 180 517	64 826
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	7	10 362 053	10 297 227
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	7	13 542 570	10 362 053

Примітки на стор. 6-107 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

1. Основна діяльність

Акціонерний комерційний банк «Аваль» (далі – «Райффайзен Банк Аваль») був зареєстрований 27 березня 1992 року Національним банком України (далі – «НБУ») як акціонерне товариство відкритого типу згідно із законодавством України. У квітні 1994 року банк був перереєстрований як Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк «Аваль». У 2006 році банк був перереєстрований як Відкрите акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль» та у 2009 році – у форму Публічного акціонерного товариства, у зв'язку зі змінами в українському законодавстві. У 2018 році Райффайзен Банк Аваль був перереєстрований у форму Приватного акціонерного товариства. Райффайзен Банк Аваль здійснює свою діяльність на підставі Загальної банківської ліцензії №10 від 18 червня 2018 року (видана НБУ) та згідно з чинним законодавством, включаючи Закон України «Про банки і банківську діяльність» та інші нормативні акти Національного банку України.

Райффайзен Банк Аваль приймає вклади від фізичних, юридичних осіб та бюджетних установ, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, здійснює операції з обміну іноземних валют, розрахунково-касового обслуговування та надає інші банківські послуги своїм клієнтам.

Починаючи з 1999 року Райффайзен Банк Аваль є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Фонд здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд забезпечує покриття зобов'язань Райффайзен Банк Аваль перед його вкладниками-фізичними особами на суму до 200 тис. грн. на кожного вкладника у випадку банкрутства або відкликання банківської ліцензії НБУ.

Центральний офіс Райффайзен Банк Аваль знаходиться у місті Київ. Станом на 31 грудня 2019 року Райффайзен Банк Аваль має 5 філій та 490 безбалансових відділень по всій Україні (2018 р.: 5 філій, 499 безбалансових відділень).

Юридична адреса АТ «Райффайзен Банк Аваль»: вул. Лескова, 9, м. Київ, Україна.

Материнським банком та власником контрольного пакету акцій АТ «Райффайзен Банк Аваль» є «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (Raiffeisen Bank International AG), Австрія.

«Райффайзен-Холдінг Нідеростеррайх-Він ТОВ», Австрія (Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung) здійснює контроль прямого власника – материнського банку «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (далі – «RBI AG»), тобто «Райффайзен-Холдінг Нідеростеррайх-Він ТОВ» є найвищою контролюючою стороною Банку.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років структура акціонерів Райффайзен Банк Аваль, виходячи з кількості акцій, що знаходяться в обігу, складала:

Акціонери	2019 р., %	2018 р., %
«Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ»	68,28	68,27
ЄБРР	30,00	30,00
Інші юридичні особи	1,19	1,29
Фізичні особи	0,52	0,42
Викуплені власні акції	0,01	0,02
Всього	100,00	100,00

Станом на 31 грудня 2019 року персонал Райффайзен Банк Аваль, що обіймає ключові керівні посади, контролював 24 000 акцій (0,00%) банку (2018 р.: 24 000 акцій (0,00%)).

2. Операційне середовище Банку

Банківський сектор України протягом 2019 року залишався у хорошому фінансовому стані. Банки прибуткові, рентабельність капіталу сектору рекордна. Цього року відрахування до резервів були найнижчими за більш як десятиріччя.

Ключове досягнення 2019 року – входження показника інфляції до визначеного НБУ цільового діапазону. Політика НБУ спрямована на утримання темпів зростання споживчих цін на цільовому рівні. Це дасть змогу банкам ефективніше здійснювати ціноутворення пасивів та активів, а отже, загалом сприятиме відновленню довгострокового кредитування бізнесу та населення.

У 2019 році споживча інфляція сповільнилася до 4,1% – найнижчого рівня за останні шість років. НБУ досягнув середньострокової інфляційної цілі 5% ± 1 в. п., яку декларував з 2015 року, навіть швидше, ніж очікувалося. Зміцнення гривні мало вирішальний вплив на стрімке уповільнення інфляції наприкінці 2019 року, нівелювавши ефекти досить сильного споживчого попиту.

У грудні 2019 НБУ продовжив пом'якшувати монетарну політику, прискоривши зниження облікової ставки (на 200 б.п. – до 13,5%). Послідовне зниження НБУ облікової ставки та очікування її подальшого зниження відобразилося на зменшенні ставок на міжбанківському ринку та дохідності державних боргових цінних паперів в гривні за всіма строками обігу.

Національний банк визначив перелік системно важливих банків відповідно до оновленої методології, яка дала змогу значно розширити кількість таких банків. Згідно оновленої методології, відтепер системно важливими є 14 банків, серед яких і Райффайзен Банк Аваль. Набуття статусу системно важливого накладає на банки додаткове зобов'язання виконувати окремі підвищені вимоги для забезпечення їх запасу міцності.

У першому півріччі 2019 року запрацювала принципово нова система валютного регулювання, мета якої – поступова лібералізація валютного ринку. Запроваджено ризик-орієнтований підхід у валютному нагляді. Поступово всі валютні обмеження буде знято відповідно до темпів поліпшення макроекономічних умов в Україні, ухвалення законів про «спліт» і про протидію BEPS.

21 квітня 2019 року набув чинності Кодекс України з процедур банкрутства, що почав діяти з 21 жовтня 2019 року. Він створює законодавче підґрунтя для вирішення накопичених проблем неплатоспроможності юридичних та фізичних осіб. Також урегульовано реструктуризацію заборгованості за валютними кредитами в банках. З грудня 2014 року діє мораторій на стягнення нерухомості з позичальників, що не виконали зобов'язання за іпотечними кредитами у валюті. Його буде скасовано через рік після початку дії кодексу. Запроваджені кодексом механізми дадуть змогу знизити витрати кредиторів на повернення боргів.

Ключовими ризиками залишаються подальше охолодження світової економіки та погіршення умов торгівлі внаслідок спалаху коронавірусу та подальших заходів, запроваджених Урядом (Примітка 35), ескалація військового конфлікту на сході країни та нові торговельні обмеження з боку Росії, скорочення врожаю зернових і плодоовочевих культур в Україні через несприятливі погодні умови, збільшення волатильності світових цін на продукти харчування з огляду на глобальні зміни клімату, зменшення обсягів припливу іноземного капіталу. Реалізація цих ризиків може погіршити курсові й інфляційні очікування та ускладнити доступ до міжнародних ринків капіталу в умовах необхідності здійснення пікових боргових виплат.

Керівництво вважає, що вживає належні заходи для підтримки стабільної діяльності банку, необхідні за існуючих обставин, хоча подальша нестабільність ситуації у діловому середовищі може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан банку, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан банку. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінок керівництва.

3. Основа складання окремої фінансової звітності

Загальна інформація

Ця окрема фінансова звітність була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ»), вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та вимог Національного банку України щодо складання фінансової звітності українських банків.

Ця окрема фінансова звітність була складена на основі принципу первісної вартості, за винятком торгових цінних паперів, інвестиційних цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, інвестиційних цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та похідних фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, інвестиційної нерухомості, що обліковується за справедливою вартістю, та будівель, що відображаються за переоціненою вартістю.

Це перший пакет річної фінансової звітності Банку, при складанні якої були застосовано МСФЗ 16 «Оренда». Зміни суттєвих положень облікової політики описано в Примітці 4.

Ця окрема фінансова звітність включає лише звітність Банку за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років. Банк також складає консолідовану фінансову звітність відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України», затвердженого Національним банком України, та відповідно до інших нормативних актів Національного банку України, що не суперечать міжнародним стандартам.

4. Основні положення облікової політики

Далі наведено основні принципи облікової політики, що були застосовані під час підготовки цієї окремої фінансової звітності. Ці принципи облікової політики, окрім наведених нижче змін до положень облікової політики, обумовлених впровадженням МСФЗ 16 «Оренда» (описано нижче), послідовно застосовувалися до всіх періодів.

Фінансові інструменти

Фінансовий інструмент – це будь-який контракт, який призводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу у іншого суб'єкта господарювання.

Фінансовий актив – це будь-який актив, що є:

- грошовими коштами;
- інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання або обмінювати фінансові активи чи фінансові зобов'язання з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими для Банку;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Банку та який є непохідним інструментом, за який Банк зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Банку.

Фінансове зобов'язання – це будь-яке зобов'язання, що є:

- контрактним зобов'язанням надавати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єктові господарювання, або обмінюватися фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно несприятливими для Банку;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Банку, та який є непохідним інструментом, за яким Банк зобов'язаний або може бути зобов'язаний надавати змінну кількість власних інструментів капіталу, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Банку.

Первісна оцінка фінансового інструменту

При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю, плюс (для фінансових активів) або мінус (для фінансових зобов'язань), у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю через прибуток або збиток, витрати, безпосередньо пов'язані із здійсненням операції.

Фінансові активи

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу фінансових активів відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Класифікація та оцінка: загальна характеристика

Фінансові активи

Банк класифікує всі свої фінансові активи в одну з трьох основних категорій: що оцінюються за амортизованою собівартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI) та за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL).

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю, якщо одночасно виконуються наступні умови:

- актив утримують в рамках бізнес-моделі, мета якої – утримання активів з метою одержання контрактних грошових потоків;
- контрактні умови фінансового активу обумовлюють надходження у певні дати грошових потоків, які є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Амортизована собівартість фінансового активу – це сума, за якою фінансовий актив оцінюється при первісному визнанні за вирахуванням погашення основної суми, збільшена або зменшена на величину накопиченої амортизації, розрахованої з використанням методу ефективної ставки відсотка, – будь-якої різниці між цією первісно визнаною сумою та сумою погашення активу, скоригована на суму резерву під очікувані кредитні збитки.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю розкриваються за статтею «Процентні доходи, розраховані за методом ефективної ставки відсотка», курсові різниці, – за статтею «Непроцентні доходи/(витрати)/курсів різниці», очікувані кредитні збитки, – за статтею «Кредитні (збитки)/прибутки», прибутки та збитки від несуттєвих модифікацій, – за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від модифікації фінансових активів», прибутки та збитки від припинення визнання (включаючи спричинені суттєвими модифікаціями), – за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю» Звіту про прибутки та збитки.

Боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Фінансовий актив класифікується для подальшої оцінки як FVOCI, якщо він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є як отримання контрактних грошових потоків, так і продаж фінансових активів; а договірні умови фінансового активу передбачають надходження у певні дати грошових коштів, які є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Боргові інструменти FVOCI, в подальшому оцінюються за справедливою вартістю з визнанням прибутків та збитків від зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході. Балансова вартість боргових інструментів FVOCI не зменшується на суму резерву під очікувані кредитні збитки. Сума резерву під очікувані кредитні збитки визнається в іншому сукупному доході.

Процентні доходи, курсові різниці та очікувані кредитні збитки відображаються у складі прибутків та збитків аналогічно до фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю. У разі припинення визнання, накопичена сума прибутків та збитків, що попередньо була відображена в іншому сукупному доході рекласифікується з іншого сукупного доходу до статті «Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» Звіту про прибутки та збитки.

Дольові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

При первісному визнанні дольового інструменту, який не утримується для торгівлі, Банк може прийняти рішення, що не підлягає скасуванню щодо відображення подальших змін справедливої вартості інструменту в іншому сукупному доході. Цей вибір здійснюється окремо за кожною інвестицією.

Прибутки та збитки за цими дольовими інструментами не рекласифікуються з іншого сукупного доходу до прибутків або збитків. Дивіденди визнаються у прибутках або збитках, коли встановлено право на отримання платежу. Дольові інструменти не підлягають оцінці на предмет зменшення корисності.

Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Усі інші фінансові активи, тобто фінансові активи, які не відповідають критеріям класифікації за амортизованою собівартістю, або FVOCI, класифікуються для подальшої оцінки за справедливою вартістю з визнанням її змін у прибутках або збитках. Крім того, Банк має право при первісному визнанні прийняти рішення, що не підлягає скасуванню щодо класифікації фінансового активу у категорію FVTPL, якщо такий вибір усуває або значно зменшує непоследовність в оцінках або відображенні (яку інколи називають «неузгодженістю обліку»), що виникла б в іншому випадку внаслідок оцінки активів або зобов'язань чи визнання прибутків або збитків за ними в інший спосіб.

Фінансові активи призначені для торгівлі, фінансові активи, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (що не пройшли тест на перевірку контрактних грошових потоків) та фінансові активи призначені для подальшої оцінки за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються окремо у Звіті про фінансовий стан.

Процентні доходи за всіма фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються за статтею «Інші процентні доходи» Звіту про прибутки та збитки.

Всі прибутки та збитки (окрім процентних доходів) за фінансовими активами призначеними для торгівлі розкриваються за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від операцій з торговими активами/зобов'язаннями» Звіту про прибутки та збитки.

Всі прибутки та збитки (окрім процентних доходів) за фінансовими активами призначеними для подальшої оцінки за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від операцій з фінансовими активами за справедливою вартістю через прибуток або збиток» Звіту про прибутки та збитки.

Всі прибутки та збитки за фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток» Звіту про прибутки та збитки.

Оцінка бізнес-моделі

Банк проводить оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується фінансовий актив на портфельній основі, оскільки такий спосіб найкраще відображає порядок управління бізнесом та надання інформації керівництву.

При визначенні належної бізнес-моделі, враховуються наступні висновки:

- як оцінюється ефективність бізнес-моделі (і фінансових активів, що відносяться до цієї бізнес-моделі) та яким чином звітується ключовому управлінському персоналу;
- яким чином оцінюються ризики, що впливають на ефективність бізнес-моделі (а також на фінансові активи, що відносяться до цієї бізнес-моделі) та способи управління цими ризиками;
- як винагороджуються менеджери – наприклад, чи компенсація залежить від справедливої вартості активів, якими управляють, чи від надходження контрактних грошових потоків;
- частота, вартість і час продажу за минулі періоди, причини такого продажу та очікування щодо продажу в майбутньому;
- чи є діяльність з продажу або отримання контрактних грошових потоків для бізнес-моделі невід'ємною складовою, чи лише виключенням (бізнес-модель «утримання з метою одержання договірних грошових потоків» проти «утримання з метою одержання договірних грошових потоків та продажу»).

Фінансові активи, які утримуються для торгівлі, та такі, управління та оцінка результатів за якими здійснюється на основі справедливої вартості, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Аналіз характеристик контрактних грошових потоків

Якщо Банк визначає, що бізнес-модель певного портфеля полягає в утриманні фінансових активів з метою одержання договірних грошових потоків (або з метою одержання договірних грошових потоків та продажу фінансових активів), проводиться оцінка, чи контрактні умови фінансового активу передбачають надходження у певні дати грошових потоків, які є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми. З цією метою проценти визначаються як компенсація часової вартості грошей та кредитного ризику, пов'язаного з непогашеною протягом певного періоду часу частиною основної суми, та інших базових для кредитування ризиків та витрат, а також маржі прибутку. Ця оцінка здійснюється за кожним інструментом окремо та за станом на дату первісного визнання фінансового активу.

Оцінюючи, чи контрактні грошові потоки є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми, Банк розглядає договірні умови інструмента. Це включає оцінку того, чи фінансовий актив передбачає договірні умови, згідно з якими строки чи суми контрактних грошових потоків можуть змінюватись таким чином, що не відповідатиме зазначеним умовам. Банк розглядає:

- умови дострокової оплати, продовження контракту;
- леверидж-опції;
- чи обмежується вимога визначеними активами або грошовими потоками;
- контрактно зв'язані інструменти.

Особливості дострокової оплати з негативною компенсацією.

Негативна компенсація виникає, коли договірні умови дозволяють позичальнику достроково погасити інструмент, але сума дострокової оплати може бути меншою, ніж неоплачена частина основної суми та процентів. Для призначення оцінки за амортизованою собівартістю, негативна компенсація повинна бути «обґрунтованою компенсацією за дострокове припинення дії контракту».

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у визначені суми готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, поточні рахунки в Національному банку України та інших кредитних установах та кошти овернайт в інших кредитних установах.

Фінансові інструменти призначені для торгівлі

Фінансовий актив або фінансове зобов'язання класифікуються як призначені для торгівлі, якщо вони:

- придбані або створені в основному з метою продажу або викупу найближчим часом;
- є частиною портфеля визначених фінансових інструментів, управління якими здійснюється сукупно та щодо яких існують нові актуальні приклади отримання прибутку в короткостроковій перспективі;
- є похідним фінансовим інструментом.

Знецінення: загальна характеристика

Розрахунок очікуваних кредитних збитків вимагає використання облікових оцінок. Керівництво також має вдаватись до суджень при застосуванні облікової політики Банку.

Банк оцінює на прогностичній основі очікувані кредитні збитки, пов'язані з активними борговими інструментами, що відображаються за амортизованою собівартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а також заборгованістю, що виникає за наданими зобов'язаннями з кредитування, орендною та іншою фінансовою дебіторською заборгованістю та фінансовими гарантіями. Банк формує резерв під очікувані кредитні збитки за такими операціями на кожну звітну дату.

Банк завжди оцінює резерв під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами в сумі очікуваних протягом усього строку дії інструменту збитків (застосовує спрощений підхід).

Цей розділ надає огляд аспектів МСФЗ 9, які передбачають більш високий ступінь судження або складності та основних джерел невизначеності оцінок, що несуть значний ризик спричинення необхідності здійснення суттєвих коригувань вартості протягом наступного фінансового року.

Оцінка очікуваних кредитних збитків

Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає об'єктивну та ймовірно-зважену суму, яка визначається шляхом оцінки ряду ймовірних результатів, часової вартості грошей та обґрунтованої і прийнятної інформації, яка доступна без надмірних витрат або зусиль на звітну дату про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов.

Оцінка резервів під очікувані кредитні збитки для фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, є областю, яка вимагає використання складних моделей та суттєвих припущень щодо майбутніх економічних умов та стану обслуговування боргу. Суттєвими судженнями, що необхідні при застосуванні вимог бухгалтерського обліку для оцінки очікуваних кредитних збитків, є:

- визначення критеріїв суттєвого збільшення кредитного ризику;
- вибір відповідних моделей та припущень для оцінки очікуваних кредитних збитків;
- визначення кількості та відносної ваги прогностичних сценаріїв для кожного виду продукту / ринку та відповідних очікуваних кредитних збитків;
- визначення груп подібних фінансових активів для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Кредитний ризик виникає в основному за міжбанківськими, комерційними та споживчими кредитами, а також за наданими зобов'язаннями з кредитування, пов'язаними з такою кредитною діяльністю, але може також виникати за наданими фінансовими гарантіями, зокрема кредитними гарантіями, акредитивами та акцептами.

Оцінка кредитного ризику для цілей управління ризиками є складною і вимагає використання моделей, оскільки ризик змінюється при зміні ринкових умов, очікуваних грошових потоків та з плином часу. Оцінка кредитного ризику щодо портфеля активів передбачає подальші оцінки, як щодо ймовірності виникнення дефолту, відповідних коефіцієнтів дефолту та кореляцій виникнення дефолту між контрагентами. Банк розраховує кредитний ризик, використовуючи ймовірність дефолту (PD), заборгованість під ризиком дефолту (EAD) та розмір збитку у випадку настання дефолту (LGD). Це переважний підхід, який використовується для оцінки очікуваних кредитних збитків згідно з МСФЗ 9.

МСФЗ 9 передбачає триступеневу модель зменшення корисності, яка базується на змінах в кредитній якості інструменту з моменту первісного визнання. Згідно з даною моделлю, фінансовий інструмент, який не є кредитно-знеціненим при первісному визнанні, класифікується на Стадії 1, а його кредитний ризик підлягає подальшому постійному моніторингу. Якщо відбулось суттєве збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, фінансовий інструмент переводиться до Стадії 2, але він ще не вважається кредитно-знеціненим. Якщо фінансовий інструмент вважається кредитно-знеціненим, він переміщується до Стадії 3.

Для фінансових інструментів, що знаходяться на Стадії 1, очікувані кредитні збитки оцінюються в сумі частини очікуваних протягом усього строку дії фінансового інструменту збитків, що можуть виникнути в результаті настання подій дефолту протягом наступних 12 місяців. Очікувані кредитні збитки для інструментів на Стадіях 2 або 3, оцінюються виходячи з кредитних збитків, очікуваних від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента. Згідно з МСФЗ 9 при розрахунку очікуваних кредитних збитків необхідно враховувати прогностичну інформацію. Придбані (створені) знецінені фінансові активи – це фінансові активи, що є кредитно-знеціненими на дату первісного визнання. Очікувані кредитні збитки для таких інструментів завжди вимірюються виходячи з подій дефолту протягом усього строку дії.

Суттєве збільшення кредитного ризику

Банк розглядає фінансовий інструмент який такий, за яким відбулось суттєве збільшення кредитного ризику, якщо виконуються один або декілька з наведених нижче кількісних, якісних та допоміжного критеріїв.

Кількісні критерії

Банк використовує кількісні критерії як основний показник суттєвого збільшення кредитного ризику для всіх матеріальних портфельів та додатково якісні критерії такі як прострочення оплати протягом 30 днів або проведення реструктуризації внаслідок фінансових труднощів щодо певної заборгованості в якості допоміжних критеріїв. Для присвоєння стадії на підставі кількісних критеріїв Банк порівнює криву ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії інструмента станом на звітну дату з прогнозною кривою ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії інструмента за станом на дату первісного визнання. Беручи до уваги відмінності між продуктами роздрібно та нероздрібно бізнесу, методи оцінки можливого суттєвого збільшення кредитного ризику також дещо відрізняються.

Для нероздрібно бізнесу порівнянність кривих ймовірностей настання дефолту досягається проведенням аналізу на рівні окремих показників ймовірності. Вважається, що відбулося значне збільшення кредитного ризику у разі відносного збільшення ймовірності настання дефолту до 250% (в 2,5 рази) або більше. Для довгострокових інструментів поріг в 250% зменшується з метою врахування ефекту від терміну.

Для заборгованості роздрібно бізнесу порівнюються ймовірності настання дефолту акумульовані за період, що залишився до закінчення терміну дії інструменту. Загалом вважається, що відбулося значне збільшення кредитного ризику у разі відносного збільшення акумульованої ймовірності настання дефолту понад певний рівень. Значення такого порогу було визначено емпіричним шляхом для кожного окремого портфеля на підставі характеристик застосованої до відповідної заборгованості рейтингової моделі.

Наведені вище порогові значення, за досягнення яких фінансовий інструмент підлягає переведенню до Стадії 2, були визначені Банком на основі поточної ринкової практики.

Якісні критерії

Банк використовує якісні критерії як вторинний показник суттєвого збільшення кредитного ризику для всіх матеріальних портфельів. Для державних, банківських, корпоративних та портфельів проектного фінансування переведення до Стадії 2 відбувається, якщо виконується один або кілька з наступних критеріїв:

- наявні негативні індикатори зовнішнього ринку;
- відбулися зміни умов договору, що може негативно вплинути на результати діяльності позичальника;
- було змінено підхід до управління діяльністю позичальника, що може негативно вплинути на її результати;
- застосовується експертне судження Банку щодо наявності індикатора суттєвого збільшення кредитного ризику.

Оцінка суттєвого збільшення кредитного ризику враховує прогнозні дані та проводиться щоквартально на рівні окремих угод для всіх портфельів нероздрібно бізнесу Банку.

Для портфельів роздрібно бізнесу вважається, що суттєве збільшення кредитного ризику має місце, якщо виконується один або кілька з наступних критеріїв:

- проведення вимушеної реструктуризації (передбачає поступки, надані позичальникові кредитором з економічних чи договірних причин, коли боржник зазнає фінансових труднощів, та які б в іншому випадку кредитором не надавались);
- застосовується експертне судження Банку щодо наявності індикатора суттєвого збільшення кредитного ризику.

Оцінка суттєвого збільшення кредитного ризику враховує прогнозні дані та проводиться щомісячно на рівні окремих трансакцій для всіх портфельів роздрібно бізнесу Банку.

Допоміжний критерій

Додатковий критерій застосовується та, відповідно, за фінансовим інструментом визнається суттєве збільшення кредитного ризику, якщо позичальник прострочив оплату за контрактом більш ніж на 30 днів. У виключних випадках припущення про те, що фінансові активи, прострочені більш ніж на 30 днів, мають бути відображені на Стадії 2, може бути спростоване.

Виключення щодо низького кредитного ризику

В окремих випадках для державних боргових цінних паперів Банк звертається до виключення щодо низького рівня кредитного ризику. Всі цінні папери, які вважаються інструментами з низьким рівнем кредитного ризику мають рейтинг на рівні інвестиційного і вище, тобто мінімум S&P BBB-, Moody's Baa3 або Fitch BBB-. Банк не використовує виключення щодо інструментів з низьким рівнем кредитного ризику для операцій з кредитування.

Визначення дефолту та кредитно-знецінених активів

Для розрахунку очікуваних кредитних збитків Банк використовує те ж визначення дефолту, що і для внутрішнього управління кредитним ризиком.

Дефолт оцінюється, використовуючи кількісні та якісні тригери.

По-перше, вважається, що позичальник перебуває у дефолті, якщо він має прострочення оплати більше ніж на 90 днів за суттєвим борговим зобов'язанням. Припущення про те, що фінансові активи, які прострочені більше ніж на 90 днів, мають бути переведені до Стадії 3 не скасовується.

По-друге, вважається, що позичальник перебуває у дефолті, якщо він відповідає критеріям неплатоспроможності, які передбачають, що позичальник зазнає значних фінансових труднощів та навряд чи здійснить сплату за будь-яким зі своїх кредитних зобов'язань в повному обсязі.

Визначення дефолту було послідовно застосоване до моделювання ймовірності дефолту (PD), заборгованості під ризиком дефолту (EAD) та розміру збитку у випадку настання дефолту (LGD) при розрахунках очікуваних кредитних збитків.

Кредитне зобов'язання перестав вважатись дефолтним після закінчення випробувального строку тривалістю щонайменше три місяці (щонайменше шість місяців після вимушеної реструктуризації заборгованості клієнта роздрібногo бізнесу), якщо протягом такого періоду клієнт забезпечив хорошу платіжну дисципліну та були відсутні будь-які інші індикатори неплатоспроможності.

У 2019 році, згідно рішення RBI AG, Банк переглянув застосовуване визначення дефолту на предмет відповідності Рекомендаціям щодо гармонізації визначення дефолту, виданим Європейською банківською організацією (EBA / GL / 2016/07). Рекомендації містять численні уточнення та зміни щодо тригерів, порогових значень та пов'язаних аспектів, включаючи визначення кількості днів прострочення оплати, індикаторів неплатоспроможності, умов повернення до недефолтного статусу та реструктуризації.

Це обумовило зміни в облікових оцінках, що застосовуються в розрахунках очікуваних кредитних збитків для заборгованості клієнтів роздрібногo бізнесу (вплив на розрахунки очікуваних кредитних збитків для заборгованості клієнтів нероздрібногo бізнесу відсутній).

В результаті застосування нового визначення дефолту, виникають два ефекти, що будуть відображені у прибутках та збитках. Перший – це збільшення або зменшення резервів під очікувані кредитні збитки, що обумовлено перерозподілом між стадіями знецінення, зокрема зміною обсягу Стадії 3. Другий – це зменшення або збільшення резервів під очікувані кредитні збитки, обумовлене коригуванням моделей для Стадій 1 та 2 у зв'язку із застосуванням нових коефіцієнтів дефолту. З огляду на характер змін повного взаємозаліку між ефектами не буде. Ефекти у вигляді збільшення резервів під очікувані кредитні збитки виникають в результаті більш жорсткого підрахунку кількості днів прострочення оплати, принципу розповсюдження, що обумовлює перехресне визнання дефолту за кількома договорами одного і того ж боржника-приватної особи, та триваліших випробувальних періодів. Зменшення резервів під очікувані кредитні збитки в основному обумовлюється скасуванням нівелюючого статусу, що застосовувався раніше та виключав можливість припинення визнання дефолту за рахунками, щодо яких кількість днів прострочення оплати будь-коли досягала 180 днів. Згідно з МСБО 8, зміна визначення дефолту є зміною оцінки, що повинна застосовуватися перспективно і, таким чином, повністю визнаватися у прибутку чи збитку як разовий ефект.

У 2019 році Банк визнав зменшення резервів під очікувані кредитні збитки на суму 99 601 тис. грн у зв'язку із застосуванням нового визначення дефолту (Примітка 10).

Характеристика вхідних даних, припущень та методів оцінки

Очікуваний кредитний збиток оцінюється, базуючись на ймовірності настання дефолту протягом наступних 12 місяців, або протягом усього строку дії фінансового інструменту, залежно від того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику після первісного визнання, та чи актив розглядається як кредитно-знецінений. Прогнозна економічна інформація приймається до уваги при визначенні ймовірності дефолту протягом 12 місяців та за весь строк дії фінансового інструменту (PD), заборгованості під ризиком дефолту (EAD) та розміру збитку у випадку настання дефолту (LGD). Ці прогнози змінюються залежно від типу продукту. Очікувані кредитні збитки – це продисконтований добуток показників ймовірності дефолту (PD), розміру збитку у випадку настання дефолту (LGD), заборгованості під ризиком дефолту (EAD) та дисконт-фактора (D).

Ймовірність дефолту

Ймовірність дефолту відображає вірогідність того, що позичальник не виконає свої фінансові зобов'язання протягом наступних 12 місяців або протягом всього періоду, що залишився, за зобов'язанням. Загалом ймовірність настання дефолту протягом усього строку дії інструменту розраховується з використанням, в якості початкової точки, ймовірності настання дефолту протягом наступних 12 місяців, до здійснення будь-яких коригувань згідно з консервативним підходом. Після цього використовуються різні статистичні методи для оцінки того, як буде змінюватись ймовірність настання дефолту протягом строку дії кредиту або портфеля кредитів, починаючи від дати первісного визнання. Ймовірність настання дефолту базується на історичних даних та параметричних функціях.

Для оцінки ймовірності настання дефолту щодо непогашеної кредитної заборгованості використовуються різні моделі, які можна згрупувати у наступні категорії:

- за державними установами, державними та місцевими органами самоврядування, страховими компаніями та інститутами спільного інвестування визначення ймовірності настання дефолту здійснюється за допомогою матричного підходу; прогнозна інформація враховується при розрахунку ймовірності настання дефолту за допомогою однофакторної моделі Васічека (Vasicek);
- за корпоративними клієнтами, проектним фінансуванням та фінансовими установами визначення ймовірності настання дефолту здійснюється, використовуючи параметричну модель виживання (розподіл Вейбулла); прогнозна інформація враховується при розрахунку ймовірності настання дефолту за допомогою однофакторної моделі Васічека (Vasicek); калібрування рівнів ймовірності настання дефолту базується на методології Каплана Мейєра з використанням коригування вилученням;
- за іпотекою клієнтів роздрібного бізнесу та іншими кредитами роздрібного бізнесу визначення ймовірності настання дефолту здійснюється з використанням параметричної моделі виживання в конкуруючих структурах ризику; прогнозна інформація враховується при розрахунку ймовірності настання дефолту за допомогою супутніх моделей.

У деяких випадках, коли вхідні дані наявні не в повній мірі, для розрахунків використовується групування, усереднення та порівняльний аналіз даних.

Розмір збитку у випадку настання дефолту

Показник розміру збитку у випадку настання дефолту відображає очікування Банку про величину збитку за дефолтною заборгованістю. Розмір збитку у випадку настання дефолту залежить від типу контрагента та продукту. Розмір збитку у випадку настання дефолту виражається у вигляді відсотка втрат на одиницю заборгованості на момент дефолту. Розмір збитку у випадку настання дефолту розраховується для ймовірності настання дефолту протягом наступних 12 місяців, або протягом усього строку дії фінансового інструменту, де 12-місячний рівень збитку у випадку настання дефолту – це відсоток збитків, що очікуються, якщо дефолт відбудеться протягом наступних 12 місяців, а розмір збитку для ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії фінансового інструменту – це відсоток збитків, що очікуються, якщо дефолт відбудеться протягом очікуваного залишкового строку дії кредиту.

Для оцінки збитку у випадку настання дефолту за непогашеною кредитною заборгованістю використовуються різні моделі, які можна згрупувати у наступні категорії:

- за державними установами розмір збитку у випадку настання дефолту розраховується, використовуючи ринкові джерела інформації;
- за корпоративними клієнтами, проектним фінансуванням, фінансовими установами, державними та місцевими органами самоврядування, страховими компаніями розмір збитку у випадку настання дефолту розраховується шляхом дисконтування грошових потоків, отримуваних під час стягнення заборгованості з боржника; прогнозна інформація за розміром збитку у випадку дефолту враховується за допомогою моделі Васічека (Vasicek);
- за іпотекою клієнтів роздрібного бізнесу та іншими кредитами роздрібного бізнесу для оцінювання втрат у випадку настання дефолту використовуються регуляторні оцінки втрат у випадку настання дефолту, за вирахуванням коригувань щодо можливого економічного спаду та інших поправок згідно з консервативним підходом. Прогнозна макроекономічна інформація враховується в оцінці втрат у випадку настання дефолту за допомогою різних допоміжних моделей.

За певних обставин, коли деякі вхідні дані наявні не в повній мірі, використовують альтернативні моделі відновлення, порівняльний аналіз даних та експертні оцінки.

Заборгованість під ризиком дефолту

Заборгованість під ризиком дефолту базується на сумах заборгованості, яку Банк очікує утримувати під час виникнення дефолту, протягом наступних 12 місяців або протягом всього періоду, що залишився. Заборгованість під ризиком настання дефолту протягом наступних 12 місяців або протягом всього періоду дії інструменту визначається на основі очікуваних платежів, які змінюються залежно від типу продукту. Для продуктів, що амортизуються та позик з одноразовим погашенням в кінці терміну, показник заборгованості під ризиком дефолту базується на договірних платежах позичальника за 12 місяців або протягом всього періоду, що залишився. Також в розрахунку враховуються дострокове погашення / рефінансування.

Для поновлюваних («револьверних») продуктів заборгованість під ризиком дефолту прогнозується шляхом використання поточного балансу та коефіцієнту кредитної конверсії, що дозволяє прогнозувати використання кредитного ліміту на момент дефолту. Регуляторні обмеження виключаються при використанні коефіцієнту кредитної конверсії. В окремих випадках, коли деякі вхідні параметри наявні не в повній мірі, для розрахунку використовують порівняльний аналіз даних.

Дисконтування

Ставка дисконтування, яка використовується для розрахунку очікуваних кредитних збитків щодо заборгованості, яка обліковується на балансі, крім лізингу та придбаних (створених) знецінених кредитів, є ефективною ставкою відсотка або наближеною до неї.

Розрахунок

Очікуваний кредитний збиток це добуток ймовірності дефолту, розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту, помножений на ймовірність ненастання дефолту до врахованого періоду. Це відображається функцією виживання S. Такий розрахунок показує майбутні значення очікуваних кредитних збитків, які потім дисконтуються на звітну дату та підсумовуються. Розрахункові значення очікуваних кредитних збитків потім зважуються за прогнозним сценарієм.

Для оцінки резервів за непогашеною кредитною заборгованістю використовуються різні моделі, які можна згрупувати за наступними категоріями:

- для державних, корпоративних клієнтів, проектного фінансування, фінансових установ, місцевих та регіональних урядів, страхових компаній та інститутів спільного інвестування резерви Стадії 3 розраховуються керівниками по роботі з заборгованістю, які дисконтують очікувані грошові потоки за відповідною ефективною ставкою відсотка;
- за роздрібними іпотечними кредитами резерви Стадії 3 обчислюються шляхом розрахунку статистично отриманої найкращої оцінки очікуваних збитків, яка була скоригована на непрямі витрати (2018р.: шляхом обчислення дисконтованої вартості реалізації застави);
- за іншим роздрібним кредитуванням резерви Стадії 3 обчислюються шляхом розрахунку статистично отриманої найкращої оцінки очікуваних збитків, яка була скоригована на непрямі витрати.

У 2019 році Банк почав застосовувати статистично отриману найкращу оцінку очікуваних збитків, скориговану на непрямі витрати для визначення резервів Стадії 3 за роздрібними іпотечними кредитами аналогічно до іншого роздрібногo кредитування. Згідно з МСБО 8, така зміна способу розрахунку є зміною оцінки, що повинна застосовуватися перспективно і, таким чином, повністю визнаватися у прибутках або збитках в якості разового ефекту. У 2019 році Банк визнав зменшення резервів під очікувані кредитні збитки на суму 11 872 тис. грн у зв'язку із даною зміною оцінок (Примітка 10).

Коригування результатів моделей

Коригування резервів під очікувані кредитні збитки, визначених шляхом застосування моделей – це коригування, що використовуються у випадках, коли існуючі вхідні дані, припущення та моделі розрахунків не враховують всі релевантні ризик-фактори. Така ситуація може виникати у разі тимчасових обставин, недостатності часу для врахування належним чином нової доречної інформації при визначенні рейтингів, проведення пересегментації портфелів, а також коли кредитна заборгованість в межах відповідної групи кредитної заборгованості відповідає на фактори або події інакше аніж спочатку очікувалось. Прикладами таких обставин є виникнення нових макроекономічних, мікроекономічних або політичних подій одночасно з відповідними змінами параметрів, моделей або даних, що не покриваються існуючими параметрами, змінами внутрішніх рейтингів або прогнозною інформацією. В цілому Банк може застосовувати коригування резервів під очікувані кредитні збитки, визначених за допомогою моделей лише в якості тимчасового рішення (не довше 1 – 2 років).

За роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років Банк не застосовував коригування результатів моделей з розрахунку резервів під очікувані кредитні збитки.

Подібні характеристики кредитного ризику

Майже всі резерви на Стадії 1-2 оцінюються на сукупній основі згідно з МСФЗ 9. Для портфелів нероздрібногo бізнесу на Стадії 3 в більшості випадків резерви оцінюються на індивідуальній основі. Для резервів під очікувані кредитні збитки, що розраховуються згідно з моделями на сукупній основі виконується групування заборгованості за подібними характеристиками кредитного ризику таким чином, щоб заборгованість в рамках кожної групи була схожою. Характеристики кредитного ризику заборгованості роздрібногo бізнесу, групуються за бізнес-сегментами, продуктами (наприклад, іпотечка, споживчі кредити, овердрафти, кредитні картки, ін.), рейтингами згідно з рівнями ймовірностей настання дефолту, групами за рівнями збитків у випадку настання дефолту/співвідношенням суми кредиту до вартості застави. Для кожної комбінації наведених вище характеристик, було розроблено індивідуальну модель. Характеристики кредитного ризику заборгованості нероздрібногo бізнесу, групуються за продуктами та використовуються в якості параметрів при розрахунку розміру збитку у випадку настання дефолту та заборгованості під ризиком дефолту.

Прогнозна інформація

Оцінка суттєвого збільшення кредитного ризику та розрахунок очікуваних кредитних збитків враховують прогнозну інформацію. Банк здійснив аналіз та визначив основні економічні показники, що впливають на кредитний ризик та очікувані кредитні збитки для кожного портфеля.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Ці економічні показники та їх вплив на показники ймовірності дефолту, розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту залежать від категорії. Прогноз цих економічних даних («базовий економічний сценарій») здійснюється щоквартально та забезпечує кращу оцінку економіки на наступні три роки. Набір перспективної інформації також включає в себе «годинник кредитування», що використовується для поліпшення статистичної регресії, яка відтворює поточний стан кредитного циклу та відповідний прогноз його розвитку. Через три роки, щоб екстраполювати економічні показники на весь залишковий період дії кожного інструмента, використовується підхід повернення до середнього, що визначає, чи ці дані до настання терміну погашення будуть відповідати тенденції довготривалої середньої ставки або довгострокового середнього темпу зростання. Вплив цих економічних даних на показники ймовірності дефолту, розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту визначається шляхом проведення статистичної регресії, щоб зрозуміти історичний вплив на ймовірності настання дефолту та компоненти розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту.

У доповнення до базового економічного сценарію Банк також оцінює оптимістичний результат та песимістичний результат для забезпечення нелінійності. Банк дійшов висновку, що три сценарії, або менше належним чином охоплюють нелінійність. В цьому процесі, також було застосовано експертне судження щодо ідіосинкратичних ризиків, що призвело до вибіркового коригування оптимістичних і песимістичних сценаріїв. У разі потенційного негативного або позитивного прогнозного нахилу окремих макроекономічних показників може бути здійснена корекція. В такому разі, до уваги береться діапазон можливих результатів, що є репрезентативним для кожного обраного сценарію. Зважені очікувані кредитні збитки, визначаються шляхом застосування кожного зі сценаріїв до відповідної моделі очікуваних кредитних збитків та множенням отриманого результату на коефіцієнт зважування відповідного сценарію.

Як і у випадку з будь-якими економічними прогнозами, екстраполяції та ймовірності виникнення супроводжуються високим ступенем властивої невизначеності, і тому фактичні результати можуть істотно відрізнятись від прогнозованих. Банк вважає ці прогнози найкращою оцінкою можливих результатів та, що вони охоплюють будь-які потенційні нелінійні фактори та асиметричності в рамках різних портфелів Банку.

Аналіз чутливості

Найбільш важливими припущеннями, до зміни яких є чутливим розрахунок резервів під очікувані кредитні збитки, є:

- приріст валового внутрішнього продукту (всі портфелі);
- прогнозний рівень безробіття (всі портфелі).

Фінансові зобов'язання

Фінансові зобов'язання, крім зобов'язань з кредитування та фінансових гарантій, оцінюються за амортизованою собівартістю, а якщо вони утримуються для торгівлі (включаючи похідні фінансові інструменти) або Банк при первісному визнанні призначив для подальшої оцінки фінансового зобов'язання категорію FVTPL, – за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Похідні фінансові інструменти

В ході звичайної діяльності Банк використовує похідні фінансові інструменти, включаючи форварди, свопи та опціони на валютних ринках. Похідні інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю на дату укладання відповідного контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як торгові активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як торгові зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення. Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у прибутках або збитках та включаються до складу «Чистих прибутків/(збитків) від операцій з торговими активами/зобов'язаннями».

Похідні фінансові інструменти, вбудовані в інші фінансові активи, не відокремлюються. Натомість, весь гібридний інструмент оцінюється для класифікації як частина тесту на перевірку відповідності характеристик контрактних грошових потоків.

Договірні та умовні фінансові зобов'язання

Договори фінансової гарантії (кредитні гарантії, акредитиви та авалі) первісно визнаються у окремій фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті «Інші зобов'язання», у розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії або сумою резерву під очікувані кредитні збитки.

Будь-яке збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається у Звіті про прибутки та збитки. Отримана комісія визнається у Звіті про прибутки та збитки на прямолінійній основі протягом строку дії договору гарантії.

Невикористані зобов'язання з кредитування та акредитиви є зобов'язаннями, за якими протягом терміну їх дії Банк зобов'язаний надати клієнтові кредит на заздалегідь визначених умовах.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Номінальна договірна вартість фінансових гарантій та невикористаних зобов'язань з кредитування, якщо договором передбачається надання кредиту згідно з ринковими умовами не відображається у Звіті про фінансовий стан.

Модифікація договірних грошових потоків

Коли договірні грошові потоки за фінансовим активом переглядаються або модифікуються іншим чином, в результаті такого перегляду або модифікації передбачається або припинення визнання цього фінансового активу, або перерахунок його валової балансової вартості та визнання прибутку або збитку від модифікації.

Суттєві зміни умов договору (наприклад, перегляд) обумовлюють припинення визнання (погашення) існуючого активу та визнання нового модифікованого активу; з припиненням визнання існуючого активу за окремою статтею відображається прибуток/збиток від припинення визнання (як різниця між амортизованою собівартістю та справедливою вартістю нового визнаного інструмента).

Після цього необхідно визнати новий (модифікований) актив. Первісна його оцінка здійснюється за справедливою вартістю, крім того для нового активу необхідно провести тест на перевірку відповідності характеристик контрактних грошових потоків та оцінку бізнес-моделі в рамках якої утримується актив. Якщо актив проходить тест на оцінку відповідності характеристик контрактних грошових потоків, розраховується ефективна ставка відсотка на дату визнання. Актив починає визнаватись на Стадії 1 або, якщо він знецінений, – як «придбаний (створений) знецінений».

Для несуттєвих модифікацій, визнається прибуток або збиток від модифікації на дату її виникнення. Існуючий актив продовжує визнаватись, а прибуток/збиток від модифікації відображається як коригування валової балансової вартості активу (розкривається окремо в примітках). Менша балансова вартість фінансового активу зазвичай передбачає часткове або повне розформування резерву під очікувані кредитні збитки. Якщо ж очікувані грошові потоки за модифікованими активами менші ніж модифіковані договірні грошові потоки, формується резерв під очікувані кредитні збитки для модифікованого активу.

Критеріями для визначення модифікацій договірних умов суттєвими, та відповідно, для припинення визнання (погашення) існуючого активу та визнання нового, модифікованого активу, є:

- зміна валюти та/або;
- включення до договору статей, які зазвичай призводять до не проходження тесту на відповідність характеристик контрактних грошових потоків;
- зміна типу інструмента (наприклад, кредиту на облігацію).

Придбані (створені) знецінені фінансові активи

На звітну дату Банк визнає в якості резерву під очікувані кредитні збитки за придбаними (створеними) знеціненими фінансовими активами лише акумульовану починаючи з дати первісного визнання зміну в очікуваних кредитних збитках від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента.

Сума такої зміни визнається у прибутках або збитках як Кредитні прибутки/(збитки). Банк визнає позитивні зміни в очікуваних кредитних збитках від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента, як Кредитні прибутки, навіть якщо очікувані кредитні збитки від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента, є меншими, ніж сума очікуваних кредитних збитків, які були включені в очікувані грошові потоки при первісному визнанні.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу чи групи подібних фінансових активів (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається:

- якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі без суттєвої затримки третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- якщо Банк передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

Якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за меншим із значень: за первісною балансовою вартістю активу або за максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Якщо подальша участь в активі набирає форми проданого та/або придбаного опціону (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на переданий актив, то розмір подальшої участі Банку – це вартість переданого активу, який Банк може викупити. Однак у випадку проданого опціону «пут» (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на актив, який оцінюється за справедливою вартістю, обсяг подальшої участі Банку визначається як менша з двох оцінок: справедлива вартість переданого активу або ціна виконання опціону.

При припиненні визнання фінансового активу у цілому різниця між балансовою вартістю та отриманою винагородою включається до Звіту про прибутки та збитки.

Якщо припиняється визнання лише частини фінансового активу, то попередня балансова вартість фінансового активу розподіляється між частиною, яка продовжує визнаватися, та частиною, щодо якої припиняється визнання на основі співвідношення їх справедливої вартості на дату розподілу.

Різниця між балансовою вартістю, розподіленою на частину, щодо якої припиняється визнання та отриманою винагородою включається до прибутків або збитків від припинення визнання.

Будь-які зміни в очікуваних дисконтованих грошових потоках або фактичній ціні продажу повинні вже бути відображеними у скоригованій сумі резерву під очікувані кредитні збитки до дати припинення визнання.

Списання

Кредити та боргові цінні папери списуються з балансу (повністю або частково) у разі, якщо відсутні обґрунтовані очікування щодо відшкодування їх вартості. Така ситуація виникає, коли позичальник вже не має грошових надходжень від операцій, а вартість забезпечення не може забезпечити грошові потоки в розмірі достатньому для погашення сум, що плануються до списання. Суми непрацюючої заборгованості корпоративних клієнтів списуються до рівня вартості застави у випадку, якщо позичальник вже не має грошових надходжень від операційної діяльності. Щодо заборгованості клієнтів роздрібного бізнесу беруться до уваги якісні ознаки, та у випадках якщо платежі відсутні протягом одного року, суми заборгованості підлягають списанню, при цьому списана заборгованість може підлягати подальшій діяльності щодо примусового стягнення.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або у разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, відбувається припинення визнання початкового зобов'язання, а нове відображається в обліку з визнанням різниці у балансовій вартості зобов'язань у Звіті про прибутки та збитки.

Принципи оцінки за справедливою вартістю

Справедлива вартість – це ціна, яка буде отримана при продажі активу чи сплачена при передачі зобов'язання при здійсненні звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки на основному ринку, або за його відсутності, на найсприятливішому ринку, на який у Банка є доступ на цю дату. Справедлива вартість зобов'язання відображає ризик неплатоспроможності.

Якщо можливо, Банк оцінює справедливую вартість інструменту використовуючи котирування для такого інструменту на активному ринку. Ринок вважається активним, якщо операції для активів та зобов'язань здійснюються з належною частотою та об'єм забезпечує інформацію щодо цін на безперервній основі.

Якщо немає котирувань на активному ринку, Банк застосовує методи оцінки, які максимально використовують релевантні доступні вхідні дані, та мінімізує використання недоступних даних. Вибраний метод оцінки включає всі фактори, які б учасники ринку взяли до уваги при визначенні фактичної ціни продажу даного інструменту.

Найкращим доказом справедливої вартості фінансового інструменту на дату початкового визнання є, за нормальних умов, ціна транзакції, тобто справедлива вартість винагороди наданої або отриманої. Якщо Банк встановлює, що справедлива вартість при первісному визнанні відрізняється від ціни транзакції та справедлива вартість не підтверджується ані котируванням на активному ринку для подібних активів чи зобов'язань, ані базується на методі оцінки, що використовує лише дані з доступних ринків, фінансовий інструмент при первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, та коригується для відстрочення різниці між справедливою вартістю та ціною транзакції. Надалі, така різниця визнається у прибутках або збитках на відповідній основі протягом життя інструменту, але не пізніше, ніж коли оцінка повністю підтверджена доступними ринковими даними або закриттям операції.

Якщо для активу або зобов'язання, оцінених за справедливою вартістю, є ціна покупки (котирування на покупку) та ціна продажу (котирування на продаж), Банк оцінює активи та довгу позицію по ціні покупки, а зобов'язання та коротку позицію по ціні продажу.

Банк визнає переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості на кінець звітного періоду, протягом якого зміна мала місце.

Банк використовує наступну ієрархічну структуру методів оцінки для визначення справедливої вартості, що відображає суттєвість вхідних даних використаних для оцінки:

- Рівень 1: вхідні дані, а саме котирування на активному ринку (нескориговані);
- Рівень 2: вхідні дані інші, ніж котирування, включені в Рівень 1, які доступні прямо (як ціна) або опосередковано (похідні від цін). Дана категорія включає інструменти, які оцінюються використовуючи: котирування на активному ринку для подібних інструментів; котирування для ідентичних та подібних інструментів на ринках, які вважаються менш активними або інші методи оцінки, коли всі суттєві вхідні дані прямо чи опосередковано доступні на ринку;
- Рівень 3: вхідні дані недоступні на ринку. До даної категорії відносяться всі інструменти, для яких метод оцінки включає вхідні дані, які не базуються на доступних даних та недоступні вхідні дані мають суттєвий вплив на оцінку інструменту. Дана категорія включає інструменти, що оцінюються на основі котирувань для подібних інструментів, коли вимагається використання суттєвих коригувань або припущень, щоб відобразити різницю між інструментами.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо у Звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Статутний капітал

Прості акції та некумулятивні привілейовані акції, що не підлягають погашенню та дивіденди за якими сплачуються за відповідним рішенням, відображаються у складі капіталу. Витрати на оплату послуг третім сторонам, безпосередньо пов'язані з випуском нових акцій, за винятком випадків об'єднання компаній, відображаються у складі капіталу як зменшення суми, отриманої у результаті даної емісії. Сума перевищення справедливої вартості отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатково сплачений капітал.

Власні викуплені акції

У разі придбання Банком своїх акцій вартість придбання, включаючи відповідні витрати на проведення операції, за вирахуванням податку на прибуток вираховується із загальної суми капіталу як власні викуплені акції до моменту їх анулювання або повторного випуску чи продажу. При подальшому повторному випуску або продажу таких акцій отримана сума включається до складу капіталу.

Дивіденди

Здатність Банку оголошувати та виплачувати дивіденди підпадає під дію правил і норм українського законодавства. Дивіденди визнаються як зобов'язання і вираховуються з суми капіталу на звітну дату, тільки якщо вони були оголошені до звітної дати включно. Інформація про дивіденди розкривається у звітності, якщо вони були запропоновані до звітної дати, а також запропоновані або оголошені після звітної дати, але до дати затвердження фінансової звітності до випуску.

Банківські метали

Золото та інші дорогоцінні метали відображаються за цінами купівлі НБУ, які приблизно відповідають справедливій вартості, з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни у цінах купівлі НБУ відображаються як курсові різниці за операціями з дорогоцінними металами у складі інших доходів.

Оренда (Положення облікової політики, що застосовувались до 1 січня 2019 року)

і. Фінансова оренда – Банк як орендар

Банк визнає договори фінансової оренди у складі активів та зобов'язань у Звіті про фінансовий стан на дату початку строку оренди у сумі, що дорівнює справедливій вартості орендованого майна, або за поточною вартістю мінімальних орендних платежів, якщо ця сума є нижчою за справедливу вартість. При обчисленні поточної вартості мінімальних орендних платежів в якості коефіцієнта дисконтування застосовується внутрішня ставка відсотка за договором оренди, якщо її можливо визначити; в інших випадках застосовується ставка відсотка по залучених коштах Банку. Початкові прямі витрати включаються до вартості орендованого активу. Орендні платежі розподіляються на витрати з фінансування та погашення зобов'язання. Витрати на фінансування відносяться на звітні періоди протягом строку оренди таким чином, щоб забезпечити відображення витрат за постійною періодичною ставкою відсотка, що нараховується на залишок зобов'язань у кожному звітному періоді. Витрати, що безпосередньо відносяться до діяльності орендаря за договором фінансової оренди, відображаються у складі орендованих активів.

ii. Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Банк визнає заборгованість з орендних платежів у складі кредитного портфелю у сумі, що дорівнює сумі чистих інвестицій в оренду, починаючи з дати початку строку оренди. Фінансовий дохід розраховується за схемою, що відображає постійну періодичну норму дохідності на балансову суму чистих інвестицій. Початкові прямі витрати включаються до первісної оцінки дебіторської заборгованості з орендних платежів.

iii. Операційна оренда – Банк як орендар

Оренда майна, за умовами якої орендодавець фактично зберігає за собою всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Лізингові платежі за договорами операційної оренди рівномірно списуються на витрати протягом строку оренди і включаються до складу інших операційних витрат.

iv. Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає у Звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, в залежності від виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається у Звіті про прибутки та збитки протягом строку оренди у складі інших доходів. Сукупна вартість пільг, що надаються орендарям, відображається як зменшення орендного доходу протягом строку оренди за лінійним методом.

Оренда (Положення облікової політики, що застосовуються з 1 січня 2019 року)

Визначення оренди

При заключенні договору, Банк визначає чи договір або окрема його частина є договорами оренди. Договір або окрема його частина є договором оренди, якщо він передає право контролювати використання визначеного активу протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Банк повторно оцінює чи є договір або окрема його частина договорами оренди лише у разі перегляду умов договору.

Якщо договір або окрема його частина є договорами оренди, Банк обліковує кожну орендну складову як договір оренди, окремо від неорендних складових договору.

Банк визначає строк оренди, як нескасовний період оренди враховуючи:

- періоди, які охоплюються опціоном на продовження оренди у випадку, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю; та
- періоди, які охоплюються опціоном на дострокове припинення оренди, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він не скористається такою можливістю.

Банк переглядає строк оренди у разі зміни нескасовного періоду оренди.

Строк оренди починається з дати початку оренди, тобто з дати, коли орендодавець робить базовий актив доступним для використання орендарем.

Банк як орендар

Первісна оцінка

На дату початку оренди, Банк визнає актив з права користування та зобов'язання за договором оренди. Актив з права користування оцінюється за собівартістю.

На дату початку оренди, Банк оцінює зобов'язання за договором оренди в сумі теперішньої вартості орендних платежів, ще не сплачених на таку дату. Орендні платежі дисконтуються застосовуючи відсоткову ставку, яка передбачена договором оренди. Якщо таку ставку не можна легко визначити, Банк застосовує додаткову ставку запозичення орендаря.

До складу орендних платежів, що враховуються при оцінці орендних зобов'язань за право користування базовим активом протягом строку оренди включаються:

- фіксовані платежі (включаючи по суті фіксовані платежі) за вирахуванням будь-яких стимулів до заключення договору оренди, що підлягають отриманню;
- змінні орендні платежі, що залежать від індексу або ставки, які первісно оцінені з використанням такого індексу чи ставки на дату початку оренди;
- суми, які будуть сплачені Банком за гарантіями ліквідаційної вартості;
- ціна реалізації опціону на придбання активу, якщо Банк обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю;

- штрафи за припинення договору оренди, якщо умови оренди відображають реалізацію Банком опціону на дострокове припинення договору оренди.

Виключення для невизнання на балансі активу з права користування

Банк використовує виключення та не визнає на балансі активи з права користування щодо:

- короткострокових договорів оренди;
- договорів оренди, за якими базовий актив має низьку вартість.

Банк застосовує виключення до договорів оренди всіх груп активів.

При застосуванні даного виключення короткостроковими вважаються договори оренди зі строком оренди до 365 днів включно. Договори оренди, що передбачають опціон на придбання базового активу не розглядаються як короткотермінові.

Банк застосовує поріг 5 000 євро (гривневий еквівалент на дату застосування виключення), при визначенні базового активу з низькою вартістю.

За договорами оренди, до яких Банк застосовує виключення, витрати визнаються в періоді, до якого вони належать.

Подальша оцінка

Після дати початку оренди Банк оцінює всі активи з права користування, окрім тих, що відповідають визначенню інвестиційної нерухомості, за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації, накопиченого зменшення корисності з коригуванням на суму переоцінки орендних зобов'язань відображеної проти собівартості активу з права користування.

Амортизація активу з права користування здійснюється від дати початку оренди до кінця строку корисного використання базового активу, якщо оренда передає Банку право власності на базовий (орендований) актив наприкінці строку оренди або якщо собівартість активу з права користування відображає факт, що Банк скористається можливістю його придбати. В інших випадках Банк амортизує актив з права користування з дати початку оренди до більш ранньої з двох таких дат: кінець строку корисного використання активу з права користування та кінець строку оренди.

Інші вимоги до нарахування амортизації, визнання зменшення корисності за активом з права користування аналогічні вимогам, що застосовуються до власних основних засобів.

Банк розкриває активи з права користування, окрім тих, що відповідають визначенню інвестиційної нерухомості за статтею «Основні засоби» Звіту про фінансовий стан з окремою деталізацією у Примітці 14. Станом на 31 грудня 2019 року активи з права користування, що відповідають визначенню інвестиційної нерухомості були відсутні.

Банк розкриває зобов'язання за договорами оренди за статтею «Інші зобов'язання» у Звіті про фінансовий стан з окремою деталізацією у Примітці 18.

Після дати початку оренди Банк розкриває у Звіті про прибутки та збитки:

- відсотки за орендним зобов'язанням, – за статтею «Інші процентні витрати» з окремою деталізацією у Примітці 23;
- платежі за короткостроковими договорами оренди, договорами оренди, за якими базовий актив має низьку вартість, а також змінні орендні платежі, не включені до оцінки орендного зобов'язання, – в тому періоді, до якого вони належать, – за статтею «Інші адміністративні та операційні витрати» (з окремою деталізацією у Примітці 29).

Переоцінка зобов'язань за договором оренди

Банк змінює оцінку орендних зобов'язань, дисконтуючи переглянуті орендні платежі з використанням переглянутої ставки дисконтування, якщо виконується будь-яка з умов:

- зміна строку оренди (у зв'язку з переглядом ймовірності виконання опціону на продовження або дострокового припинення оренди);
- зміна оцінки можливості придбання базового активу;
- зміна платежів, обумовлена зміною плаваючої ставки відсотка.

Банк змінює оцінку орендних зобов'язань, дисконтуючи переглянуті орендні платежі з використанням незмінної ставки дисконтування, якщо виконується будь-яка з умов:

- зміна сум, які, як очікується, будуть сплачені за гарантією ліквідаційної вартості;

- зміна майбутніх орендних платежів внаслідок зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів.

Банк відображає суму переоцінки орендного зобов'язання як коригування активу з права користування (крім випадку зменшення балансової вартості активу з права користування до нуля). У випадку, коли балансова вартість активу з права користування зменшилася до нуля та відбувається подальше зменшення орендного зобов'язання, Банк визнає решту суми у складі прибутків або збитків.

Модифікації договору оренди

Банк розглядає модифікацію договору оренди як окремий договір оренди, якщо виконуються умови:

- модифікація збільшує сферу дії договору оренди, додаючи право на користування одним або більшою кількістю базових активів;
- компенсація за договором збільшується на суму, що відповідає ціні окремого договору за збільшений обсяг з відповідними коригуваннями, що відображають обставини конкретного договору.

Для модифікації договору оренди, яка не розглядається як окремий договір оренди, на дату набрання чинності модифікацією, Банк:

- розподіляє компенсацію, зазначену в модифікованому договорі оренди;
- визначає строки модифікованої оренди;
- переоцінює орендне зобов'язання шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із використанням переглянутої ставки дисконтування.

Переглянута ставка дисконтування визначається як відсоткова ставка, яка передбачена договором оренди для залишкового строку оренди або як додаткова ставка запозичення орендаря на дату набрання чинності модифікації оренди, якщо ставку відсотка, передбачену в оренді, не можна легко визначити.

Для модифікації договору оренди, яка не розглядається як окремий договір оренди, на дату набрання чинності модифікацією, Банк:

- зменшує балансову вартість активу з права користування на суму часткового або повного припинення оренди для модифікації, що зменшує обсяг договору оренди; будь-який прибуток або збиток, пов'язаний із частковим або повним припиненням оренди відображається за статтею «Інші адміністративні та операційні витрати» Звіту про прибутки та збитки;
- відображає коригування активу з права користування для усіх інших модифікацій договору оренди.

Банк як орендодавець

Банк як орендодавець кожен з договорів оренди класифікує як фінансову або операційну оренду.

Дана класифікація здійснюється за станом на ранішу з дат, – дату заключення договору оренди або дату прийняття сторонами на себе зобов'язань щодо погоджених основних умов договору оренди, та переглядається лише у разі модифікації договору оренди.

Оренда класифікується як фінансова, якщо вона передає в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на базовий актив. В іншому випадку оренда класифікується як операційна.

Класифікація оренди як фінансової або операційної залежить від суті операції, а не від форми договору.

Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Первісна оцінка

На дату початку оренди Банк відображає активи, які надані у фінансову оренду як наданий кредит в сумі чистої інвестиції в оренду за статтею «Кредити клієнтам» Звіту про фінансовий стан.

Чиста інвестиція в оренду розраховується як теперішня вартість орендних платежів і теперішня вартість негарантованої ліквідаційної вартості активу, дисконтована із застосуванням ставки відсотка, передбаченої в договорі.

Первісні прямі витрати включаються до первісної оцінки чистої інвестиції в оренду.

Станом на дату початку оренди, до оцінки чистої інвестиції в оренду враховуються наступні ще не отримані платежі за право користування базовим активом протягом строку оренди:

- фіксовані платежі за вирахуванням будь-яких стимулів до заключення договору оренди, що підлягають сплаті;

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- змінні орендні платежі, що залежать від індексу або ставки, первісно оцінені з використанням індексу або ставки на дату початку оренди;
- платежі з будь-яких гарантій ліквідаційної вартості, надані Банкові орендарем, стороною, пов'язаною з орендарем, або третьою стороною, не пов'язаною з Банком, і спроможною з фінансової точки зору погасити зобов'язання за гарантією;
- платежі за реалізацію опціону на придбання, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він реалізує таку можливість;
- платежі в рахунок штрафів за припинення терміну дії оренди, якщо умовами оренди передбачено можливість припинення оренди орендарем.

Подальша оцінка

Банк визнає фінансовий дохід протягом строку оренди на основі моделі, яка відображає сталу періодичну норму прибутковості на чисті інвестиції орендодавця в оренду. Фінансовий дохід відображається за статтею «Інші процентні доходи» Звіту про прибутки та збитки з окремою деталізацією у Примітці 23.

Модифікація договору фінансової оренди

Банк розглядає модифікацію договору фінансової оренди як окремих договір, якщо одночасно виконуються умови:

- модифікація збільшує сферу дії договору оренди, додаючи право на користування одним або більшою кількістю базових активів;
- компенсація за договором збільшується на суму, що відповідає ціні окремого договору за збільшений обсяг з відповідними коригуваннями, що відображають обставини конкретного договору.

Для модифікації договору фінансової оренди, яка не розглядається як окремих договір оренди, Банк, у тому разі, якщо оренда була б класифікована як операційна у разі чинності такої модифікації за станом на дату початку дії оренди, розглядає модифікацію як нову оренду з дати набрання чинності модифікації оренди. Банк оцінює балансову вартість базового активу як чисту інвестицію в оренду за станом безпосередньо перед датою набрання чинності модифікації.

Всі інші модифікації, а також визнання очікуваних кредитних збитків та припинення визнання (включаючи обумовлене суттєвою модифікацією договірних грошових потоків) відображаються згідно з МСФЗ 9 за договором фінансової оренди аналогічно до відображення за іншими кредитами клієнтам.

Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відносить орендні платежі на дохід на прямолінійній основі протягом строку оренди або на іншій систематичній основі, якщо остання більшою мірою відображає модель отримання Банком вигод від використання предмета оренди.

Банк відображає витрати, включаючи нарахування амортизації, понесені для отримання доходу в сумі орендних платежів як витрати у Звіті про прибутки та збитки.

Банк включає первісні прямі витрати, понесені під час укладення договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх витратами протягом строку оренди на такій самій основі, як і дохід від оренди.

Банк розкриває інформацію щодо активів, які надаються в операційну оренду (за класом базового активу), окремо від власних активів, які Банк утримує та використовує (Примітка 14).

Модифікація договору операційної оренди

Банк обліковує модифікацію операційної оренди як новий договір оренди з дати набрання чинності модифікації, якщо вона відповідає критеріям визнання оренди. Банк враховує всі отримані та/або нараховані платежі, пов'язані з первісною орендою як частину орендних платежів за новою орендою.

Дочірні підприємства

Дочірні підприємства – це підприємства, які контролюються Банком. Банк контролює підприємство, коли піддається ризикам, пов'язаним з перемінними доходами від участі у діяльності підприємства, або має право на отримання таких доходів та має можливість впливати на ці доходи через свій вплив на підприємство. Зокрема, Банк консолідує підприємства, над якими у нього є контроль де-факто.

Інвестиції в дочірні підприємства у фінансовій звітності відображаються на дату балансу за їх собівартістю.

Дочірніми підприємствами Банку є:

<i>Дочірнє підприємство</i>	<i>Частка участі/ права голосу, %</i>		<i>Країна</i>	<i>Дата приєднання</i>	<i>Галузь</i>
	<i>2019 р.</i>	<i>2018 р.</i>			
ТОВ «Райффайзен Лізинг Аваль»	87,08	87,08	Україна	29 червня 2006 р.	Фінансовий лізинг
ТОВ «РЕК ГАММА»	100,00	100,00	Україна	26 березня 2013 р.	Операції з нерухомим майном

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість утримується Банком з метою отримання доходу від здачі в оренду або для підвищення вартості вкладеного капіталу і не експлуатується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно обліковується за собівартістю з врахуванням витрат на здійснення операцій. Інвестиційна нерухомість надалі обліковується за справедливою вартістю. Оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється на кожну звітну дату та різниця між балансовою та справедливою вартістю визнається у Звіті про прибутки та збитки як «Переоцінка інвестиційної нерухомості». Дохід від оренди відображається у Звіті про прибутки та збитки у складі інших доходів.

Наступні витрати капіталізуються тільки тоді, коли існує ймовірність того, що Банк отримає пов'язані з ними економічні вигоди, і що їх вартість може бути достовірно оцінена. Всі інші витрати (на ремонт та обслуговування) визнаються як витрати періоду.

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності. Будівлі оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням амортизації та зменшення корисності, визнаної після дати переоцінки. Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка здійснюється досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

На дату переоцінки, накопичена амортизація згортається відносно сукупної вартості активів, в свою чергу чиста залишкова вартість збільшується або зменшується до переоціненої вартості. Приріст вартості від переоцінки відображається у Звіті про фінансовий стан у складі резерву з переоцінки будівель у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у Звіті про прибутки та збитки. У цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у Звіті про прибутки та збитки. Зменшення вартості від переоцінки відображається у Звіті про прибутки та збитки за вирахуванням безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного у резерві з переоцінки будівель.

Щорічне перенесення сум з резерву переоцінки будівель до складу нерозподіленого прибутку здійснюється за рахунок різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію. Амортизація нараховується лінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	Років	
	2019 р.	2018 р.
Будівлі	8-50	8-50
Меблі, інвентар та інші активи	2-8	2-8
Комп'ютери та обладнання	4-8	5-10
Транспортні засоби	6	6

У 2019 році Банком було переглянуто строки корисної служби, встановлені для комп'ютерів та обладнання. Така зміна є зміною оцінки, що впливає на витрати за статтею «Знос і амортизація» в поточному (збільшення на загальну суму 23 792 тис. грн.) та наступних звітних періодах.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються наприкінці кожного звітного року та коригуються при необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших адміністративних та операційних витрат у періоді, у якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 4-10 років (2018 р.: 4-6 років), якщо інше не передбачено документами по експлуатації, договорами та ін., та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу.

Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

Активи, призначені для продажу

Банк класифікує необоротні активи (або групу вибуття) як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись, в основному, шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем ймовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку додержуватися плану продажу необоротного активу (або групи вибуття). При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. Крім цього, необоротний актив (група вибуття) має активно пропонуватись до реалізації за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім того, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів (або групи вибуття) як призначених для продажу.

Банк оцінює активи (групу вибуття), класифіковані як призначені для продажу, за меншою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе зменшення корисності активів (або групи вибуття), Банк відображає збиток від зменшення корисності при первісному, а також наступному списанні їх вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Запаси

Для визначення вартості однорідних запасів, що були використані або реалізовані протягом звітного періоду та оцінки їх кінцевих залишків, Банк використовує формулу «вартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)», крім запасів паливно-мастильних матеріалів. Вартість паливно-мастильних матеріалів обраховується за формулою середньозваженої вартості. В подальшому запаси оцінюються за найменшою з двох вартостей: собівартістю або чистою вартістю реалізації.

Активи, отримані шляхом обміну на кредити (майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя)

Вартість майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, оцінюється за справедливою вартістю застави на дату стягнення. В подальшому ці активи класифікуються та обліковуються як запаси, активи, призначені для продажу, основні засоби або інвестиційна нерухомість.

Інші нефінансові активи

Інші нефінансові активи, окрім запасів, оцінюються на кожну звітну дату на предмет наявності ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування для інших нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж або вартість у використанні. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу перевищує суму очікуваного відшкодування. Усі збитки від зменшення корисності щодо інших нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку і відвертаються, тільки якщо відбулася зміна в оцінках, використаних для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності відвертається тільки в тій мірі, щоб балансова вартість активу не перевищувала балансову вартість, яка була б визначена, якби збиток від зменшення корисності не був визнаний.

Оподаткування

Сума податку на прибуток складається з поточного і відстроченого податків. Податок на прибуток визнається у прибутку або збитку, за винятком випадків, коли він відноситься до статей іншого сукупного доходу або до операцій з акціонерами, визнаних безпосередньо у власному капіталі; в таких випадках він визнається в іншому сукупному доході або безпосередньо у власному капіталі.

Поточний податок

Поточні податкові активи та зобов'язання за поточний та попередні роки оцінюються в сумі, очікуваній до відшкодування від або належній до сплати податковим органам. Для розрахунку суми були використані ставки податку, що набрали чинності станом на звітну дату у відповідності до податкового законодавства України. Поточний податок до сплати включає також будь-яке податкове зобов'язання, що виникає в результаті оголошення дивідендів.

Відстрочений податок

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються по всіх тимчасових різницях, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає у результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочений податковий актив відображається в обліку лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочений податковий актив та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло сили на звітну дату.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки включаються до складу адміністративних та операційних витрат.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк не має схем пенсійного забезпечення, крім участі у державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Ці витрати відображаються у звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами Банку побудована на наступних операційних сегментах: великі та малі підприємства, мікро-підприємства та фізичні особи, фінансові установи, управління активами.

Операційні сегменти є компонентами діяльності Банку, які забезпечують отримання доходу та/або генерують витрати, переглядаються керівництвом Банку, та щодо яких наявна вичерпна фінансова інформація для прийняття рішень.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні активи не визнаються у Звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів здійснюється, коли надходження пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Умовні зобов'язання не відображаються у Звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань здійснюється, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним.

Визнання доходів та витрат

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Для всіх боргових фінансових інструментів, що оцінюються за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, процентні доходи та процентні витрати відображаються за ефективною ставкою відсотка. Ефективна ставка відсотка є ставкою, яка точно дисконтує очікувані майбутні грошові надходження/платежі протягом очікуваного строку існування фінансового інструменту, до валової балансової вартості фінансового активу або амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

При обчисленні ефективної ставки відсотка враховуються всі дисконти та премії понесені у зв'язку з виникненням/придбанням інструменту, та всі комісійні винагороди чи додаткові витрати, що є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка.

Якщо очікування щодо грошових потоків за фінансовим активом переглядаються з причин інших, ніж зміна кредитного ризику, здійснюється коригування в бік збільшення або зменшення балансової вартості активу у Звіті про фінансовий стан з одночасним збільшенням або зменшенням процентних доходів. Сума такого коригування в подальшому амортизується з відображенням за статтею процентних доходів Звіту про прибутки та збитки.

Банк розраховує процентні доходи застосовуючи ефективну ставку відсотка до валової балансової вартості для всіх фінансових активів, окрім знецінених.

Якщо фінансовий актив стає знеціненим, та, відповідно, перебуває на Стадії 3 знецінення, Банк розраховує процентні доходи за ним застосовуючи ефективну ставку відсотка до чистої балансової вартості фінансового активу. Якщо кредитна якість фінансового активу поліпшується такою мірою, що він вже не вважається знеціненим, Банк повертається до розрахунку процентних доходів на валовій основі.

Для придбаних (створених) знецінених фінансових активів Банк розраховує процентні доходи шляхом визначення скоригованої на кредитний ризик ефективної ставки відсотка та її застосування до чистої балансової вартості активу. Така ставка відсотка при первісному визнанні точно дисконтує очікувані майбутні грошові потоки (враховуючи кредитні збитки) до суми амортизованої собівартості придбаного (створеного) знеціненого фінансового активу.

У портфелі Банку є інвестиції в активи емітовані країнами, якими застосовуються негативні ставки відсотка. Банк розкриває сплачені суми процентних витрат за такими активами, як процентні витрати, з додатковим розкриттям інформації (Примітка 23).

Процентні доходи та процентні витрати за фінансовими інструментами, призначеними для торгівлі, фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток та фінансовими активами призначеними для подальшої оцінки за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються окремо від чистих прибутків та збитків за даними категоріями інструментів у Звіті про прибутки та збитки.

Інші доходи

Банк визнає дохід за договором, щоб відобразити передачу клієнтам обіцяних товарів або послуг на суму, що відповідає винагороді, на яку Банк, за його очікуваннями, отримує право в обмін на ці товари або послуги.

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

- *Комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду*

Комісії, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультаційні послуги. Комісії за зобов'язаннями з надання кредитів, що, ймовірно, будуть використані, та інші комісії, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної ставки відсотка за кредитом.

- Комісійні доходи від надання послуг з проведення операцій

Комісії, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладення угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів, або придбання чи продаж компанії, визнаються після завершення відповідної операції. Комісія або частина комісії, пов'язана з певними показниками дохідності, визнається після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається, коли встановлюється право Банку на отримання платежу. Дивідендний дохід від операцій з дольовими інструментами, що класифікуються як торгові та як фінансові активи, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, відображається у Звіті про прибутки та збитки у складі чистих прибутків або збитків від цих категорій інструментів.

Кредитні (збитки)/ прибутки

Очікувані кредитні збитки/прибутки за Еквівалентами грошових коштів, Заборгованістю кредитних установ, Кредитами клієнтам, Інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, Іншими фінансовими активами та Договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями відображаються за статтею «Кредитні (збитки)/ прибутки» Звіту про прибутки та збитки.

Прибуток на акцію

Розрахунок базового прибутку на акцію здійснено на основі чистого прибутку, що належить акціонерам Банку, та середньозваженої кількості простих акцій в обігу протягом періоду, за вирахуванням власних акцій, викуплених у акціонерів та не проданих. Протягом звітного періоду жодних фінансових інструментів, які мають коригуючий вплив на акції, в обігу не було. Таким чином, прибуток на акцію дорівнює скоригованому чистому прибутку на акцію.

Операції в іноземній валюті

Окрема фінансова звітність Банку представлена в українських гривнях, які Банк обрав функціональною валютою та валютою звітності. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки у результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у Звіті про прибутки та збитки як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості.

Різниця між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті.

Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2019 та 2018 років становили 23,6862 та 27,6883 гривень за 1 долар США і 26,4220 та 31,7141 гривень за 1 євро, відповідно. Станом на 29 квітня 2020 року офіційні обмінні курси НБУ становили 27,0485 гривень за 1 долар США та 29,4274 гривень за 1 євро.

Нові та переглянуті стандарти та їх тлумачення

Банк застосував такі нові стандарти, тлумачення, зміни до стандартів, включаючи спричинені ними зміни до інших стандартів, з датою початкового застосування 1 січня 2019 року при складанні цієї окремої фінансової звітності:

- МСФЗ 16 «Оренда»;
- КТМФЗ 23 «Невизначеність при розрахунку податку на прибуток»;
- Довгострокові інвестиції в асоційовані або спільні підприємства (зміни до МСБО 28);
- Планові зміни, скорочення та врегулювання (зміни до МСБО 19);
- Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2015-2017 (зміни до МСФЗ 3, МСФЗ 11, МСБО 12, МСБО 23);

МСФЗ 16 «Оренда»

МСФЗ 16 «Оренда» замінює існуючі вимоги з обліку оренди, викладені в:

- МСБО 17 «Оренда»;
- КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода ознаки оренди»;
- ПКТ 15 «Операційна оренда: заохочення»;
- ПКТ 27 «Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму орендної угоди».

Характер впливу від застосування МСФЗ 16

МСФЗ 16 усуває попередню подвійну модель обліку у орендарів, яка розмежувала договори фінансової оренди, що обліковувались на балансі, та операційної оренди з позабалансовим обліком. Натомість запроваджується єдина модель обліку з відображенням на балансі для всіх договорів оренди, за виключенням договорів зі строком оренди, що не перевищує 12 місяців або з низькою вартістю об'єкта оренди. Правила обліку для орендодавців залишаються подібним до існуючих. Орендодавці продовжують класифікувати договори оренди як операційну або фінансову оренду застосовуючи принципи подібні до МСБО 17.

Стандарт встановлює певні вимоги до переходу та дозволяє практичні спрощення, що були застосовані Банком.

Банк застосував МСФЗ 16 використовуючи модифікований ретроспективний підхід (сукупний ефект (за наявності) від впровадження відображається як коригування вхідного залишку нерозподіленого прибутку на 1 січня 2019 року, при цьому порівняна інформація не перераховується). Банк скористався дозволеним спрощенням при переході та не оцінював повторно чи є договір орендним, або чи містить договір оренду станом на 1 січня 2019 року. Натомість, на дату переходу Банк застосував стандарт лише до тих договорів, які були попередньо визначені як орендні застосовуючи МСБО 17 та КТМФЗ 4.

Оренда, попередньо класифікована як операційна аренда згідно з МСБО 17, за якою Банк є орендарем

За договорами оренди, які були попередньо визнані як договори операційної оренди згідно з вимогами МСБО 17, Банк станом на 1 січня 2019 року:

- визнав орендні зобов'язання в сумі теперішньої вартості орендних платежів, належних до сплати до кінця строку оренди відповідних договорів, дисконтованих за додатковими ставками запозичення, визначеними за станом на дату першого застосування МСФЗ 16;
- визнав активи з права користування в сумі орендних зобов'язань, збільшеній на суму попередніх оплат орендних платежів, та зменшеній на суму нарахованих витрат за орендними платежами до сплати, що були відображені у Звіті про фінансовий стан безпосередньо перед датою першого застосування стандарту за відповідними орендними договорами;
- використав оцінку того чи є орендні договори обтяжливими згідно з вимогами МСБО 37 «Резерви, умовні зобов'язання та умовні активи», проведену безпосередньо перед датою першого застосування МСФЗ 16 в якості альтернативи проведення тесту на зменшення корисності активів з права користування.

Банк скористався дозволеними виключеннями та не визнавав на балансі активи з права користування щодо договорів оренди, за якими строк оренди закінчився протягом 2019 року (12 місяців з дати першого застосування стандарту) та договорів оренди, за якими базовий актив має низьку вартість. Банк відносить орендні платежі за такими договорами на витрати в періодах, до яких вони належать. Витрати за договорами, строк оренди яких закінчився протягом 2019 року, включено Банком до розкриття витрат за короткостроковими договорами оренди (Примітка 29).

Станом на дату першого застосування МСФЗ 16 у Банку відсутні договори оренди, належні до класифікації та подальшого обліку згідно з вимогами МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість».

Оренда, попередньо класифікована як фінансова аренда згідно з МСБО 17, за якою Банк є орендарем

Станом на 1 січня 2019 року у Банку як орендаря були відсутні договори оренди, попередньо класифіковані як фінансова аренда.

Оренда, попередньо класифікована згідно з МСБО 17, за якою Банк є орендодавцем

Станом на 1 січня 2019 року у Банку були відсутні діючі договори суборенди, попередньо класифіковані як договори операційної оренди згідно з МСБО 17, за якими Банк виступав проміжним орендодавцем, належні до класифікації як договори фінансової оренди у зв'язку з впровадженням МСФЗ 16.

Станом на 1 січня 2019 року Банк не здійснював будь-яких коригувань у фінансовій звітності за договорами оренди, за якими Банк виступає орендодавцем у зв'язку з впровадженням МСФЗ 16.

Вплив від застосування МСФЗ 16 станом на 1 січня 2019 року відображено нижче у секції Трансформація.

КТМФЗ 23 «Невизначеність при розрахунку податку на прибуток»

Тлумачення розглядає порядок обліку податку на прибуток, в умовах існування невизначеності оцінок при застосуванні податкових трактувань, що впливає на використання МСБО 12 Податки на прибуток. Тлумачення не застосовується до податків або зборів, які перебувають поза сферою дії МСБО 12, а також не містить специфічних вимог щодо пені або штрафів, пов'язаних із неоднозначними податковими трактуваннями. Тлумачення, зокрема визначає:

- чи розглядає суб'єкт господарювання неоднозначні податкові трактування окремо;
- припущення, які здійснює суб'єкт господарювання щодо перевірки податковими органами застосування ним податкових трактувань;

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- порядок визначення суб'єктом господарювання оподаткованого прибутку (податкового збитку), бази оподаткування, невикористаних податкових збитків, невикористаних податкових кредитів та податкових ставок;
- порядок врахування суб'єктом господарювання змін у фактах та обставинах.

Банк визначає чи розглядати кожне неоднозначне податкове трактування окремо або разом з одним або кількома іншими неоднозначними податковими трактуваннями та використовує той підхід, який дозволяє краще спрогнозувати результат прояснення невизначеності.

При застосуванні тлумачення Банк оцінював чи використовуються ним неоднозначні податкові трактування. Банком визначено, з огляду на дотримання норм податкового законодавства, що імовірно його податкові трактування (включаючи застосовані дочірніми підприємствами) будуть прийнятними для податкових органів. Застосування тлумачення не мало впливу на окрему фінансову звітність Банку.

Інші зміни не мають суттєвого впливу на цю окрему фінансову звітність.

Нові або переглянуті стандарти та їх тлумачення, які ще не набрали чинності

Наступні нові стандарти, зміни до стандартів та тлумачення ще не набрали чинності станом на 31 грудня 2019 року і не застосовувалися при складанні цієї окремої фінансової звітності. Банк планує застосувати дані нововведення в тому звітному періоді, коли вони наберуть чинності.

- МСФЗ 17 «Договори страхування»;
- Зміни посилань на Концептуальну основу у МСФЗ (зміни до МСФЗ 2, МСФЗ 3, МСФЗ 6, МСФЗ 14, МСБО 1, МСБО 8, МСБО 34, МСБО 37, МСБО 38, КТМФЗ 12, КТМФЗ 19, КТМФЗ 20, КТМФЗ 22 та ПКТ 32);
- Визначення бізнесу (зміни до МСФЗ 3);
- Визначення суттєвості (зміни до МСБО 1 та МСБО 8);
- Реформа базової ставки відсотка (зміни до МСФЗ 9, МСБО 39, та МСФЗ 7);
- Класифікація зобов'язань на поточні та непоточні (зміни до МСБО 1).

Не очікується, що наведені вище нові стандарти, зміни до стандартів та тлумачення будуть мати суттєвий вплив на окрему фінансову звітність Банку.

Трансформація

Наступна таблиця відображає вплив від застосування МСФЗ 16 на Звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2018 року:

	Таблиці- пояснення	31 грудня 2018 р.	Вплив від застосу- вання МСФЗ 16	1 січня 2019 р.
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти		10 362 053		10 362 053
Торгові активи		690 495		690 495
Заборгованість кредитних установ		7 630 836		7 630 836
Кредити клієнтам		46 829 034		46 829 034
Активи, призначені для продажу		20 848		20 848
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3 455 556		3 455 556
Інвестиції в дочірні підприємства		49 155		49 155
Інвестиційна нерухомість		99 257		99 257
Основні засоби		2 331 782	324 494	2 656 276
Нематеріальні активи		435 488		435 488
Відстрочені активи з податку на прибуток		43 661		43 661
Інші активи		1 364 665	(1 446)	1 363 219
Всього активи		73 312 830	323 048	73 635 878
Зобов'язання				
Торгові зобов'язання		6 955		6 955
Заборгованість перед кредитними установами		697 373		697 373
Заборгованість перед клієнтами		58 405 951		58 405 951
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		247 100		247 100
Резерви		163 432		163 432
Інші зобов'язання	4.1	2 169 049	323 048	2 492 097
Всього зобов'язання		61 689 860	323 048	62 012 908
Капітал				
Статутний капітал		6 153 411		6 153 411
Додатково сплачений капітал		3 030 675		3 030 675
Резерви переоцінки		837 802		837 802
Резервні та інші фонди		731 433		731 433
Нерозподілений прибуток		869 649		869 649
Всього капітал, що належить акціонерам Банку		11 622 970		11 622 970
Всього капітал і зобов'язання		73 312 830		73 635 878

Таблиці-пояснення

4.1. Середньозважена додаткова ставка запозичення Банку, застосована при визначенні орендних зобов'язань, визнаних у Звіті про фінансовий стан за станом на дату першого застосування МСФЗ 16 становила 18,29%.

Сума балансових зобов'язань за договорами оренди станом на 1 січня 2019 року може бути узгоджена із сумою позабалансових зобов'язань за договорами операційної оренди станом на 31 грудня 2018 року наступним чином:

	Зобов'язання за договорами оренди
Зобов'язання за договорами операційної оренди станом на 31 грудня 2018 року	238 308
Сума зобов'язань, дисконтована за додатковою ставкою запозичення станом на 1 січня 2019 року	160 560
Виключення щодо визнання:	
- короткострокові договори оренди	(5 704)
- договори оренди, за якими базовий актив має низьку вартість	(24 052)
Опціони на продовження та дострокове припинення строку оренди, щодо використання яких є обґрунтована впевненість	192 244
Зобов'язання за договорами оренди, визнані станом на 1 січня 2019 року	323 048

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Судження

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку зробило такі судження, крім облікових оцінок, які мають найбільш суттєвий вплив на суми, відображені у фінансовій звітності:

Класифікація фінансових активів

При здійсненні класифікації фінансових активів Банк застосовує судження та враховує фактори, релевантні для виконання тесту на перевірку відповідності характеристик контрактних грошових потоків та при визначенні бізнес-моделі управління групами фінансових активів.

Невизначеність оцінок

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених у фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає:

Безперервність діяльності

Керівництво Банку здійснило оцінку щодо його можливості подальшої безперервної діяльності та впевнилось, що Банк має ресурси для продовження діяльності у осяжному майбутньому. До того ж, керівництву не відомо про будь-які значні невизначеності, що можуть викликати значну невпевненість у можливості Банку здійснювати безперервну діяльність. Таким чином, складання окремої фінансової звітності було продовжено виходячи з принципу безперервності діяльності.

Справедлива вартість фінансових інструментів

У випадках, коли справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що обліковуються у Звіті про фінансовий стан, не може бути отримана шляхом спостережень за активними ринками, вона визначається за допомогою набору технік оцінювання, що включають використання математичних моделей. Вхідні параметри моделей включають доступну ринкову інформацію; у випадку, коли це неможливо, застосування певного судження необхідне для визначення справедливої вартості.

Резерв під очікувані кредитні збитки

Оцінка резервів під знецінення згідно з МСФЗ 9 за всіма категоріями фінансових активів вимагає суджень, зокрема оцінок щодо сум та часу надходження майбутніх грошових потоків та вартості забезпечення при визначенні очікуваних кредитних збитків та оцінці на предмет суттєвого збільшення кредитного ризику. Дані оцінки визначаються багатьма факторами, зміни яких можуть обумовити визначення сум резервів різного порядку. Розрахунок резервів під очікувані кредитні збитки в Банку є результатом застосування комплексних моделей з певною кількістю визначених суджень при виборі змінних вхідних даних та оцінці їх взаємозалежностей.

Елементами моделей розрахунку очікуваних кредитних збитків, що передбачають облікові судження та оцінки, є:

- внутрішня рейтингова модель Банку;

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- якісні та кількісні критерії Банку щодо визначення того, чи відбулось суттєве збільшення кредитного ризику, та, відповідно, що резерви за фінансовими активами підлягають оцінці на рівні кредитних збитків очікуваних від подій дефолту протягом всього строку існування інструмента;
- групування фінансових активів для оцінки резервів під очікувані кредитні збитки на сукупній основі;
- розробка моделей очікуваних кредитних збитків, включно з визначенням формул та вибором вхідних даних;
- визначення взаємозалежностей між макроекономічними сценаріями та, параметрами економіки, зокрема рівнем безробіття, вартістю застави, а також визначення впливу сценаріїв на показники ймовірностей настання дефолту, заборгованості під ризиком дефолту та розмірів збитків у випадку настання дефолту;
- вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та коефіцієнтів зважування їх ймовірності, інтеграція параметрів економіки в моделі очікуваних кредитних збитків.

Згідно з політикою Банку моделі підлягають регулярному переглядові в контексті історичних даних щодо фактично понесених збитків та за потреби підлягають уточненню.

Відстрочений актив з податку на прибуток

Відстрочений актив з податку на прибуток визнається стосовно усіх невикористаних податкових збитків, коли існує вірогідність отримання прибутку, що підлягає оподаткуванню у майбутньому, щодо якого збитки можуть бути використані. Судження керівництва необхідні для визначення суми відстроченого активу з податку на прибуток, який може бути визнаний, виходячи з вірогідних строків і розміру майбутнього прибутку, що підлягає оподаткуванню, разом із стратегією податкового планування.

Оренда – визначення строку оренди для договорів з пролонгацією

Банк визначає строк оренди як нескасовний період оренди, враховуючи періоди, що охоплюються опціоном на продовження оренди у разі впевненості щодо його використання та періодів, що охоплюються опціоном на дострокове припинення оренди, у разі впевненості щодо його невикористання.

За частиною договорів оренди Банку передбачено можливість пролонгації. Банк застосовує судження оцінюючи ймовірність використання такої можливості. Зокрема, Банк враховує всі релевантні фактори, що породжують економічні стимули щодо використання можливості пролонгації. Після дати початку оренди, Банк переглядає строк оренди у разі виникнення суттєвих подій або зміни обставин, що контролюються Банком та впливають на спроможність Банку скористатися (або не скористатися) можливістю щодо пролонгації (наприклад, зміни бізнес-стратегії).

Оренда – додаткова ставка запозичення

Якщо Банк не може відразу визначити відсоткову ставку, яка передбачена договором оренди, він застосовує додаткову ставку запозичення орендаря для оцінки орендних зобов'язань. Такою є ставка відсотка, яку Банк був би зобов'язаний сплачувати у разі запозичення коштів, необхідних для придбання активу з вартістю аналогічною до активу з права користування на аналогічний термін, з аналогічним рівнем забезпечення та за аналогічних економічних умов.

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк виділяє чотири операційні сегменти, що базуються на продуктах та послугах:

Послуги великим та малим підприємствам	Надання кредитів та інших послуг з кредитування, обслуговування депозитів та поточних рахунків великих, малих та середніх підприємств, а також державних інституцій.
Послуги мікро-підприємствам та фізичним особам	Надання кредитів та інших послуг з кредитування, обслуговування депозитів та поточних рахунків мікро-підприємств та фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карток та здійснення грошових переказів фізичних осіб.
Послуги фінансовим установам	Надання кредитів міжнародним фінансовим організаціям, обслуговування депозитів, поточних рахунків та інші послуги фінансовим установам.
Управління активами	Казначейство, залучення депозитів фінансових установ та інші функції централізованого управління.

Для цілей звітності за сегментами процентний результат розподіляється з використанням трансфертних ставок, визначених Казначейством, залежно від рівня ставок на міжбанківському ринку.

Керівництво здійснює контроль результатів операційної діяльності кожного підрозділу окремо з метою прийняття рішень щодо розподілу ресурсів та оцінки результатів діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж прибутки та збитки у фінансовій звітності, як видно з таблиці, що наведена нижче. Облік податку на прибуток здійснюється на груповій основі.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В звітному періоді відбулись зміни у внутрішніх політиках щодо критеріїв віднесення клієнтів до сегменту «Фінансові установи» в частині зобов'язань клієнтів. В результаті застосування нових політик станом на 31 грудня 2019 року до сегменту «Фінансові установи» було включено суму зобов'язань в розмірі 1 102 273 тис. грн., що за попередніми політиками була б включена до сегменту «Великі та малі підприємства» та «Мікро-підприємства та фізичні особи». Вплив на фінансовий результат операційних сегментів за попередні періоди не перераховувався у зв'язку з вказаними змінами, оскільки, згідно з правилами складання управлінської звітності, ретроспективна оцінка результатів при пересегментації не застосовується.

Трансфертні ціни за операціями між операційними сегментами встановлюються на комерційній основі, так само як і з зовнішніми клієнтами.

За 2019 та 2018 роки у Банку не було доходів від операцій з одним контрагентом, що становили 10 або більше відсотків від усіх доходів.

Основна частина доходів від зовнішніх клієнтів генерується операціями з резидентами України. Більшість довгострокових активів зосереджена на території України.

У таблиці нижче представлена інформація про доходи, витрати, активи та зобов'язання бізнес-сегментів Банку станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

2019 р.	Великі та малі підприємства	Мікро-підприємства та фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами	Всього
Доходи					
Процентні доходи	5 589 232	2 622 418	110 421	1 649 530	9 971 601
Комісійні доходи	856 394	4 375 581	53 386	26 529	5 311 890
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:					
- торгові операції	49 820	90 235	385	273 382	413 822
- курсові різниці	-	-	-	31 069	31 069
Чисті прибутки від операцій з торговими активами/зобов'язаннями	-	-	-	100 448	100 448
Чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	-	1 020	1 020
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	44 975	44 975
Інші доходи	2 932	35 902	-	77 054	115 888
Доходи/(витрати) від інших сегментів	2 699 638	3 929 143	97 376	(6 726 157)	-
Всього доходи/(витрати)	9 198 016	11 053 279	261 568	(4 522 150)	15 990 713
Витрати					
Процентні витрати	(1 383 525)	(1 256 280)	(74 146)	(85 187)	(2 799 138)
Комісійні витрати	(65 865)	(2 680 777)	(220)	(44 598)	(2 791 460)
Кредитні прибутки/(збитки)	(73 441)	288 935	42	3 938	219 474
Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	2 695	(11 244)	-	-	(8 549)
Чисті (збитки)/прибутки від модифікації фінансових активів	(43 587)	1 388	8 148	-	(34 051)
Витрати на персонал	(785 830)	(1 438 540)	(4 220)	(192 008)	(2 420 598)
Знос і амортизація	(195 866)	(394 783)	(372)	(99 597)	(690 618)
Інші адміністративні та операційні витрати	(742 779)	(1 269 369)	(2 452)	304 147	(1 710 453)
<i>в т.ч. зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів</i>	-	-	-	(37)	(37)
Відновлення корисності інших нефінансових активів та резерви (Витрати)/доходи від інших сегментів	(4 361 584)	(1 583 744)	(91 251)	6 036 579	-

2019 р.	Великі та малі підприємства	Мікро-підприємства та фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами	Всього
Результат сегменту	1 548 234	2 708 865	97 097	1 443 387	5 797 583
Витрати з податку на прибуток					(1 048 869)
Прибуток за рік					4 748 714
Активи сегменту	37 961 748	9 390 650	526 125	34 907 725	82 786 248
Зобов'язання сегменту	27 763 834	37 882 440	1 102 273	3 021 893	69 770 440
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	382 173	598 146	907	230 725	1 211 951

Капітальні витрати включають витрати Банку на придбання основних засобів та нематеріальних активів.

У наступній таблиці представлено узгодження загальної суми доходів звітних сегментів та доходів від основної діяльності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	2019 р.
Доходи звітних сегментів:	
Великі та малі підприємства	9 198 016
Мікро-підприємства та фізичні особи	11 053 279
Фінансові установи	261 568
Управління активами	8 240 586
Всього доходи звітних сегментів	28 753 449
Вилучення міжсегментних (витрат)/доходів	(12 762 736)
Доходи Банку від основної діяльності	15 990 713

Доходи бізнес-сегменту управління активами включають процентні доходи, комісійні доходи, чисті прибутки від операцій з іноземними валютами, чисті прибутки від операцій з торговими активами/зобов'язаннями, чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інші доходи та доходи від інших сегментів.

У таблиці нижче представлена інформація про доходи, витрати, активи та зобов'язання бізнес-сегментів Банку станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

2018 р.	Великі та малі підприємства	Мікро-підприємства та фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами	Всього
Доходи					
Процентні доходи	5 531 197	1 796 198	127 450	1 411 315	8 866 160
Комісійні доходи	858 106	3 659 428	34 287	41 308	4 593 129
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:					
- торгові операції	42 288	65 822	-	236 753	344 863
Чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	-	5	5
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	43 794	27 639	-	-	71 433
Переоцінка інвестиційної нерухомості	-	-	-	2 163	2 163
Інші доходи	5 065	36 869	-	75 987	117 921
Доходи/(витрати) від інших сегментів	2 224 565	2 767 843	-	(4 992 408)	-

2018 р.	Великі та малі підприємства	Мікро-підприємства та фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами	Всього
Всього доходи/(витрати)	8 705 015	8 353 799	161 737	(3 224 877)	13 995 674
Витрати					
Процентні витрати	(1 071 972)	(703 134)	-	(47 147)	(1 822 253)
Комісійні витрати	(107 604)	(2 009 436)	(85)	(12 485)	(2 129 610)
Кредитні прибутки/(збитки)	407 252	125 920	(43)	(14 474)	518 655
Чисті збитки від операцій з іноземними валютами:					
- курсові різниці	-	-	-	(8 154)	(8 154)
Чисті збитки від операцій з торговими активами/зобов'язаннями	-	-	-	(37 245)	(37 245)
Чисті збитки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	(16 372)	(16 372)
Чисті (збитки)/прибутки від модифікації фінансових активів	(61 361)	31 318	-	-	(30 043)
Витрати на персонал	(744 642)	(1 207 037)	(2 282)	(68 418)	(2 022 379)
Знос і амортизація	(170 223)	(267 178)	(608)	(15 237)	(453 246)
Інші адміністративні та операційні витрати	(468 230)	(976 781)	(1 482)	(259 514)	(1 706 007)
<i>в т.ч. зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів</i>	-	-	-	(18)	(18)
Зменшення корисності інших нефінансових активів та резерви	-	-	-	(67 478)	(67 478)
Зменшення корисності активів, призначених для продажу (Витрати)/доходи від інших сегментів	(3 871 304)	(846 472)	(107 034)	4 824 810	-
Результат сегменту	2 616 931	2 500 999	50 203	1 051 830	6 219 963
Витрати з податку на прибуток					(1 132 029)
Прибуток за рік					5 087 934
Активи сегменту	39 941 861	6 887 173	941 180	25 542 616	73 312 830
Зобов'язання сегменту	26 741 845	31 664 106	-	3 283 909	61 689 860
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	283 069	451 585	251	43 636	778 541

Капітальні витрати включають витрати Банку на придбання основних засобів та нематеріальних активів.

У наступній таблиці представлено узгодження загальної суми доходів звітних сегментів та доходів від основної діяльності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	2018 р.
Доходи звітних сегментів:	
Великі та малі підприємства	8 705 015
Мікро-підприємства та фізичні особи	8 353 799
Фінансові установи	161 737
Управління активами	6 592 341
Всього доходи звітних сегментів	23 812 892
Вилучення міжсегментних (витрат)/доходів	(9 817 218)
Доходи Банку від основної діяльності	13 995 674

Доходи бізнес-сегменту управління активами включають процентні доходи, комісійні доходи, чисті прибутки від операцій з іноземними валютами, чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, дохід від переоцінки інвестиційної нерухомості, інші доходи та доходи від інших сегментів.

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	2019 р.	2018 р.
Готівкові кошти	6 649 102	5 441 264
Поточний рахунок в Національному банку України	4 127 429	3 231 825
Поточні рахунки в інших кредитних установах	1 062 579	1 042 897
Кошти овернайт в інших кредитних установах	1 703 600	646 080
	13 542 710	10 362 066
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(140)	(13)
Грошові кошти та їх еквіваленти	13 542 570	10 362 053

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав концентрацію залишків коштів на поточних рахунках та коштів овернайт в інших кредитних установах у розмірі 2 705 674 тис. грн. від п'яти найбільших банків, які мають кредитний рейтинг «інвестиційний клас», визначений рейтинговими агентствами «Moody's» та «Standard and Poor's» (2018 р.: 1 629 092 тис. грн. від п'яти найбільших банків, чотири з яких мають кредитний рейтинг «інвестиційний клас»).

Грошові кошти та їх еквіваленти оцінюються за амортизованою собівартістю.

За роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, всі еквіваленти грошових коштів були класифіковані як Стадія 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за еквівалентами грошових коштів у розрізі категорій є таким:

	2019 р.			2018 р.		
	<i>Іноземні банки</i>	<i>Вітчизняні банки</i>	<i>Всього</i>	<i>Іноземні банки</i>	<i>Вітчизняні банки</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня	12	1	13	451	122	573
Збільшення резерву через виникнення/придбання	-	7	7	73	2	75
Припинення визнання, крім списання	(9)	(16)	(25)	(2)	(34)	(36)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	130	23	153	(497)	(89)	(586)
Курсові різниці	(5)	(3)	(8)	(13)	-	(13)
На 31 грудня	128	12	140	12	1	13

Національний банк України визначає порядок формування та встановлює вимоги щодо зберігання обов'язкових резервів, які банки повинні виконувати.

Відповідно до вимог НБУ сума обов'язкового резерву розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банку за попередній період резервування та повинна зберігатись на поточному рахунку в НБУ.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років кошти обов'язкового резерву в повному обсязі включено до складу грошових коштів та їх еквівалентів, оскільки обмеження щодо їх використання відсутні.

Банк дотримувався встановлених вимог щодо обов'язкового резерву станом на 31 грудня 2019 та 2018 років.

8. Торгові активи

Торгові активи включають:

	2019 р.	2018 р.
ОВДП	772 700	354 248
Казначейські облігації США	-	332 790
Похідні фінансові інструменти	12 025	3 457
Торгові активи	784 725	690 495

9. Заборгованість кредитних установ

Заборгованість кредитних установ включає:

	2019 р.	2018 р.
Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	8 014 206	5 012 658
Короткострокові кредити, що надані іншим банкам	1 635 838	1 676 905
Строкові кредити, що надані міжнародним фінансовим організаціям		
<i>Короткострокові</i>	-	167 434
<i>Довгострокові</i>	526 135	773 798
Інша заборгованість кредитних установ	100	100
	10 176 279	7 630 895
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(13)	(59)
Заборгованість кредитних установ	10 176 266	7 630 836

Заборгованість кредитних установ оцінюється за амортизованою собівартістю.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, заборгованість кредитних установ була класифікована як Стадія 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за заборгованістю кредитних установ у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, є таким:

	Міжнародні фінансові організації	Іноземні банки	Вітчизняні банки	Всього
На 1 січня 2019 р.	52	7	-	59
Збільшення резерву через виникнення/придбання	-	6	-	6
Припинення визнання, крім списання	-	(14)	(26)	(40)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	(42)	5	27	(10)
Курсові різниці	-	(1)	(1)	(2)
На 31 грудня 2019 р.	10	3	-	13

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за заборгованістю кредитних установ у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, є таким:

	Міжнародні фінансові організації	Іноземні банки	Вітчизняні банки	Всього
На 1 січня 2018 р.	9	3	-	12
Збільшення резерву через виникнення/придбання	-	-	2	2
Припинення визнання, крім списання	-	(10)	(2)	(12)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	43	14	-	57
На 31 грудня 2018 р.	52	7	-	59

10. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	2019 р.				
	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані (створені) знецінені кредити	Всього
Великі підприємства	31 714 041	1 422 955	1 402 450	1 392 954	35 932 400
Фізичні особи	3 837 124	1 959 180	463 765	749 827	7 009 896
Малі підприємства	3 066 602	808 863	34 218	5 177	3 914 860
Мікро-підприємства	2 577 428	584 943	107 516	43 566	3 313 453
	41 195 195	4 775 941	2 007 949	2 191 524	50 170 609
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(292 956)	(223 143)	(1 660 344)	(641 768)	(2 818 211)
Кредити клієнтам	40 902 239	4 552 798	347 605	1 549 756	47 352 398

	2018 р.				
	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані (створені) знецінені кредити	Всього
Великі підприємства	31 950 688	3 524 983	1 253 530	1 615 621	38 344 822
Фізичні особи	2 681 291	1 665 677	1 630 716	920 529	6 898 213
Малі підприємства	3 133 681	301 072	86 358	5 766	3 526 877
Мікро-підприємства	1 423 944	751 798	84 366	57 915	2 318 023
	39 189 604	6 243 530	3 054 970	2 599 831	51 087 935
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(240 676)	(209 807)	(2 807 454)	(1 000 964)	(4 258 901)
Кредити клієнтам	38 948 928	6 033 723	247 516	1 598 867	46 829 034

Кредити клієнтам оцінюються за амортизованою собівартістю.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, є таким:

	На 1 січня 2019 р.	Збільшення через виникнення/ придбання	Припинення визнання, крім списання	Зміна рівня кредитного ризичу	Зміна у зв'язку із модиф. без припинення визнання	Зміна через перегляд методології оцінки	Списання	Курсові різниці	Рекласи- фікація	На 31 грудня 2019 р.	Повер- нення після списання
Стадія 1											
Великі підприємства	189 265	174 834	(74 979)	(94 198)	224	-	-	(10 707)	231	184 670	-
Фізичні особи	35 239	46 562	(9 206)	(7 010)	(3)	(4 912)	(1)	-	(5)	60 664	-
Малі підприємства	8 670	24 600	(3 481)	(992)	4	-	-	(8)	(192)	28 601	-
Мікро-підприємства	7 502	15 811	(2 796)	(1 564)	3	479	(380)	-	(34)	19 021	-
Всього Стадія 1	240 676	261 807	(90 462)	(103 764)	228	(4 433)	(381)	(10 715)	-	292 956	-
Стадія 2											
Великі підприємства	64 267	1 098	(4 119)	(32 141)	(22)	-	-	(2 343)	282	27 022	-
Фізичні особи	120 679	7 185	(25 628)	67 905	(352)	(22 677)	(58)	(2 938)	(66)	144 050	-
Малі підприємства	4 383	550	(5 127)	24 373	4	-	-	(50)	(23)	24 110	-
Мікро-підприємства	20 478	7 812	(8 599)	5 314	2	3 349	(188)	(14)	(193)	27 961	-
Всього Стадія 2	209 807	16 645	(43 473)	65 451	(368)	(19 328)	(246)	(5 345)	-	223 143	-
Стадія 3											
Великі підприємства	1 032 739	-	(189 420)	389 364	18 715	-	-	(81 479)	-	1 169 919	8 462
Фізичні особи	1 617 313	-	(386 593)	112 986	(11)	32 453	(862 395)	(115 278)	(303)	398 172	210 956
Малі підприємства	79 428	-	(10 235)	13 700	-	-	(54 353)	(3 644)	-	24 896	1 582
Мікро-підприємства	77 974	-	(49 065)	51 677	(68)	7 675	(18 167)	(2 972)	303	67 357	21 192
Всього Стадія 3	2 807 454	-	(635 313)	567 727	18 636	40 128	(934 915)	(203 373)	-	1 660 344	242 192
Придбані (створені) знецінені кредити											
Великі підприємства	551 071	-	-	(121 077)	(3 723)	-	-	-	-	426 271	-
Фізичні особи	429 763	-	(50 832)	(34 364)	-	(127 973)	(12 606)	-	(183)	203 805	-
Малі підприємства	15	-	(1)	9	-	-	-	-	-	23	-
Мікро-підприємства	20 115	-	(3 954)	(4 489)	(25)	133	(294)	-	183	11 669	-
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	1 000 964	-	(54 787)	(159 921)	(3 748)	(127 840)	(12 900)	-	-	641 768	-
Всього	4 258 901	278 452	(824 035)	369 493	14 748	(111 473)	(948 442)	(219 433)	-	2 818 211	242 192

У колонці «Припинення визнання, крім списання» Банк розкриває зміну резерву у зв'язку з припиненням визнання фінансового активу через дострокове погашення всієї суми боргу, продаж або суттєву модифікацію, що призвела до припинення визнання.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У колонці «Зміна через перегляд методології оцінки» враховано: зміну резерву у зв'язку із застосуванням нового визначення дефолту, в сумі 99 601 тис. грн., та зміну резерву, обумовлену застосуванням нової моделі оцінки резервів за роздрібними іпотечними кредитами на Стадії 3, що становить 11 872 тис. грн (Примітка 4).

Зміна суми резерву під очікувані кредитні збитки протягом року в основному обумовлена відповідними змінами валової балансової вартості у 2019 році:

	На 1 січня 2019 р.	Виникнення/ придбання	Припинення визнання, крім списання	Зміни валової балансової вартості	Перенесення між стадіями	Зміна у зв'язку із модифікацією без припинення визнання		Списання	Курсові різниці	Рекласифікація	На 31 грудня 2019 р.
Стадія 1											
Великі підприємства	31 950 688	20 485 208	(19 362 826)	(669 682)	701 130	(47 654)	-	(1 394 831)	52 008		31 714 041
Фізичні особи	2 681 291	2 235 322	(505 496)	(53 914)	(519 636)	67	(1)	-	(509)		3 837 124
Малі підприємства	3 133 681	2 399 313	(1 329 595)	33 037	(1 133 419)	(1 252)	-	(1 275)	(33 888)		3 066 602
Мікро-підприємства	1 423 944	2 033 363	(360 048)	(363 216)	(138 396)	(131)	(380)	(97)	(17 611)		2 577 428
Всього Стадія 1	39 189 604	27 153 206	(21 557 965)	(1 053 775)	(1 090 321)	(48 970)	(381)	(1 396 203)	-		41 195 195
Стадія 2											
Великі підприємства	3 524 983	7 233	(705 899)	(258 816)	(1 132 970)	17 266	-	(59 168)	30 326		1 422 955
Фізичні особи	1 665 677	93 067	(141 362)	50 963	315 117	1 399	(58)	(24 485)	(1 138)		1 959 180
Малі підприємства	301 072	23 123	(374 941)	(252 649)	1 125 838	(153)	-	(990)	(12 437)		808 863
Мікро-підприємства	751 798	313 332	(433 237)	(39 568)	10 029	(85)	(188)	(387)	(16 751)		584 943
Всього Стадія 2	6 243 530	436 755	(1 655 439)	(500 070)	318 014	18 427	(246)	(85 030)	-		4 775 941
Стадія 3											
Великі підприємства	1 253 530	-	(257 550)	33 583	463 076	(8 071)	-	(82 118)	-		1 402 450
Фізичні особи	1 630 716	-	(459 479)	(5 818)	204 030	25	(862 395)	(42 992)	(322)		463 765
Малі підприємства	86 358	-	(11 634)	(4 097)	20 528	2	(54 353)	(2 586)	-		34 218
Мікро-підприємства	84 366	-	(44 460)	2 251	84 673	70	(18 167)	(1 539)	322		107 516
Всього Стадія 3	3 054 970	-	(773 123)	25 919	772 307	(7 974)	(934 915)	(129 235)	-		2 007 949
Придбані (створені) знецінені кредити											
Великі підприємства	1 615 621	-	(4 423)	(222 667)	-	4 423	-	-	-		1 392 954
Фізичні особи	920 529	-	(95 675)	(62 827)	-	-	(12 606)	-	406		749 827
Малі підприємства	5 766	4 400	(466)	(4 523)	-	-	-	-	-		5 177
Мікро-підприємства	57 915	5 889	(7 527)	(12 054)	-	43	(294)	-	(406)		43 566
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	2 599 831	10 289	(108 091)	(302 071)	-	4 466	(12 900)	-	-		2 191 524
Всього	51 087 935	27 600 250	(24 094 618)	(1 829 997)	-	(34 051)	(948 442)	(1 610 468)	-		50 170 609

У колонці «Зміни валової балансової вартості» розкрито ефекти від: зміни залишків нарахованих відсотків, дисконтів/премій, використання кредитних ліній та часткового погашення.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, є таким:

	На 1 січня 2018 р.	Збільшення через виникнення/ придбання	Припинення визнання, крім списання	Зміна рівня кредитного ризик	Зміна у зв'язку із модиф. без припинення визнання	Списання	Курсові різниці	Рекласи- фікація	На 31 грудня 2018 р.	Повернення після списання
Стадія 1										
Великі підприємства	61 585	62 945	(18 994)	84 357	33	-	(583)	(78)	189 265	-
Фізичні особи	26 828	29 131	(5 684)	(14 435)	11	-	(597)	(15)	35 239	-
Малі підприємства	4 023	7 088	(930)	(1 666)	9	-	-	146	8 670	-
Мікро-підприємства	5 610	5 547	(1 484)	(2 118)	-	-	-	(53)	7 502	-
Всього Стадія 1	98 046	104 711	(27 092)	66 138	53	-	(1 180)	-	240 676	-
Стадія 2										
Великі підприємства	28 661	3	(3 072)	39 187	(142)	-	(109)	(261)	64 267	-
Фізичні особи	102 808	10 672	(21 334)	29 472	(360)	(19)	(478)	(82)	120 679	-
Малі підприємства	1 731	147	(714)	2 630	3	-	(4)	590	4 383	-
Мікро-підприємства	9 025	10 297	(4 655)	6 126	(9)	-	(59)	(247)	20 478	-
Всього Стадія 2	142 225	21 119	(29 775)	77 415	(508)	(19)	(650)	-	209 807	-
Стадія 3										
Великі підприємства	1 716 622	-	(206 662)	(274 019)	(17 064)	(124 167)	(34 885)	(27 086)	1 032 739	41 245
Фізичні особи	5 046 855	-	(990 393)	314 409	80	(2 673 497)	(79 766)	(375)	1 617 313	180 347
Малі підприємства	394 632	-	(317 595)	(7 778)	5	(6 225)	(10 017)	26 406	79 428	27 033
Мікро-підприємства	424 554	-	(96 725)	38 204	(27)	(278 295)	(10 792)	1 055	77 974	13 425
Всього Стадія 3	7 582 663	-	(1 611 375)	70 816	(17 006)	(3 082 184)	(135 460)	-	2 807 454	262 050
Придбані (створені) знецінені кредити										
Великі підприємства	892 961	-	(178 713)	(174 916)	11 739	-	-	-	551 071	-
Фізичні особи	497 620	-	(41 140)	16 257	(16 611)	(24 266)	-	(2 097)	429 763	-
Малі підприємства	16 770	-	(18 537)	1 984	(23)	(179)	-	-	15	-
Мікро-підприємства	31 112	-	(4 949)	(2 087)	(516)	(5 542)	-	2 097	20 115	-
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	1 438 463	-	(243 339)	(158 762)	(5 411)	(29 987)	-	-	1 000 964	-
Всього	9 261 397	125 830	(1 911 581)	55 607	(22 872)	(3 112 190)	(137 290)	-	4 258 901	262 050

У колонці «Припинення визнання, крім списання» Банк розкриває зміну резерву під очікувані кредитні збитки у зв'язку з припиненням визнання фінансового активу через дострокове погашення всієї суми боргу, продаж або суттєву модифікацію, що призвела до припинення визнання.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Зміна суми резерву під очікувані кредитні збитки протягом року в основному обумовлена відповідними змінами валової балансової вартості у 2018 році:

	На 1 січня 2018 р.	Виникнення/ придбання	Припинення визнання, крім списання	Зміни валової балансової вартості	Перенесення між стадіями	Зміна у зв'язку із модифікацією без припинення визнання	Списання	Курсові різниці	Рекласифікація	На 31 грудня 2018 р.
Стадія 1										
Великі підприємства	27 171 250	19 949 668	(13 583 327)	2 006 171	(3 413 352)	(14 592)	-	(108 839)	(56 291)	31 950 688
Фізичні особи	1 848 208	1 457 131	(364 842)	(18 044)	(239 465)	(762)	-	-	(935)	2 681 291
Малі підприємства	2 375 588	2 079 296	(958 102)	(75 604)	(342 540)	(15 273)	-	(6)	70 322	3 133 681
Мікро-підприємства	925 799	1 042 705	(119 039)	(216 843)	(194 368)	(1 188)	-	(26)	(13 096)	1 423 944
Всього Стадія 1	32 320 845	24 528 800	(15 025 310)	1 695 680	(4 189 725)	(31 815)	-	(108 871)	-	39 189 604
Стадія 2										
Великі підприємства	770 372	32	(260 626)	(307 881)	3 369 476	3 756	-	(26 399)	(23 747)	3 524 983
Фізичні особи	1 517 548	61 818	(147 408)	105 808	131 002	2 797	(19)	(3 597)	(2 272)	1 665 677
Малі підприємства	101 454	15 825	(17 361)	(57 869)	203 601	(107)	-	(255)	55 784	301 072
Мікро-підприємства	270 907	554 688	(368 542)	3 698	320 600	221	-	(9)	(29 765)	751 798
Всього Стадія 2	2 660 281	632 363	(793 937)	(256 244)	4 024 679	6 667	(19)	(30 260)	-	6 243 530
Стадія 3										
Великі підприємства	2 095 719	-	(774 379)	58 801	40 474	2 561	(124 167)	(5 731)	(39 748)	1 253 530
Фізичні особи	5 060 657	-	(937 657)	86 430	107 894	3 720	(2 673 497)	(16 448)	(383)	1 630 716
Малі підприємства	407 043	-	(356 964)	1 500	2 916	(5)	(6 225)	(475)	38 568	86 358
Мікро-підприємства	428 645	-	(82 432)	1 581	13 762	(17)	(278 295)	(441)	1 563	84 366
Всього Стадія 3	7 992 064	-	(2 151 432)	148 312	165 046	6 259	(3 082 184)	(23 095)	-	3 054 970
Придбані (створені) знецінені кредити										
Великі підприємства	2 006 731	-	(211 331)	(145 288)	-	(34 491)	-	-	-	1 615 621
Фізичні особи	1 081 266	1 597	(102 305)	(47 221)	-	21 998	(24 266)	-	(10 540)	920 529
Малі підприємства	24 894	-	(16 140)	(2 973)	-	330	(179)	-	(166)	5 766
Мікро-підприємства	67 345	7 545	(11 244)	(11 904)	-	1 009	(5 542)	-	10 706	57 915
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	3 180 236	9 142	(341 020)	(207 386)	-	(11 154)	(29 987)	-	-	2 599 831
Всього	46 153 426	25 170 305	(18 311 699)	1 380 362	-	(30 043)	(3 112 190)	(162 226)	-	51 087 935

У колонці «Зміни валової балансової вартості» розкрито ефекти від: зміни залишків нарахованих відсотків, дисконтів/премій, використання кредитних ліній та часткового погашення.

Загальна сума недисконтованих очікуваних кредитних збитків при первісному визнанні за придбаними (створеними) знеціненими кредитами

Нижче представлена загальна сума недисконтованих очікуваних кредитних збитків станом на дату первісного визнання придбаних (створених) знецінених кредитів клієнтам, визнаних протягом звітного періоду:

	2019 р.	2018 р.
Мікро-підприємства	3 928	5 496
Малі підприємства	1 820	-
Фізичні особи	-	25 076
Недисконтовані очікувані кредитні збитки	5 748	30 572

Списання

Договірні суми заборгованості за кредитами клієнтам, які були списані протягом звітного періоду та які, як і раніше підлягають примусовому стягненню, були наступними:

	2019 р.	2018 р.
Фізичні особи	861 582	2 642 962
Мікро-підприємства	72 150	275 982
Великі підприємства	-	124 167
Малі підприємства	-	1 650
Кредити клієнтам	933 732	3 044 761

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав концентрацію кредитів у розмірі 8 441 872 тис. грн., наданих десятком найбільшим позичальникам або групам позичальників (16,83% загального кредитного портфелю) (2018 р.: 8 629 556 тис. грн., 16,89%). Станом на 31 грудня 2019 року за цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 336 096 тис. грн. (2018 р.: 457 251 тис. грн.).

Кредити надаються переважно в Україні фізичним особам та підприємствам, що здійснюють свою діяльність в таких галузях:

	2019 р.	%	2018 р.	%
Торгові підприємства	16 155 775	32	16 766 455	33
Сільське господарство та харчова промисловість	14 936 301	30	15 142 146	30
Фізичні особи	7 009 896	14	6 898 213	14
Виробництво	5 514 034	11	6 248 075	12
Нерухомість та будівництво	4 223 508	8	4 693 174	9
Послуги	2 044 989	4	1 117 742	2
Транспорт і зв'язок	258 759	1	142 271	0
Інші галузі	27 347	0	79 859	0
	50 170 609	100	51 087 935	100

Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою

Станом на 31 грудня 2019 року кредити клієнтам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	2019 р.		
	Валові інвестиції у фінансову оренду	Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	Чисті інвестиції у фінансову оренду
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою:			
До 1 року	42 555	(3 175)	39 380
Від 1 до 2 років	117 151	(1 692)	115 459
Від 2 до 3 років	8 359	(151)	8 208
	168 065	(5 018)	163 047
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки			(4 100)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	168 065	(5 018)	158 947

Станом на 31 грудня 2018 року кредити клієнтам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	2018 р.		
	Валові інвестиції у фінансову оренду	Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	Чисті інвестиції у фінансову оренду
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою:			
До 1 року	181 388	(14 082)	167 306
Від 1 до 2 років	13 212	(5 456)	7 755
Від 2 до 3 років	16 445	(1 305)	15 140
Від 3 до 4 років	11 582	(188)	11 394
	222 627	(21 031)	201 595
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки			(13 712)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	222 627	(21 031)	187 883

Деталізація сукупної та чистої дебіторської заборгованості за фінансовою орендою у розрізі строків вище базується на очікуваних термінах отримання відповідних лізингових платежів.

Станом на 31 грудня 2019 року кредити клієнтам включали кредити, надані у рамках програм фінансування міжнародними фінансовими установами на суму 1 252 754 тис. грн. (2018 р.: 767 504 тис. грн.).

11. Активи, призначені для продажу

Активи, призначені для продажу, включають:

	2019 р.	2018 р.
Комерційна нерухомість	11 556	13 283
Житлова нерухомість	209	7 565
Транспортні засоби	39	-
Активи, призначені для продажу	11 804	20 848

Станом на 31 грудня 2019 року Банк утримував у складі активів, призначених для продажу, майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, а саме – комерційну нерухомість, загальною балансовою вартістю 215 тис. грн. (2018 р.: квартири та комерційну нерухомість, загальною балансовою вартістю 7 804 тис. грн.).

Згідно з планом продажу даних об'єктів, Банк має намір реалізувати їх протягом 2020 року.

Активи, призначені для продажу, розкрито за бізнес-сегментом «Управління активами» (Примітка 6).

12. Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери включають:

	2019 р.	2018 р.
ОВДП	3 488 201	3 455 556
Облігації українських підприємств	82 297	-
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3 570 498	3 455 556
ОВДП	1 578 101	-
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	1 578 101	-
Акції українських підприємств	823	-
Інвестиційні цінні папери, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	823	-

Резерви під очікувані кредитні збитки

Станом на та за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, всі інвестиційні цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та амортизованою собівартістю класифіковані на Стадії 1 знецінення.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, є таким:

	2019 р.		2018 р.	
	Облігації українських підприємств		Всього	ОВДП
	ОВДП			
На 1 січня	99 245	-	99 245	102 298
Збільшення резерву через виникнення/придбання	7 641	-	7 641	4 641
Припинення визнання, крім списання	(59 432)	(466)	(59 898)	(16 763)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	(21 968)	807	(21 161)	9 707
Курсові різниці	(303)	-	(303)	(638)
На 31 грудня	25 183	341	25 524	99 245

Зміна суми резерву під очікувані кредитні збитки протягом року в основному була обумовлена придбанням нових цінних паперів, виплатами вкінці терміну або продажем цінних паперів.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за інвестиційними цінними паперами за амортизованою собівартістю є таким:

	2019 р.
	ОВДП
На 1 січня	-
Збільшення резерву через виникнення/придбання	10 624
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	482
На 31 грудня	11 106

Застава

Починаючи з квітня 2018 року Банку надано право виступати зберігачем запасів готівки Національного банку України.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, інвестиційні цінні папери, що були надані як застава у забезпечення виконання зобов'язань, включають:

	2019 р.	2018 р.
ОВДП	-	1 006 450
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	1 006 450
ОВДП	893 079	-
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	893 079	-

Дані цінні папери заблоковані протягом періоду дії договору. У випадку порушення Банком контрактних зобов'язань та відсутності на кореспондентському рахунку достатньої грошової суми, НБУ має право використати цінні папери для покриття понесених витрат. Термін дії договору закінчується 1 липня 2020 року, можливі пролонгації.

13. Інвестиційна нерухомість

У таблиці нижче представлена інформація про зміну справедливої вартості інвестиційної нерухомості:

	2019 р.	2018 р.
На 1 січня	99 257	121 523
Вибуття	(16 104)	(24 429)
Переоцінка	-	2 163
На 31 грудня	83 153	99 257

У 2019 році інвестиційна нерухомість не переоцінювалась, оскільки різниця між балансовою та ринковою вартістю нерухомості була несуттєвою станом на 31 грудня 2019 року.

У 2018 році справедливу вартість інвестиційної нерухомості, що знаходиться у власності Банку, було переглянуто. Оцінка інвестиційної нерухомості проводилась незалежним оцінювачем станом на 1 жовтня 2018 року. Справедлива вартість визначалася або за ринковим підходом, або за дохідним підходом, в залежності від наявності вхідних даних для методів оцінки та більш точного відображення найкращого використання власності з точки зору учасників ринку.

Керівництво Банку вважає, що станом на 31 грудня 2019 року справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості відображає їх ринкову вартість.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості віднесена у категорію Рівень 2 ієрархії справедливої вартості (2018 р.: Рівень 2 ієрархії справедливої вартості).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

14. Основні засоби

Рух основних засобів, що належать Банку, був таким:

	<i>Будівлі</i>		<i>Комп'ютери та обладнання</i>	<i>Меблі, інвентар та інші активи</i>		<i>Транспортні засоби</i>	<i>Незавершене будівництво</i>	<i>Всього</i>
	<i>Не є предметом операційної оренди</i>	<i>Є предметом операційної оренди</i>	<i>Не є предметом операційної оренди</i>	<i>Не є предметом операційної оренди</i>	<i>Є предметом операційної оренди</i>	<i>Не є предметом операційної оренди</i>	<i>Не є предметом операційної оренди</i>	
Вартість								
1 січня 2019 р.	1 443 038	53 781	1 931 518	586 782	285	190 754	-	4 206 158
Надходження	38 006	605	494 412	151 173	-	40 221	92 367	816 784
Вибуття	(14 558)	-	(235 097)	(45 056)	-	(13)	-	(294 724)
Переоцінка	(70)	-	-	-	-	-	-	(70)
Переміщення	(7 677)	8 293	12 492	45 589	-	32 889	(91 586)	-
Переміщено до активів, призначених для продажу	(485)	-	-	-	-	(15 327)	-	(15 812)
31 грудня 2019 р.	1 458 254	62 679	2 203 325	738 488	285	248 524	781	4 712 336
Накопичена амортизація								
1 січня 2019 р.	(12 488)	(378)	(1 238 873)	(496 271)	(209)	(126 157)	-	(1 874 376)
Нараховано за рік	(41 394)	(1 635)	(238 349)	(108 864)	(41)	(30 056)	-	(420 339)
Вибуття	500	-	235 019	43 049	-	13	-	278 581
Переоцінка	4	-	-	-	-	-	-	4
Переміщення	202	(202)	-	-	-	-	-	-
Переміщено до активів, призначених для продажу	1	-	-	-	-	15 041	-	15 042
Зменшення корисності	-	-	-	-	-	(37)	-	(37)
31 грудня 2019 р.	(53 175)	(2 215)	(1 242 203)	(562 086)	(250)	(141 196)	-	(2 001 125)
Залишкова вартість:								
1 січня 2019 р.	1 430 550	53 403	692 645	90 511	76	64 597	-	2 331 782
31 грудня 2019 р.	1 405 079	60 464	961 122	176 402	35	107 328	781	2 711 211

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	<i>Будівлі</i>	<i>Комп'ютери та обладнання</i>	<i>Меблі, інвентар та інші активи</i>	<i>Транспортні засоби</i>	<i>Незавершене будівництво</i>	<i>Всього</i>
Вартість						
1 січня 2018 р.	1 599 579	1 755 614	557 955	190 077	6 633	4 109 858
Надходження	9 830	475 113	62 981	3 558	6 163	557 645
Вибуття	(6 095)	(302 883)	(37 942)	(807)	(83)	(347 810)
Переоцінка	(112 209)	-	-	-	-	(112 209)
Переміщення	4 966	3 674	4 073	-	(12 713)	-
Переміщено до активів, призначених для продажу	-	-	-	(2 074)	-	(2 074)
Переміщено з активів, призначених для продажу	748	-	-	-	-	748
31 грудня 2018 р.	1 496 819	1 931 518	587 067	190 754	-	4 206 158
Накопичена амортизація						
1 січня 2018 р.	(90 108)	(1 404 190)	(477 224)	(100 657)		(2 072 179)
Нараховано за рік	(41 633)	(136 899)	(57 001)	(28 256)		(263 789)
Вибуття	902	302 217	37 762	682		341 563
Переоцінка	117 975	-	-	-		117 975
Переміщено до активів, призначених для продажу	-	-	-	2 074		2 074
Переміщено з активів, призначених для продажу	(2)	-	-	-		(2)
Зменшення корисності	-	(1)	(17)	-		(18)
31 грудня 2018 р.	(12 866)	(1 238 873)	(496 480)	(126 157)		(1 874 376)
Залишкова вартість:						
1 січня 2018 р.	1 509 471	351 424	80 731	89 420	6 633	2 037 679
31 грудня 2018 р.	1 483 953	692 645	90 587	64 597	-	2 331 782

У 2019 році нерухомість не переоцінювалась, оскільки різниця між балансовою та ринковою вартістю будівель була несуттєвою станом на 31 грудня 2019 року.

У 2018 році нерухомість, що знаходилась у власності Банку було переоцінено. Оцінка будівель проводилась незалежним оцінювачем станом на 1 жовтня 2018 року. Справедлива вартість визначалася або ринковим підходом, або дохідним підходом, в залежності від наявності вхідних даних для методів оцінки та більш точного відображення найкращого використання власності з точки зору учасників ринку. Відповідні результати переоцінки було відображено в іншому сукупному доході в сумі 29 227 тис. грн. (Примітка 21) та в прибутках або збитках в сумі 23 461 тис. грн. (Примітка 29).

Справедлива вартість будівель віднесена у категорію Рівень 2 ієрархії справедливої вартості (2018 р.: Рівень 2 ієрархії справедливої вартості).

Станом на 31 грудня 2019 року комп'ютери та обладнання, меблі, інвентар та інші активи, та транспортні засоби включають повністю амортизовані активи вартістю 1 372 796 тис. грн. (2018 р.: 1 234 559 тис. грн.), що продовжують використовуватись.

У випадку відображення будівель за собівартістю балансова вартість була б такою:

	2019 р.	2018 р.
Вартість	949 623	917 759
Накопичена амортизація та зменшення корисності	(352 599)	(337 778)
Залишкова вартість	597 024	579 981

Рух активів з права користування був таким:

	Будівлі	Всього
Вартість		
1 січня 2019 р. (Примітка 4)	324 494	324 494
Надходження	181 416	181 416
Вибуття	(11 012)	(11 012)
31 грудня 2019 р.	494 898	494 898
Накопичена амортизація		
1 січня 2019 р. (Примітка 4)	-	-
Нараховано за рік	(87 241)	(87 241)
Вибуття	6 309	6 309
31 грудня 2019 р.	(80 932)	(80 932)
Залишкова вартість:		
1 січня 2019 р. (Примітка 4)	324 494	324 494
31 грудня 2019 р.	413 966	413 966

15. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	<i>Комп'ютерні програми</i>	<i>Ліцензії</i>	<i>Всього</i>
Вартість			
1 січня 2019 р.	935 517	401 671	1 337 188
Надходження	367 837	27 330	395 167
Вибуття	(12 099)	(4 032)	(16 131)
31 грудня 2019 р.	1 291 255	424 969	1 716 224
Накопичена амортизація			
1 січня 2019 р.	(631 562)	(270 138)	(901 700)
Нараховано за рік	(151 011)	(32 027)	(183 038)
Вибуття	10 017	2 659	12 676
31 грудня 2019 р.	(772 556)	(299 506)	(1 072 062)
Залишкова вартість:			
1 січня 2019 р.	303 955	131 533	435 488
31 грудня 2019 р.	518 699	125 463	644 162

	<i>Комп'ютерні програми</i>	<i>Ліцензії</i>	<i>Всього</i>
Вартість			
1 січня 2018 р.	796 050	345 395	1 141 445
Надходження	158 978	61 918	220 896
Вибуття	(19 511)	(5 642)	(25 153)
31 грудня 2018 р.	935 517	401 671	1 337 188
Накопичена амортизація			
1 січня 2018 р.	(522 088)	(210 362)	(732 450)
Нараховано за рік	(124 039)	(65 418)	(189 457)
Вибуття	14 565	5 642	20 207
31 грудня 2018 р.	(631 562)	(270 138)	(901 700)
Залишкова вартість:			
1 січня 2018 р.	273 962	135 033	408 995
31 грудня 2018 р.	303 955	131 533	435 488

Станом на 31 грудня 2019 року нематеріальні активи включали повністю амортизовані активи вартістю 211 750 тис. грн. (2018 р.: 164 392 тис. грн.).

16. Оподаткування

Витрати з податку на прибуток включають:

	2019 р.	2018 р.
Поточні податкові витрати	1 035 083	1 136 854
Відстрочені податкові витрати/(доходи) – виникнення та сторнування тимчасових різниць та оціночних резервів	13 786	(4 825)
Витрати з податку на прибуток	1 048 869	1 132 029

Юридичні особи в Україні повинні самостійно подавати податкові декларації.

Згідно з прийнятими положеннями, нормативна ставка податку на прибуток для підприємств складає 18% (2018 р.: 18%).

Перенесення податкового збитку на майбутній період визнається виходячи з судження керівництва, що отримання достатнього оподаткованого прибутку, який можна буде зменшити на невикористані податкові збитки, є ймовірним, та що строк дії цих податкових збитків не закінчується згідно з чинним податковим законодавством.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Суми відстрочених податків оцінюються з використанням ставок податку, що будуть застосовуватися, коли очікується, що тимчасова різниця буде реалізована.

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від нормативних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням законодавчо встановлених ставок, та фактично нарахованих сум є таким:

	2019 р.	2018 р.
Прибуток до оподаткування	5 797 583	6 219 963
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретично обчислена сума податку при застосуванні нормативної ставки	1 043 565	1 119 593
Податковий ефект статей, які не включаються до складу оподаткованого доходу:		
- резерв під очікувані кредитні збитки та інші резерви	5 453	9 999
- адміністративні та операційні витрати	545	385
- інші постійні різниці	(785)	2 052
Коригування поточного податку на прибуток минулих періодів	91	-
Витрати з податку на прибуток	1 048 869	1 132 029

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання та їх рух за відповідні роки є таким:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць			Виникнення та сторнування тимчасових різниць			31 грудня 2019 р.
	1 січня 2018 р.	У звіті про прибутки та збитки	У іншому сукупному доході	31 грудня 2018 р.	У звіті про прибутки та збитки	У іншому сукупному доході	
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць:							
Резерв під очікувані кредитні збитки	9 892	(9 892)	-	-	-	-	-
Основні засоби та нематеріальні активи	31 643	14 717	(5 261)	41 099	(13 786)	12	27 325
Оцінка інвестиційних цінних паперів	(27 910)	-	30 472	2 562	-	-	2 562
Відстрочені податкові активи	13 625	4 825	25 211	43 661	(13 786)	12	29 887
Податковий ефект оподатковуваних тимчасових різниць:							
Оцінка інвестиційних цінних паперів	-	-	-	-	-	(44 047)	(44 047)
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	-	(44 047)	(44 047)
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	13 625	4 825	25 211	43 661	(13 786)	(44 035)	(14 160)

Невизнані відстрочені податкові активи станом на 31 грудня 2019 та 2018 років відсутні.

17. Резерви

Резерви включають:

	2019 р.	2018 р.
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	121 908	124 474
Судові позови та інші умовні зобов'язання	30 182	38 958
Всього	152 090	163 432

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Динаміка змін у резервах за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, була такою:

	<i>На 1 січня 2019 р.</i>	<i>Збільшення через виникнення/ придбання</i>	<i>Припинення визнання, крім списання</i>	<i>Зміна рівня кредитного ризик</i>	<i>Зміна через перегляд методології оцінки</i>	<i>Курсові різниці</i>	<i>На 31 грудня 2019 р.</i>
Стадія 1							
Зобов'язання з кредитування	83 304	188 672	(84 686)	(94 442)	(1 493)	(2 545)	88 810
Гарантії	1 589	3 713	(528)	(1 950)	-	(225)	2 599
Авальовані векселі	271	3 726	(3 684)	383	-	-	696
Акредитиви	191	344	(13)	(334)	-	(29)	159
Всього Стадія 1	85 355	196 455	(88 911)	(96 343)	(1 493)	(2 799)	92 264
Стадія 2							
Зобов'язання з кредитування	38 468	21 701	(9 745)	(38 177)	2 632	(324)	14 555
Гарантії	331	29	(68)	(146)	4	(8)	142
Авальовані векселі	282	103	(385)	26	20	-	46
Акредитиви	38	-	(1)	(35)	-	(1)	1
Всього Стадія 2	39 119	21 833	(10 199)	(38 332)	2 656	(333)	14 744
Стадія 3							
Зобов'язання з кредитування	-	3 809	(5 008)	16 099	-	-	14 900
Всього Стадія 3	-	3 809	(5 008)	16 099	-	-	14 900
Всього	124 474	222 097	(104 118)	(118 576)	1 163	(3 132)	121 908

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Динаміка змін у резервах за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, була такою:

	<i>На 1 січня 2018 р.</i>	<i>Збільшення через виникнення/ придбання</i>	<i>Припинення визнання, крім списання</i>	<i>Зміна рівня кредитного ризик</i>	<i>Курсові різниці</i>	<i>На 31 грудня 2018 р.</i>
Стадія 1						
Зобов'язання з кредитування	39 621	110 921	(52 419)	(14 367)	(452)	83 304
Гарантії	457	1 138	(170)	165	(1)	1 589
Авальовані векселі	727	1 149	(1 308)	(297)	-	271
Акредитиви	21	180	(3)	(4)	(3)	191
Всього Стадія 1	40 826	113 388	(53 900)	(14 503)	(456)	85 355
Стадія 2						
Зобов'язання з кредитування	7 098	23 505	(818)	8 684	(1)	38 468
Гарантії	-	677	(588)	218	24	331
Авальовані векселі	1	265	(182)	198	-	282
Акредитиви	-	-	-	38	-	38
Всього Стадія 2	7 099	24 447	(1 588)	9 138	23	39 119
Всього	47 925	137 835	(55 488)	(5 365)	(433)	124 474

Динаміка змін у резервах за судовими позовами та іншими умовними зобов'язаннями за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, була такою:

	2019 р.	2018 р.
На 1 січня	38 958	67 647
Зменшено за рік	(5 449)	(26 340)
Списання	(223)	(1 054)
Курсові різниці	(3 104)	(1 295)
На 31 грудня	30 182	38 958

18. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають інші фінансові активи та інші нефінансові активи:

	2019 р.	2018 р.
Інші фінансові активи	1 646 876	1 047 416
Інші нефінансові активи	220 540	317 249
Всього інші активи	1 867 416	1 364 665

Інші фінансові активи включають:

	2019 р.	2018 р.
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	1 589 520	991 465
Дебіторська заборгованість банків за операціями з готівкою	5 127	2 769
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	5 214	12 476
Інші нараховані доходи	40 511	31 308
Інше	19 251	27 073
	1 659 623	1 065 091
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(12 747)	(17 675)
Всього інші фінансові активи	1 646 876	1 047 416

Банк визначає резерв під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами у розмірі, що дорівнює кредитним збиткам за весь очікуваний строк дії фінансового інструмента (спрощений підхід).

Динаміка змін у резервах під очікувані кредитні збитки інших фінансових активів була такою:

	2019 р.	2018 р.
На 1 січня	17 675	29 599
Збільшення резерву через виникнення/ придбання	6 903	11 264
Припинення визнання, крім списання	(14 564)	(26 809)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	10 029	6 105
Списання	(6 495)	(2 080)
Курсові різниці	(801)	(404)
На 31 грудня	12 747	17 675
Повернення після списання	22	27

Інші нефінансові активи включають:

	2019 р.	2018 р.
Передоплати	149 161	315 183
Банківські метали	56 245	55 542
Заборгованість працівників	36 158	28 311
Запаси	8 897	14 503
Майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	1 206	1 206
Інше	41 531	43 458
	293 198	458 203
Мінус – Резерв під зменшення корисності	(72 658)	(140 954)
Всього інші нефінансові активи	220 540	317 249

Динаміка змін у резервах під зменшення корисності інших нефінансових активів була такою:

	2019 р.	2018 р.
На 1 січня	140 954	101 385
(Зменшено)/нараховано за рік	(36 814)	93 818
Списання	(33 325)	(53 726)
Відновлення	5 269	1 536
Курсові різниці	(3 426)	(2 059)
На 31 грудня	72 658	140 954

Інші зобов'язання включають інші фінансові зобов'язання та інші нефінансові зобов'язання:

	2019 р.	2018 р.
Інші фінансові зобов'язання	1 746 570	1 529 560
Інші нефінансові зобов'язання	647 080	639 489
Всього інші зобов'язання	2 393 650	2 169 049

Інші фінансові зобов'язання включають:

	2019 р.	2018 р.
Транзитні рахунки за операціями з клієнтами	985 820	1 289 907
Зобов'язання орендаря за договорами оренди	439 252	-
Інші нараховані витрати	312 490	231 678
Кредиторська заборгованість з придбання необоротних активів та запасів	4 529	2 834
Кредиторська заборгованість за дивідендами	4 479	5 141
Всього інші фінансові зобов'язання	1 746 570	1 529 560

Узгодження змін орендних зобов'язань, що відносяться до фінансової діяльності є таким:

	2019 р.
На 1 січня (Примітка 4)	323 048
Виникнення	89 323
Процентні витрати нараховані	65 084
Модифікації	83 144
Виплати по основній сумі	(51 915)
Виплати процентів	(64 644)
Припинення визнання	(4 788)
На 31 грудня	439 252

Інші нефінансові зобов'язання включають:

	2019 р.	2018 р.
Винагорода працівникам до виплати	243 648	244 605
Нарахування під невикористані відпустки	164 239	160 336
Доходи майбутніх періодів	75 723	73 863
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	43 855	42 180
Інші податки до сплати	36 281	30 377
Інше	83 334	88 128
Всього інші нефінансові зобов'язання	647 080	639 489

19. Заборгованість перед кредитними установами

Заборгованість перед кредитними установами включає:

	2019 р.	2018 р.
Поточні рахунки інших кредитних установ	207 406	695 724
Короткострокові депозити і кредити від інших кредитних установ	1 649	1 649
Заборгованість перед кредитними установами	209 055	697 373

Для цілей формування Звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти, залучені від кредитних установ, на операційну та фінансову діяльність. Поточні рахунки та короткострокові депозити і кредити від інших кредитних установ включені до операційної діяльності; довгострокові депозити і кредити від інших кредитних установ – до фінансової діяльності.

Розподіл строкових депозитів і кредитів від інших кредитних установ на коротко- та довгострокові проведено на підставі початкових строків погашення, встановлених відповідними договорами.

20. Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами включає:

	2019 р.	2018 р.
Поточні рахунки:		
Великі підприємства	21 171 205	16 744 558
Фізичні особи	16 280 860	13 865 280
Мікро-підприємства	11 394 052	9 811 005
Малі підприємства	2 458 114	3 421 921
Бюджетні організації	127 360	341 367
Всього поточні рахунки	51 431 591	44 184 131
Строкові депозити:		
Великі підприємства	4 522 150	5 808 777
Фізичні особи	8 596 911	7 090 433
Мікро-підприємства	1 610 617	897 388
Малі підприємства	587 278	425 222
Всього строкові депозити	15 316 956	14 221 820
Заборгованість перед клієнтами	66 748 547	58 405 951
Забезпечення договірних та умовних фінансових зобов'язань (Примітка 22)	79 987	89 635

Станом на 31 грудня 2019 року строкові депозити юридичних осіб у розмірі 1 819 027 тис. грн. (2018 р.: 2 747 560 тис. грн.) включали депозити, отримані від п'яти найбільших вкладників юридичних осіб.

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	2019 р.	2018 р.
Фізичні особи	24 877 771	20 955 713
Торівля	15 361 774	12 165 571
Сільське господарство	4 746 463	4 484 689
Виробництво	3 198 167	2 364 942
Медіа та ІТ	3 138 262	3 384 692
Соціальна інфраструктура	2 037 638	2 419 791
Будівництво	2 001 782	1 385 499
Транспорт і зв'язок	1 641 401	1 527 890
Операції з нерухомим майном	1 416 554	2 084 721
Консалтинг	1 387 149	1 468 577
Хімічна промисловість	1 351 379	1 164 458
Видобувна промисловість та металургія	1 294 128	1 066 957
Машинобудування	1 277 417	1 269 637
Фінансові послуги	1 158 566	978 399
Інше	1 860 096	1 684 415
Заборгованість перед клієнтами	66 748 547	58 405 951

21. Капітал

Статутний капітал

Власний капітал Банку, за даними фінансової звітності станом на 31 грудня 2019 року відповідає вимогам, установленим нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Вартість чистих активів Банку станом на 31 грудня 2019 року є більшою від статутного капіталу, що відповідає вимогам ст.155 Цивільного кодексу України. Перелік акціонерів, які є власниками 5% і більше акцій Банку станом на 31 грудня 2019 року наведено в Примітці 1. Статутний капітал Банку станом на 31 грудня 2019 року сформований у розмірі 6 154 516 тис. грн. Останнє збільшення статутного капіталу на суму 3 151 741 тис. грн. здійснювалось у 2015 році:

- 1 457 307 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/2-2 від 07 грудня 2015 року, SWIFT-повідомлення про транзакцію від 04 грудня 2015 року);

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- 1 575 871 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/12-12 від 07 грудня 2015 року, SWIFT-повідомлення про транзакцію від 08 грудня 2015 року);
- 118 532 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/13-13 від 07 грудня 2015 року, SWIFT-повідомлення про транзакцію від 07 грудня 2015 року);
- 24 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/9-9-9 від 07 грудня 2015 року, квитанція від 04 грудня 2015 року);
- 2,5 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/1-1-1 від 07 грудня 2015 року, квитанція від 04 грудня 2015 року);
- 2,2 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/8-8-8 від 07 грудня 2015 року, платіжне доручення від 04 грудня 2015 року);
- 1,6 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/4-4-4 від 07 грудня 2015 року, платіжне доручення від 04 грудня 2015 року);
- 0,5 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/3-3-3 від 07 грудня 2015 року, платіжне доручення від 04 грудня 2015 року).

Кошти, що внесені для формування статутного капіталу Банку при останньому його збільшенні, були використані на ведення статутної діяльності.

Станом на 31 грудня 2019 року випущений та зареєстрований статутний капітал Банку складався з 61 495 162 580 простих акцій та 50 000 000 привілейованих акцій (2018 р.: 61 495 162 580 простих акцій та 50 000 000 привілейованих акцій), номінальною вартістю 0,10 грн. кожна.

Всі прості акції дають однакові права голосу, а також рівні права на отримання дивідендів та повернення капіталу. Привілейовані акції не надають право голосу і гарантують отримання фіксованих дивідендів у розмірі 0,014 грн. на одну акцію.

Номінальна вартість та кількість повністю оплачених акцій за роки, що закінчились 31 грудня 2019 та 2018 років, були такими:

	<i>Кількість повністю оплачених акцій, тис.</i>		<i>Номінальна вартість, тис. грн.</i>		<i>Скоригована вартість, тис. грн.</i>
	<i>Прості</i>	<i>Привілейо- вані</i>	<i>Прості</i>	<i>Привілейо- вані</i>	
1 січня 2018 р.	61 495 163	50 000	6 149 516	5 000	6 154 516
Викуп власних акцій	(11 048)		(1 105)		(1 105)
31 грудня 2018 р.	61 484 115	50 000	6 148 411	5 000	6 153 411
Продаж власних акцій	11 048		1 105		1 105
31 грудня 2019 р.	61 495 163	50 000	6 149 516	5 000	6 154 516

Статутний капітал Банку був сформований за рахунок внесків у гривнях і акціонери мають право на отримання дивідендів та будь-який розподіл капіталу в гривнях.

Дивіденди

Згідно із законодавством України, резерви, що розподіляються, обмежені залишком нерозподіленого прибутку, який відображений у фінансовій звітності Банку та/або прибутком за звітний рік, якщо Банк має накопичений збиток, перенесений на майбутні періоди.

Розподіл дивідендів не може здійснюватися, якщо:

- суб'єкт господарювання має зобов'язання щодо обов'язкового викупу своїх акцій;
- сума його власного капіталу (чистих активів) є меншою, ніж сума його статутного та резервного капіталу;
- розпочато процедуру визнання суб'єкта господарювання неплатоспроможним.

Згідно із законодавством України, якщо резервний капітал Банку сформований не в повному обсязі (сума резервного капіталу повинна складати 25% від суми його регулятивного капіталу), 5% чистого прибутку повинно бути спрямовано до резервного капіталу. Залишок чистого прибутку може бути використаний для цілей виплати дивідендів.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

На Зборах акціонерів, що відбулись 24 квітня 2019 року (2018 р.: 27 квітня 2018 року), затверджено виплату дивідендів за простими акціями в розмірі 3 560 570 тис. грн. та за привілейованими акціями в розмірі 700 тис. грн. за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року (2018 р.: 4 244 396 тис. грн. за простими акціями та 700 тис. грн. за привілейованими акціями, за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року). Відповідно до чинного Податкового Кодексу, у випадку виплати дивідендів, Банк повинен зробити авансовий платіж з податку на прибуток з суми перевищення дивідендів до сплати над сумою оподаткованого прибутку за попередній рік. Протягом 2019 року Банк не сплачував авансовий платіж з податку на прибуток по виплаті дивідендів (2018 р.: 273 405 тис. грн.).

Нижче наведено інформацію щодо дивідендів на акцію, оголошених у 2019 та 2018 роках за наступні роки:

	2018 р., грн.	2017 р., грн.
Прості акції	0,058	0,069
Привілейовані акції	0,014	0,014

У 2019 році було скасовано законодавчі обмеження щодо сплати дивідендів за межі України іноземному інвестору (2018 р.: протягом одного календарного місяця Банк міг здійснювати купівлю та перерахування іноземної валюти з метою виплати дивідендів, у загальній сумі не більше 7 млн. дол. США або еквівалента в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення відповідної операції).

Додатково сплачений капітал

Додатково сплачений капітал включає суму коштів, отриманих Банком як перевищення суми коштів, отриманих від продажу простих акцій над їх номіналом.

Резерви переоцінки

Рух за статтями резервів переоцінки був таким:

	Резерв переоцінки		
	Будівлі	Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Всього
На 1 січня 2018 р.	889 941	127 147	1 017 088
Інший сукупний дохід			
Переоцінка будівель	29 227	-	29 227
Податок на прибуток від переоцінки будівель	(5 261)	-	(5 261)
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
<i>Чиста зміна справедливої вартості</i>	-	(200 465)	(200 465)
<i>Зміни резерву під очікувані кредитні збитки</i>	-	23 922	23 922
<i>Перенесення у прибутки або збитки</i>	-	7 255	7 255
<i>Податок на прибуток</i>	-	30 472	30 472
Всього інший сукупний дохід/(збиток)	23 966	(138 816)	(114 850)
Амортизація резерву переоцінки	(23 120)	-	(23 120)
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	(35 641)	-	(35 641)
Перенесення податкового ефекту від переоцінки будівель	(5 675)	-	(5 675)
На 31 грудня 2018 р.	849 471	(11 669)	837 802
Інший сукупний дохід			
Переоцінка будівель	(66)	-	(66)
Податок на прибуток від переоцінки будівель	12	-	12
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
<i>Чиста зміна справедливої вартості</i>	-	305 773	305 773
<i>Зміни резерву під очікувані кредитні збитки</i>	-	(14 810)	(14 810)
<i>Перенесення у прибутки або збитки</i>	-	(46 259)	(46 259)
<i>Податок на прибуток</i>	-	(44 047)	(44 047)
Всього інший сукупний (збиток)/дохід	(54)	200 657	200 603
Амортизація резерву переоцінки	(23 926)	-	(23 926)
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	(9 816)	-	(9 816)
На 31 грудня 2019 р.	815 675	188 988	1 004 663

Характер та мета інших резервів

Резерв з переоцінки основних засобів

Резерв з переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується попереднього збільшення вартості того ж самого активу, попередньо відображеного у складі капіталу.

Резервні та інші фонди

Порядок формування та використання резервних та інших фондів затверджується Загальними зборами акціонерів.

За рахунок прибутку, сформованого відповідно до чинного законодавства України та отриманого Банком за фінансовий рік, після сплати податків, обов'язково формується резервний фонд у сумі не менше 5% від чистого прибутку Банку до досягнення ним 25% розміру регулятивного капіталу Банку. Резервний фонд також може формуватися за рахунок нерозподіленого прибутку минулих років.

У 2019 році було збільшено резервний фонд Банку на 1 527 426 тис. грн., згідно з рішенням Зборів акціонерів (2018 р.: 223 485 тис. грн., або 5% від прибутку 2017 року, визначеного відповідно до чинного законодавства України).

Прибуток на акцію

Банк склав консолідовану і окрему фінансову звітність станом на 31 грудня 2019 та 2018 років згідно з МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» і МСБО 27 «Окрема фінансова звітність». Чистий прибуток на одну акцію розрахований і розкритий на основі консолідованої фінансової звітності Банку.

	2019 р.	2018 р.
Прибуток, що відноситься до простих акцій	4 823 345	5 215 810
Прибуток, що відноситься до привілейованих акцій	700	700
Середньозважена кількість простих акцій в обігу (тис. шт.)	61 490 560	61 489 639
Чистий та скоригований прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,0784	0,0848

22. Договірні, умовні фінансові зобов'язання та орендні договори

Оподаткування

Українське законодавство щодо оподаткування та здійснення інших операцій продовжує розвиватися по мірі переходу до ринкової економіки. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших урядових органів. Нерідко точки зору різних органів на певне питання не співпадають. Керівництво вважає, що Банк дотримався всіх нормативних положень, і всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані. У випадках, коли ризик відпливу ресурсів є ймовірним, Банк може нараховувати податкові зобов'язання на основі оцінок керівництва.

Діяльність Банку та його фінансовий стан і надалі будуть зазнавати впливу розвитку політичної ситуації в Україні, включаючи застосування існуючих та майбутніх законодавчих та податкових нормативних актів. Керівництво Банку вважає, що зобов'язання, які можуть виникнути у результаті таких непередбачуваних обставин, пов'язаних з його операційною діяльністю, не будуть мати на Банк більшого впливу, ніж на інші подібні підприємства в Україні.

Податкові збитки визнаються, виходячи з думки керівництва, що отримання достатнього оподаткованого прибутку, проти якого можна буде зарахувати невикористані податкові збитки, є ймовірним. Строк дії цих податкових збитків не обмежений згідно з чинним податковим законодавством. У разі не використання податкового збитку протягом звітного періоду, невикористана сума підлягає врахуванню при розрахунку об'єкта оподаткування в наступних періодах.

Станом на 31 грудня 2019 року керівництво Банку вважає, що інтерпретація Банком норм податкового законодавства, вказаного вище, є належною.

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку та його дочірніх підприємств.

Договірні та умовні зобов'язання

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії (кредитні гарантії, акредитиви та авалі), а також гарантії виконання договорів. Згідно договорів фінансової гарантії Банк зобов'язаний виконувати платежі на користь бенефіціара у разі невиконання третьою стороною її платіжних зобов'язань згідно початкових або модифікованих умов договору боргового інструменту. Згідно договорів гарантії виконання Банк зобов'язаний виконувати платежі на користь бенефіціара у разі невиконання третьою стороною інших її договірних зобов'язань. У випадку сплати Банком грошових коштів проти отриманих вимог, Банк негайно вимагає відшкодування від клієнта. При спостереженні за рівнем кредитного ризику Банк аналізує усі наведені вище інструменти та може вимагати заставу для його зменшення.

Договірні та умовні фінансові зобов'язання Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року включають наступне:

	2019 р.			Всього
	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	
Зобов'язання з кредитування	17 078 353	1 797 790	37 893	18 914 036
Гарантії	2 382 078	110 603	-	2 492 681
Авальовані векселі	460 861	6 129	-	466 990
Акредитиви	420 123	-	-	420 123
	20 341 415	1 914 522	37 893	22 293 830
Мінус – Резерви	(92 264)	(14 744)	(14 900)	(121 908)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (до вирахування забезпечення)	20 249 151	1 899 778	22 993	22 171 922
Мінус – Кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів та гарантій	(79 621)	(366)	-	(79 987)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	20 169 530	1 899 412	22 993	22 091 935

Договірні та умовні фінансові зобов'язання Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року включають наступне:

	2018 р.			Всього
	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	
Зобов'язання з кредитування	15 976 204	2 238 225	5 246	18 219 675
Гарантії	1 881 828	463 560	-	2 345 388
Авальовані векселі	337 924	165 871	-	503 795
Акредитиви	341 697	74 121	-	415 818
	18 537 653	2 941 777	5 246	21 484 676
Мінус – Резерви	(85 355)	(39 119)	-	(124 474)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (до вирахування забезпечення)	18 452 298	2 902 658	5 246	21 360 202
Мінус – Кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів та гарантій	(20 903)	(68 732)	-	(89 635)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	18 431 395	2 833 926	5 246	21 270 567

При складанні окремої фінансової звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, Банком не було включено договори гарантії виконання до розкриття інформації щодо договірних та умовних фінансових зобов'язань. Відповідно, була відкоригована порівняльна інформація. Таким чином, гарантії виконання на суму 91 137 тис. грн. були виключені з договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2018 року.

Аналіз за строками погашення договірних та умовних фінансових зобов'язань наведено у Примітці 30.

Орендні договори

Банк-Орендар

У Банку наявні орендні договори, які включають опціони на продовження або дострокове припинення дії. Опціони встановлюються за рішенням керівництва з метою забезпечення гнучкості в управлінні портфелем наданого в оренду майна та задоволення бізнес-потреб Банку. Керівництвом застосовуються суттєві судження для визначення вірогідності виконання опціонів на продовження або дострокове припинення дії договорів оренди (Примітка 5).

Банк-Орендодавець

Майбутні недисконтовані орендні платежі, які повинні бути отримані за нескасовними договорами операційної оренди:

	2019 р.	2018 р.
До 1 року	15 738	12 256
Від 1 до 2 років	8 836	6 701
Від 2 до 3 років	5 391	1 831
Від 3 до 4 років	4 797	66
Від 4 до 5 років	4 792	5
Понад 5 років	6 389	-
Майбутні недисконтовані орендні платежі (Банк-Орендодавець)	45 943	20 859

23. Чисті процентні доходи

Чисті процентні доходи включають:

	2019 р.	2018 р.
Кредити клієнтам, окрім заборгованості за договорами фінансового лізингу	8 196 847	7 308 858
Заборгованість кредитних установ	1 144 438	639 118
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	468 058	744 140
Торгові активи	90 084	155 507
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	57 371	-
Заборгованість за договорами фінансового лізингу	14 803	18 537
Процентні доходи	9 971 601	8 866 160
Заборгованість перед кредитними установами	(20 103)	(47 147)
Заборгованість перед клієнтами	(2 713 951)	(1 775 106)
Зобов'язання орендаря за договорами оренди	(65 084)	-
Процентні витрати	(2 799 138)	(1 822 253)
Чисті процентні доходи	7 172 463	7 043 907

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, процентні витрати перед кредитними установами включали суму 10 012 тис. грн. процентних витрат на фінансові активи з від'ємною ефективною ставкою відсотка (2018 р.: 7 546 тис. грн.).

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, весь процентний дохід (розрахований з використанням методу ефективною ставки відсотка) для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю, склав 9 398 656 тис. грн. (2018 р.: 7 947 976 тис. грн.).

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, весь процентний дохід (розрахований з використанням методу ефективною ставки відсотка) для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, склав 468 058 тис. грн. (2018 р.: 744 140 тис. грн.).

24. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	2019 р.	2018 р.
Розрахунково-касове обслуговування клієнтів	4 310 842	3 628 756
Операції з конвертації валют	431 487	425 780
Агентські послуги третім сторонам	273 574	250 924
Операції з гарантіями, акредитивами та авалювання векселів	157 319	143 298
Розрахунково-касове обслуговування банків	43 771	58 757
Інше	94 897	85 614
Комісійні доходи	5 311 890	4 593 129
Розрахунково-касове обслуговування	(2 588 450)	(1 991 952)
Обслуговування кредитів	(38 417)	(28 924)
Операції з гарантіями, акредитивами та авалювання векселів	(22 606)	(20 946)
Інше	(141 987)	(87 788)
Комісійні витрати	(2 791 460)	(2 129 610)
Чисті комісійні доходи	2 520 430	2 463 519

25. Кредитні прибутки/(збитки)

Кредитні прибутки/(збитки) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, включають:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані (створені) знецінені кредити	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	(135)	-	-	-	(135)
Заборгованість кредитних установ	44	-	-	-	44
Кредити клієнтам	(63 387)	(19 876)	(111 793)	413 829	218 773
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14 810	-	-	-	14 810
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	(11 106)	-	-	-	(11 106)
Інші фінансові активи	-	(1 284)	(1 062)	-	(2 346)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	(9 708)	24 042	(14 900)	-	(566)
Кредитні прибутки/(збитки)	(69 482)	2 882	(127 755)	413 829	219 474

Кредитні прибутки/(збитки) за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, включають:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Придбані (створені) знецінені кредити	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	547	-	-	-	547
Заборгованість кредитних установ	(47)	-	-	-	(47)
Кредити клієнтам	(143 817)	(70 534)	566 108	257 835	609 592
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(23 922)	-	-	-	(23 922)
Інші фінансові активи	-	(186)	9 653	-	9 467
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	(44 985)	(31 997)	-	-	(76 982)
Кредитні прибутки/(збитки)	(212 224)	(102 717)	575 761	257 835	518 655

26. Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз прибутків або збитків, визнаних у Звіті про прибутки та збитки, в результаті припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

Причини припинення визнання	2019 р.			
	Балансова вартість на момент припинення визнання	Кошти отримані	Прибутки від припинення визнання	Збитки від припинення визнання
Продаж:				
Збільшення кредитного ризику	73 676	67 838	20 821	(26 659)
	73 676	67 838	20 821	(26 659)
Модифікації, що призвели до припинення визнання	2 707	(3)	237	(2 948)
Припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	76 383	67 835	21 058	(29 607)

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз прибутків або збитків, визнаних у Звіті про прибутки та збитки, в результаті припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

Причини припинення визнання	2018 р.			
	Балансова вартість на момент припинення визнання	Кошти отримані	Прибутки від припинення визнання	Збитки від припинення визнання
Продаж:				
Збільшення кредитного ризику	479 266	561 767	92 601	(10 100)
	479 266	561 767	92 601	(10 100)
Модифікації, що призвели до припинення визнання	13 912	2 844	4 588	(15 656)
Припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	493 178	564 611	97 189	(25 756)

27. Модифікації, що не призвели до припинення визнання

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз модифікацій, що не призвели до припинення визнання за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	2019 р.			Придбані (створені) знецінені кредити
	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	
Амортизована вартість до модифікації	25 608 177	1 297 510	100 597	11 788
Чисті прибутки/(збитки) від модифікації	(47 713)	16 914	(7 718)	4 466
Валова балансова вартість модифікованого активу, коли Стадія 2 або 3 змінилась на Стадію 1 протягом звітного року	-	581 932	-	-

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз модифікацій, що не призвели до припинення визнання за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	2018 р.			Придбані (створені) знецінені кредити
	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	
Амортизована вартість до модифікації	20 212 864	425 923	112 589	1 044 354
Чисті прибутки/(збитки) від модифікації	(31 559)	8 185	2 392	(9 061)

28. Інші доходи

Інші доходи включають:

	2019 р.	2018 р.
Пені та штрафи отримані	42 892	43 417
Відшкодування орендарями витрат на утримання приміщень	19 523	21 257
Дохід від оперативного лізингу	19 245	17 654
Дохід від іншої операційної діяльності	17 115	6 159
Прибуток від реалізації активів, призначених для продажу	10 959	25 516
Прибуток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	505	-
Інше	5 649	3 918
Всього інші доходи	115 888	117 921

29. Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати

Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати включають:

	2019 р.	2018 р.
Заробітна плата, премії та інші заохочувальні виплати	2 036 938	1 707 762
Нарахування на фонд заробітної плати	383 660	314 617
Витрати на персонал	2 420 598	2 022 379
Ремонт та обслуговування необоротних активів	656 846	643 009
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	172 356	155 079
Витрати на інкасацію готівкових коштів	133 918	130 292
Послуги зв'язку	97 611	85 310
Витрати на утримання офісу	84 801	62 450
Маркетинг та реклама	75 414	59 301
Охорона	68 096	71 706
Ліцензії та роялті	59 379	28 875
Оренда та утримання приміщень	56 591	169 366
Операційні податки	50 842	31 856
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	38 999	37 755
Навчання персоналу	38 784	24 339
Юридичні та консультаційні послуги	35 071	45 583
Витрати на страхування	34 845	36 794
Витрати на відрядження та відповідні витрати	22 294	17 884
Витрати на транспорт	12 019	10 881
Благодійна діяльність	7 813	9 434
Збитки від вибуття інвестиційної нерухомості	6 946	14 091
Списання готівкових коштів, наявність яких є непідтвердженою	4 000	4 171
Пені та штрафи сплачені	1 234	3 255
Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів	37	18
Переоцінка будівель	-	23 461
Збитки від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	-	6 290
Списання вартості майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	-	437
Інше	52 557	34 370
Інші адміністративні та операційні витрати	1 710 453	1 706 007

Інші адміністративні та операційні витрати включають наступні суми витрат, пов'язаних з договорами оренди (Банк-Орендар):

	2019 р.
Витрати, пов'язані з орендою малоцінних активів	37 341
Витрати, пов'язані зі змінними орендними платежами	726
Витрати, пов'язані з короткостроковою орендою	461
Витрати, пов'язані з договорами оренди	38 528

30. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, пов'язаних з його службовими обов'язками.

Банк наражається на фінансові ризики (кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик) та нефінансові ризики (юридичний, операційний та інші ризики).

Структура управління ризиками

Остаточну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом несе Спостережна Рада. При цьому Банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та моніторинг за ними.

Правління

Правління Райффайзен Банк Аваль відповідає за внесення пропозицій та реалізацію всіх цілей у сфері управління ризиками та капіталом, а також за загальне управління ризиками, контроль та впровадження політики управління ризиками RBI AG в Банку. Регулярні звіти та постійний аналіз ризиків забезпечує достатню основу для прийняття рішень членами Правління щодо доречності процедур у процесі виявлення, оцінки та мінімізації ризиків.

Кредитний комітет

Кредитний комітет несе загальну відповідальність за розробку стратегії управління кредитними ризиками та впровадження принципів, структури, політики та лімітів. Цей комітет відповідає за основні питання, пов'язані з ризиками, і здійснює управління та контроль за процесом прийняття рішень стосовно ризиків. Він також відповідає за затвердження індивідуальних лімітів у межах, встановлених Спостережною Радою Банку. Усі дозволи на надання кредитів Банком видаються Кредитним комітетом.

Комітет з управління активами та пасивами

Комітет з управління активами та пасивами (далі – «КУАП») здійснює управління активами та пасивами Банку у відповідності до нормативно-правової бази України та стандартів RBI AG, забезпечує баланс між ризиками та прибутками. Він також підтримує систему ефективного управління ризиками.

Комітет з управління та контролю операційними ризиками

З метою ефективного управління операційним ризиком в Банку створено Комітет з управління та контролю операційними ризиками, діяльність якого спрямована на моніторинг рівня операційного ризику та контроль за дотриманням принципів управління операційним ризиком у відповідності до вимог Національного банку України та Групи RBI AG.

Підрозділи управління ризиками

Банк створив підрозділи управління ризиками, що працюють незалежно від інших напрямків діяльності та несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками для забезпечення незалежного процесу контролю.

Казначейство Банку

Казначейство відповідає за управління активами та зобов'язаннями Банку, а також за загальну фінансову структуру. Казначейство також у першу чергу відповідає за ризики фінансування та ліквідності Банку.

Служба внутрішнього аудиту

Процеси управління ризиками у Банку підлягають періодичному аудиту Службою внутрішнього аудиту, яка перевіряє як достатність процедур, так і дотримання Банком цих процедур.

Системи оцінки ризиків та звітування

Банк здійснює регулярний контроль та оцінку ризиків, на які він наражається, керуючись як рекомендаціями НБУ, так і досвідом RBI AG. Основним методом обмеження рівня ризику є встановлення та контроль лімітів. Основою системи лімітів є нормативні показники НБУ та ліміти, прийняті у RBI AG. Інформація про ризики, отримані за різними напрямками діяльності Банку, передається відповідальним бізнес-підрозділам, зокрема – Казначейству, а також групі координації діяльності казначейства у Центральному офісі RBI AG у м. Відень. Переважна частина звітів відносно ризиків формується на щоденній основі, більшість з них також розглядаються на засіданнях КУАП.

Зниження ризику

Банк активно використовує заставу від клієнтів для зниження кредитного ризику. Використання застави в якості забезпечення кредиту дає Банку можливість контролювати активи у разі невиконання зобов'язань позичальником. Застава є потенційним джерелом погашення кредиту. Однак рішення Банку надати кредит не приймається лише на основі наявності достатньої застави або гарантії. Кожне рішення надати кредит супроводжується всебічним кредитним аналізом, що знижує кредитний ризик та підвищує якість кредитного портфелю Банку.

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий ефект від застави

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх балансова вартість відображає собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому у результаті змін у вартості.

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), які не оцінюються за справедливою вартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, наведено нижче:

	Максимальний рівень кредитного ризику 2019 р.	Зважена вартість застави 2019 р.
Заборгованість кредитних установ:		
Національний банк України	8 014 306	-
Іноземні банки	1 635 835	-
Міжнародні фінансові організації	526 125	-
	10 176 266	-
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	34 124 518	10 932 197
Фізичні особи	6 203 205	720 628
Малі підприємства	3 837 230	825 102
Мікро-підприємства	3 187 445	288 641
	47 352 398	12 766 568
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	18 914 036	5 376
Гарантії	2 492 681	181 476
Авальовані векселі	466 990	12 069
Акредитиви	420 123	20 952
	22 293 830	219 873
Всього	79 822 494	12 986 441

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), які не оцінюються за справедливою вартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, наведено нижче:

	<i>Максимальний рівень кредитного ризику 2018 р.</i>	<i>Зважена вартість застави 2018 р.</i>
Заборгованість кредитних установ:		
Національний банк України	5 012 758	-
Іноземні банки	1 676 898	-
Міжнародні фінансові організації	941 180	-
	7 630 836	-
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	36 507 480	16 245 288
Фізичні особи	4 695 219	734 951
Малі підприємства	3 434 381	2 496 433
Мікро-підприємства	2 191 954	683 743
	46 829 034	20 160 415
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	18 219 675	6 490
Гарантії	2 345 388	276 114
Авальовані векселі	503 795	34 567
Акредитиви	415 818	56 390
	21 484 676	373 561
Всього	75 944 546	20 533 976

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), що є кредитно-знеціненими (включаючи придбані або створені кредитно-знецінені активи) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, представлені нижче:

	<i>Максимальний рівень кредитного ризику 2019 р.</i>	<i>Зважена вартість застави 2019 р.</i>
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	1 199 214	1 114 878
Фізичні особи	611 615	411 132
Мікро-підприємства	72 056	33 324
Малі підприємства	14 476	11 398
	1 897 361	1 570 732
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	37 893	87
	37 893	87
Всього	1 935 254	1 570 819

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), що є кредитно-знеціненими (включаючи придбані або створені кредитно-знецінені активи) за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, представлені нижче:

	<i>Максимальний рівень кредитного ризику 2018 р.</i>	<i>Зважена вартість застави 2018 р.</i>
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	1 285 341	1 227 530
Фізичні особи	504 169	353 844
Мікро-підприємства	44 192	29 130
Малі підприємства	12 681	12 226
	1 846 383	1 622 730
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	5 246	42
	5 246	42
Всього	1 851 629	1 622 772

Валова балансова вартість фінансових активів (окрім заборгованості за договорами фінансового лізингу), за якими Банк не визнав резерв під очікувані кредитні збитки через наявність забезпечення за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років:

	2019 р.	2018 р.
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	24 355	21 059
Малі підприємства	5 626	8 878
Фізичні особи	28	3
Мікро-підприємства	13	12
Всього	30 022	29 952

Розкрита у таблицях вище інформація базується на зваженій вартості застави, яка дорівнює справедливій вартості, продисконтованій відповідно до внутрішніх політик Банку. Вона відображає суму, яку Банк очікує отримати у разі примусового стягнення забезпечення.

Під час розрахунку зваженої вартості застави Банк враховує вартість застави по кожному кредитному договору за найменшою із:

- балансової вартості Заборгованості кредитних установ/Кредитів клієнтам та вартості застави;
- номінальної вартості Договірних та умовних фінансових зобов'язань та вартості застави;

щоб уникнути надлишкового забезпечення. Для різних видів застави застосовуються різні ставки дисконту відповідно до політики Банку.

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають:

- при комерційному кредитуванні: об'єкти нерухомого майна, запаси та дебіторська заборгованість;
- при кредитуванні фізичних осіб: застава житла, комерційна нерухомість.

Банк зі встановленою періодичністю здійснює моніторинг ринкової вартості застави, переоцінку її вартості, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами.

Банк вживає ряд заходів, щоб гарантувати погашення кредитів. Після надання кредиту підрозділ управління ризиками несе відповідальність за управління кредитом, що включає постійний моніторинг фінансового стану позичальника, дотримання позичальником положень, встановлених кредитним договором, а також пошук нових можливостей подальшої співпраці з клієнтом. Моніторинг кредитів забезпечує виявлення на ранніх етапах ознаки того, що у позичальника виникли фінансові труднощі у погашенні кредиту. Це робиться на ранніх етапах, щоб максимізувати вплив коригувальних дій Банку та знизити можливі збитки.

Застава стягнена

За роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, Банк не отримував активи шляхом стягнення заставного майна.

Надмірна концентрація ризиків

Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін у конкретній галузі чи географічному регіоні. Концентрація виникає в тому разі, якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу через зміни в економічних, політичних або інших умовах.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політика і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. Весь процес управління кредитами здійснюється за встановленою кредитною політикою. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років не було значної концентрації ризику у кредитному портфелі Банку.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик понесення Банком збитку у результаті невиконання договірних зобов'язань позичальниками, клієнтами або контрагентами. Банк здійснює управління та контроль кредитного ризику шляхом встановлення лімітів на суму ризику, який він готовий взяти на себе, стосовно окремих контрагентів і географічної та галузевої концентрації, а також шляхом моніторингу рівня заборгованості до встановлених лімітів.

Банк запровадив процес перевірки якості кредитів для забезпечення завчасного виявлення можливих змін кредитоспроможності контрагентів, включаючи регулярний перегляд забезпечення. Ліміти стосовно контрагентів встановлюються шляхом застосування системи класифікації кредитного ризику, яка встановлює рейтинг ризику для кожного контрагента. Рейтинги ризику підлягають регулярному перегляду. Процес перевірки якості кредитів дозволяє Банку оцінювати потенційний збиток у результаті ризиків, на які він наражається, та вживати відповідні заходи для їх усунення.

Для аналізу кредитної якості клієнтів, Банк сегментує кредитний портфель на наступні категорії клієнтів:

- великі підприємства – категорія включає кредити, надані Банком великим корпоративним клієнтам;
- малі підприємства – категорія включає кредити, надані Банком підприємствам малого та середнього бізнесу;
- фізичні особи – категорія включає кредити, надані Банком фізичним особам;
- мікро-підприємства – категорія включає кредити, надані Банком підприємствам малого та середнього бізнесу, які не відносяться до категорій великих та малих підприємств за критеріями об'єму реалізації та сумами наданих кредитних коштів, які визначаються внутрішніми політиками Банку.

Сегментація клієнтів Банку між категоріями «великі підприємства» та «малі підприємства» базується на обсягах реалізації підприємства та сумі наданого кредиту, які визначаються внутрішніми політиками Банку.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Банк дотримувався нормативів кредитного ризику, встановлених Національним банком України; їх значення були такими:

	2019 р., %	2018 р., %
H7 «Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента» (нормативне значення не більше 25%)	10,43	10,13
H8 «Норматив великих кредитних ризиків» (нормативне значення не більше 800%)	20,66	20,17
H9 «Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами» (нормативне значення не більше 25%)	0,79	0,37

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах гарантії. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Управління кредитною якістю фінансових активів в Банку базується на внутрішніх кредитних рейтингах. Політикою Банку передбачено точне та послідовне дотримання рейтингів оцінки ризику в межах кредитного портфеля. Це сприяє зосередженню на управлінні релевантними ризиками та забезпечує порівнюваність показників кредитного ризику для всіх бізнес-ліній та продуктів. Всі внутрішні кредитні рейтинги присвоюються та розподіляються за класами у відповідності до рейтингової політики Банку. Присвоєні кредитні рейтинги регулярно переглядаються.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Внутрішні рейтинги Банку, які присвоюються відповідному рейтингу кредитного ризику, станом на 31 грудня 2019 та 2018 років наступні:

Внутрішні рейтинги (Фінансові установи, Великі та Малі підприємства)			Рівень PD (Мікро-підприємства та Фізичні особи)		
Загальний підхід	Кредити проектного фінансування	Рейтинг S&P (Великі та Малі підприємства)	Опис кредитного рейтингу	Нижній рівень, %	Верхній рівень, %
1A				0,0000%	0,0026%
1B		AAA, AA+, AA,		0,0026%	0,0088%
1C		AA-	Відмінний	0,0088%	0,0300%
2A				0,0300%	0,0408%
2B				0,0408%	0,0553%
2C				0,0553%	0,0751%
3A				0,0751%	0,1019%
3B		A+, A, A-, BBB+,		0,1019%	0,1383%
3C		BBB	Високий	0,1383%	0,1878%
4A				0,1878%	0,2548%
4B				0,2548%	0,3459%
4C				0,3459%	0,4694%
5A				0,4694%	0,6371%
5B				0,6371%	0,8646%
5C	6,1	BBB-, BB+, BB	Добрий	0,8646%	1,1735%
6A				1,1735%	1,5927%
6B				1,5927%	2,1616%
6C				2,1616%	2,9338%
7A				2,9338%	3,9817%
7B				3,9817%	5,4040%
7C	6,2 – 6,3	BB-, B+, B	Задовільний	5,4040%	7,3344%
8A				7,3344%	9,9543%
8B				9,9543%	13,5101%
8C				13,5101%	18,3360%
9A				18,3360%	24,8857%
9B		B-, CCC+, CCC,		24,8857%	33,7751%
9C	6,4	CCC-, CC, C	Незадовільний	33,7751%	100%
10	6,5	D	Знецінені	100%	100%

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	<i>Працюючі</i>					<i>Без рейтингу</i>	<i>Не працюючі</i>	<i>Всього</i>
	<i>Відмінний</i>	<i>Високий</i>	<i>Добрий</i>	<i>Задовільний</i>	<i>Незадовільний</i>			
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	4 127 429	-	-	-	4 127 429
Іноземні банки	1 797 886	931 582	-	31 195	-	-	-	2 760 663
Вітчизняні банки	-	-	-	5 516	-	-	-	5 516
Всього	1 797 886	931 582	-	4 164 140	-	-	-	6 893 608

Валова балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	<i>Працюючі</i>					<i>Без рейтингу</i>	<i>Не працюючі</i>	<i>Всього</i>
	<i>Відмінний</i>	<i>Високий</i>	<i>Добрий</i>	<i>Задовільний</i>	<i>Незадовільний</i>			
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	-	3 231 825	-	-	3 231 825
Іноземні банки	827 613	830 123	-	-	24 682	-	-	1 682 418
Вітчизняні банки	-	-	-	-	6 559	-	-	6 559
Всього	827 613	830 123	-	-	3 263 066	-	-	4 920 802

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість заборгованості кредитних установ за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	<i>Працюючі</i>					<i>Без рейтингу</i>	<i>Не працюючі</i>	<i>Всього</i>
	<i>Відмінний</i>	<i>Високий</i>	<i>Добрий</i>	<i>Задовільний</i>	<i>Незадовільний</i>			
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	8 014 306	-	-	-	8 014 306
Іноземні банки	1 114 346	521 492	-	-	-	-	-	1 635 838
Міжнародні фінансові організації	526 135	-	-	-	-	-	-	526 135
Всього	1 640 481	521 492	-	8 014 306	-	-	-	10 176 279

Валова балансова вартість заборгованості кредитних установ за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	<i>Працюючі</i>					<i>Без рейтингу</i>	<i>Не працюючі</i>	<i>Всього</i>
	<i>Відмінний</i>	<i>Високий</i>	<i>Добрий</i>	<i>Задовільний</i>	<i>Незадовільний</i>			
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	-	5 012 758	-	-	5 012 758
Іноземні банки	1 052 517	624 388	-	-	-	-	-	1 676 905
Міжнародні фінансові організації	941 232	-	-	-	-	-	-	941 232
Всього	1 993 749	624 388	-	-	5 012 758	-	-	7 630 895

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість кредитів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі					Без рейтингу	Не працюючі	Всього
	Відмінний	Високий	Добрий	Задовільний	Незадовільний			
Стадія 1								
Великі підприємства	-	-	2 874 020	28 530 487	309 534	-	-	31 714 041
Фізичні особи	327	6 910	611 483	2 868 922	349 482	-	-	3 837 124
Малі підприємства	-	-	451 478	2 505 464	109 659	1	-	3 066 602
Мікро-підприємства	783	8 414	569 559	1 882 010	116 662	-	-	2 577 428
	1 110	15 324	4 506 540	35 786 883	885 337	1	-	41 195 195
Стадія 2								
Великі підприємства	-	-	-	1 060 668	362 287	-	-	1 422 955
Фізичні особи	2	208	7 145	118 754	1 822 542	10 529	-	1 959 180
Малі підприємства	-	-	46 041	656 425	106 397	-	-	808 863
Мікро-підприємства	54	1 666	8 252	213 409	358 235	3 327	-	584 943
	56	1 874	61 438	2 049 256	2 649 461	13 856	-	4 775 941
Стадія 3								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	1 402 450	1 402 450
Фізичні особи	-	-	-	-	-	-	463 765	463 765
Малі підприємства	-	-	-	-	-	-	34 218	34 218
Мікро-підприємства	-	-	-	-	-	-	107 516	107 516
	-	-	-	-	-	-	2 007 949	2 007 949
Придбані (створені) знецінені кредити								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	1 392 954	1 392 954
Фізичні особи	4	192	3 624	121 221	443 593	-	181 193	749 827
Малі підприємства	-	-	-	-	1 720	-	3 457	5 177
Мікро-підприємства	-	31	116	932	28 702	3	13 782	43 566
	4	223	3 740	122 153	474 015	3	1 591 386	2 191 524
Всього	1 170	17 421	4 571 718	37 958 292	4 008 813	13 860	3 599 335	50 170 609

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість кредитів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	Працюючі					Без рейтингу	Не працюючі	Всього
	Відмінний	Високий	Добрий	Задовільний	Незадовільний			
Стадія 1								
Великі підприємства	-	-	3 320 557	27 610 471	1 019 654	6	-	31 950 688
Фізичні особи	897	17 729	566 846	1 986 145	109 674	-	-	2 681 291
Малі підприємства	-	-	2 209 296	863 821	60 562	2	-	3 133 681
Мікро-підприємства	234	11 814	548 582	856 701	6 601	12	-	1 423 944
	1 131	29 543	6 645 281	31 317 138	1 196 491	20	-	39 189 604
Стадія 2								
Великі підприємства	-	-	107 032	2 810 153	607 798	-	-	3 524 983
Фізичні особи	3	92	1 098	134 290	1 519 936	10 258	-	1 665 677
Малі підприємства	-	-	87 229	158 188	53 408	2 247	-	301 072
Мікро-підприємства	44	732	2 305	395 325	351 778	1 614	-	751 798
	47	824	197 664	3 497 956	2 532 920	14 119	-	6 243 530
Стадія 3								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	1 253 530	1 253 530
Фізичні особи	-	-	-	-	-	-	1 630 716	1 630 716
Малі підприємства	-	-	-	-	-	-	86 358	86 358
Мікро-підприємства	-	-	-	-	-	-	84 366	84 366
	-	-	-	-	-	-	3 054 970	3 054 970
Придбані (створені) знецінені кредити								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	1 615 621	1 615 621
Фізичні особи	-	22	1 211	56 943	437 166	-	425 187	920 529
Малі підприємства	-	-	-	-	3 290	-	2 476	5 766
Мікро-підприємства	-	102	339	1 990	34 454	2	21 028	57 915
	-	124	1 550	58 933	474 910	2	2 064 312	2 599 831
Всього	1 178	30 491	6 844 495	34 874 027	4 204 321	14 141	5 119 282	51 087 935

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Розмір кредитного ризику за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі					Без рейтингу	Не працюючі	Всього
	Відмінний	Високий	Добрий	Задовільний	Незадовільний			
Стадія 1								
Зобов'язання з кредитування	25 217	1 778 859	4 531 884	10 470 344	272 049	-	-	17 078 353
Гарантії	2 369	119 304	17 040	2 229 365	14 000	-	-	2 382 078
Авальовані векселі	-	-	176 216	274 609	10 036	-	-	460 861
Акредитиви	-	-	58 228	361 895	-	-	-	420 123
	27 586	1 898 163	4 783 368	13 336 213	296 085	-	-	20 341 415
Стадія 2								
Зобов'язання з кредитування	-	1 233	119 435	1 018 823	627 303	30 996	-	1 797 790
Гарантії	-	-	-	102 322	8 281	-	-	110 603
Авальовані векселі	-	-	283	5 846	-	-	-	6 129
	-	1 233	119 718	1 126 991	635 584	30 996	-	1 914 522
Стадія 3								
Зобов'язання з кредитування	-	-	-	-	-	-	37 893	37 893
	-	-	-	-	-	-	37 893	37 893
Всього	27 586	1 899 396	4 903 086	14 463 204	931 669	30 996	37 893	22 293 830

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Розмір кредитного ризику за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	Працюючі					Без рейтингу	Не працюючі	Всього
	Відмінний	Високий	Добрий	Задовільний	Незадовільний			
Стадія 1								
Зобов'язання з кредитування	-	1 558 936	4 185 786	10 020 492	175 314	35 676	-	15 976 204
Гарантії	-	13 872	160 588	1 690 342	17 026	-	-	1 881 828
Авальовані векселі	-	-	131 809	197 887	8 228	-	-	337 924
Акредитиви	-	-	112 140	229 557	-	-	-	341 697
	-	1 572 808	4 590 323	12 138 278	200 568	35 676	-	18 537 653
Стадія 2								
Зобов'язання з кредитування	-	2 462	226 207	1 379 762	618 347	11 447	-	2 238 225
Гарантії	-	-	68 947	383 815	10 798	-	-	463 560
Авальовані векселі	-	-	26 662	139 209	-	-	-	165 871
Акредитиви	-	-	-	74 121	-	-	-	74 121
	-	2 462	321 816	1 976 907	629 145	11 447	-	2 941 777
Стадія 3								
Зобов'язання з кредитування	-	-	-	-	-	-	5 246	5 246
	-	-	-	-	-	-	5 246	5 246
Всього	-	1 575 270	4 912 139	14 115 185	829 713	47 123	5 246	21 484 676

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	<i>Працюючі</i>					<i>Без рейтингу</i>	<i>Не працюючі</i>	<i>Всього</i>
	<i>Відмінний</i>	<i>Високий</i>	<i>Добрий</i>	<i>Задовільний</i>	<i>Незадовільний</i>			
Стадія 1								
Облігації українських підприємств	-	-	-	82 297	-	-	-	82 297
ОВДП	-	-	-	3 488 201	-	-	-	3 488 201
Всього	-	-	-	3 570 498	-	-	-	3 570 498

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	<i>Працюючі</i>					<i>Без рейтингу</i>	<i>Не працюючі</i>	<i>Всього</i>
	<i>Відмінний</i>	<i>Високий</i>	<i>Добрий</i>	<i>Задовільний</i>	<i>Незадовільний</i>			
Стадія 1								
ОВДП	-	-	-	-	3 455 556	-	-	3 455 556
Всього	-	-	-	-	3 455 556	-	-	3 455 556

Валова балансова вартість інвестиційних цінних паперів за амортизованою собівартістю за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	<i>Працюючі</i>					<i>Без рейтингу</i>	<i>Не працюючі</i>	<i>Всього</i>
	<i>Відмінний</i>	<i>Високий</i>	<i>Добрий</i>	<i>Задовільний</i>	<i>Незадовільний</i>			
Стадія 1								
Облігації українських підприємств	-	-	-	1 589 207	-	-	-	1 589 207
Всього	-	-	-	1 589 207	-	-	-	1 589 207

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість інших фінансових активів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі					Без рейтингу	Не працюючі	Всього
	Відмінний	Високий	Добрий	Задовільний	Незадовільний			
Стадія 2								
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	15 759	1 425 032	-	198	-	148 531	-	1 589 520
Дебіторська заборгованість банків за операціями з готівкою	-	5 127	-	-	-	-	-	5 127
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	771	-	-	886	74	-	-	1 731
Інші нараховані доходи	23 693	717	187	1 580	4 980	-	-	31 157
Інші	-	19 177	-	8	-	-	-	19 185
	40 223	1 450 053	187	2 672	5 054	148 531	-	1 646 720
Стадія 3								
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	-	-	-	-	-	3 483	3 483
Інші нараховані доходи	-	-	-	-	-	-	9 354	9 354
Інші	-	-	-	-	-	-	66	66
	-	-	-	-	-	-	12 903	12 903
Всього	40 223	1 450 053	187	2 672	5 054	148 531	12 903	1 659 623

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість інших фінансових активів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	Працюючі						Не працюючі	Всього
	Відмінний	Високий	Добрий	Задовільний	Незадовільний	Без рейтингу		
Стадія 2								
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	-	989 290	-	-	-	2 175	-	991 465
Дебіторська заборгованість банків за операціями з готівкою	-	2 769	-	-	-	-	-	2 769
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	3 522	-	-	921	471	-	-	4 914
Інші нараховані доходи	18 065	786	303	2 237	672	-	-	22 063
Інші	-	26 974	-	-	25	8	-	27 007
	21 587	1 019 819	303	3 158	1 168	2 183	-	1 048 218
Стадія 3								
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	-	-	-	-	-	7 562	7 562
Інші нараховані доходи	-	-	-	-	-	-	9 245	9 245
Інші	-	-	-	-	-	-	66	66
	-	-	-	-	-	-	16 873	16 873
Всього	21 587	1 019 819	303	3 158	1 168	2 183	16 873	1 065 091

Прогнозна інформація

Найбільш значні припущення, використані для оцінки очікуваних кредитних збитків на кінець 2019 року, наведені нижче:

Сценарій	Реальний ВВП, %		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Оптимістичний	4,45	4,88	4,15
Базовий	(1,48)	(2,24)	(1,78)
Песимістичний	(1,48)	(2,24)	(1,78)

Сценарій	Безробіття, %		
	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Оптимістичний	7,34	6,85	7,04
Базовий	9,60	9,30	9,30
Песимістичний	9,82	9,82	9,52

Найбільш значні припущення, використані для оцінки очікуваних кредитних збитків на кінець 2018 року, наведені нижче:

Сценарій	Реальний ВВП, %		
	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Оптимістичний	3,63	4,23	3,43
Базовий	(0,32)	(3,10)	(3,90)
Песимістичний	(3,17)	(3,18)	(5,21)

Сценарій	Безробіття, %		
	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Оптимістичний	7,76	7,47	8,30
Базовий	9,31	9,80	10,80
Песимістичний	10,13	10,06	11,32

Аналіз чутливості

У таблиці нижче наведено порівняння між загальною сумою резервів під очікувані кредитні збитки, розкритих станом на 31 грудня 2019 року за фінансовими активами на Стадії 1 та Стадії 2 знецінення (як 25% за оптимістичним сценарієм, 50% за базовим та 25% за песимістичним), та суми за кожним сценарієм окремо, зважені на 100%. Оптимістичний та песимістичний сценарії не відображають крайні значення для сценаріїв, – натомість для кожного зі сценаріїв наведено усередненні значення.

	Відображено у звіті			
	Оптимістичний	Базовий	Песимістичний	
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
Облігації українських підприємств	341	271	331	430
ОВДП	25 183	20 960	24 642	30 488
	25 524	21 231	24 973	30 918
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:				
ОВДП	11 106	9 244	10 867	13 444
	11 106	9 244	10 867	13 444
Кредити клієнтам:				
Великі підприємства	211 692	172 986	207 634	258 514
Фізичні особи	204 714	178 110	213 017	214 710
Мікро-підприємства	46 982	39 500	49 176	50 075
Малі підприємства	52 711	44 968	51 426	63 025
	516 099	435 564	521 253	586 324
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:				
Зобов'язання з кредитування	103 365	85 313	102 529	123 088
Гарантії	2 741	2 218	2 684	3 378
Авальовані векселі	742	607	725	909
Акредитиви	160	131	157	196
	107 008	88 269	106 095	127 571
Всього Стадія 1 і Стадія 2	659 737	554 308	663 188	758 257

У таблиці нижче наведено порівняння між загальною сумою резервів під очікувані кредитні збитки, розкритих станом на 31 грудня 2018 року за фінансовими активами на Стадії 1 та Стадії 2 знецінення (як 25% за оптимістичним сценарієм, 50% за базовим та 25% за песимістичним), та суми за кожним сценарієм окремо, зважені на 100%. Оптимістичний та песимістичний сценарії не відображають крайні значення для сценаріїв, – натомість для кожного зі сценаріїв наведено усередненні значення.

	Відображено у звіті			
	Оптимістичний	Базовий	Песимістичний	
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
ОВДП	99 245	60 478	100 407	135 689
	99 245	60 478	100 407	135 689
Кредити клієнтам:				
Великі підприємства	253 532	203 906	257 500	295 221
Фізичні особи	155 918	133 102	160 446	169 677
Мікро-підприємства	27 980	23 394	28 862	30 803
Малі підприємства	13 053	10 859	13 296	14 762
	450 483	371 261	460 104	510 463
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:				
Зобов'язання з кредитування	121 772	98 600	124 226	140 035
Гарантії	1 920	1 508	1 946	2 281
Авальовані векселі	553	433	562	656
Акредитиви	229	180	231	274
	124 474	100 721	126 965	143 246
Всього Стадія 1 і Стадія 2	674 202	532 460	687 476	789 398

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами, шляхом порівняння загальної суми резервів відображених станом на 31 грудня 2019 року за працюючими активами, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом наступних 12 місяців (Стадія 1).

	<i>Відображено у звіті</i>	<i>Вся працююча заборгованість на Стадії 1</i>	<i>Вплив Стадії знецінення</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Облігації українських підприємств	341	341	-
ОВДП	25 183	25 183	-
	25 524	25 524	-
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:			
ОВДП	11 106	11 106	-
	11 106	11 106	-
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	211 692	202 870	(8 822)
Фізичні особи	204 714	138 327	(66 387)
Мікро-підприємства	46 982	35 694	(11 288)
Малі підприємства	52 711	41 527	(11 184)
	516 099	418 418	(97 681)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	103 365	96 451	(6 914)
Гарантії	2 741	2 702	(39)
Авальовані векселі	742	738	(4)
Акредитиви	160	160	-
	107 008	100 051	(6 957)
Всього Стадія 1 і Стадія 2	659 737	555 099	(104 638)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами, шляхом порівняння загальної суми резервів відображених станом на 31 грудня 2018 року за працюючими активами, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом наступних 12 місяців (Стадія 1).

	<i>Відображено у звіті</i>	<i>Вся працююча заборгованість на Стадії 1</i>	<i>Вплив Стадії знецінення</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
ОВДП	99 245	99 245	-
	99 245	99 245	-
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	253 532	234 496	(19 036)
Фізичні особи	155 918	83 162	(72 756)
Мікро-підприємства	27 980	18 114	(9 866)
Малі підприємства	13 053	10 954	(2 099)
	450 483	346 726	(103 757)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	121 772	99 282	(22 490)
Гарантії	1 920	1 897	(23)
Авальовані векселі	553	531	(22)
Акредитиви	229	229	-
	124 474	101 939	(22 535)
Всього Стадія 1 і Стадія 2	674 202	547 910	(126 292)

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами, шляхом порівняння загальної суми резервів, відображених станом на 31 грудня 2019 року за працюючими активами, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом всього строку існування фінансового активу (Стадія 2). У зв'язку з відсутністю історичної інформації щодо визначення стадій знецінення, наразі неможливо визначити обґрунтований рівень зростання, однак ми не очікуємо, що активи на Стадії 2 досягнуть будь-коли 100%.

	<i>Відображено у звіті</i>	<i>Вся працююча заборгованість на Стадії 1</i>	<i>Вплив Стадії знецінення</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Облігації українських підприємств	341	341	-
ОВДП	25 183	56 493	31 310
	25 524	56 834	31 310
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:			
ОВДП	11 106	39 444	28 338
	11 106	39 444	28 338
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	211 692	296 486	84 794
Фізичні особи	204 714	275 256	70 542
Мікро-підприємства	46 982	64 120	17 138
Малі підприємства	52 711	72 684	19 973
	516 099	708 546	192 447
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	103 365	174 375	71 010
Гарантії	2 741	2 805	64
Авальовані векселі	742	1 300	558
Акредитиви	160	167	7
	107 008	178 647	71 639
Всього Стадія 1 і Стадія 2	659 737	983 471	323 734

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими активами, шляхом порівняння загальної суми резервів, відображених станом на 31 грудня 2018 року за працюючими активами, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом всього строку існування фінансового активу (Стадія 2). У зв'язку з відсутністю історичної інформації щодо визначення стадій знецінення, наразі неможливо визначити обґрунтований рівень зростання, однак ми не очікуємо, що активи на Стадії 2 досягнуть будь-коли 100%.

	<i>Відображено у звіті</i>	<i>Вся працююча заборгованість на Стадії 1</i>	<i>Вплив Стадії знецінення</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
ОВДП	99 245	161 785	62 540
	99 245	161 785	62 540
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	253 532	372 689	119 157
Фізичні особи	155 918	210 309	54 391
Мікро-підприємства	27 980	37 491	9 511
Малі підприємства	13 053	23 742	10 689
	450 483	644 231	193 748
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	121 772	205 906	84 134
Гарантії	1 920	2 319	399
Авальовані векселі	553	677	124
Акредитиви	229	229	-
	124 474	209 131	84 657
Всього Стадія 1 і Стадія 2	674 202	1 015 147	340 945

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Географічна концентрація фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку представлена нижче:

	2019 р.				2018 р.			
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Інші країни	Всього	Україна	Країни-члени ОЕСР	Інші країни	Всього
Активи:								
Грошові кошти та їх еквіваленти	10 782 034	2 729 426	31 110	13 542 570	8 679 648	1 657 735	24 670	10 362 053
Торгові активи	782 925	1 800	-	784 725	357 705	332 790	-	690 495
Заборгованість кредитних установ	8 014 306	2 161 960	-	10 176 266	5 012 758	2 618 078	-	7 630 836
Кредити клієнтам	47 351 543	240	615	47 352 398	46 828 348	574	112	46 829 034
Інвестиційні цінні папери:								
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	823	-	-	823	-	-	-	-
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3 570 498	-	-	3 570 498	3 455 556	-	-	3 455 556
- за амортизованою собівартістю	1 578 101	-	-	1 578 101	-	-	-	-
Інші фінансові активи	178 919	1 467 634	323	1 646 876	22 654	1 024 406	356	1 047 416
Всього активів	72 259 149	6 361 060	32 048	78 652 257	64 356 669	5 633 583	25 138	70 015 390
Зобов'язання:								
Торгові зобов'язання	-	1 252	-	1 252	-	6 955	-	6 955
Заборгованість перед кредитними установами	110 508	85 877	12 670	209 055	145 989	535 222	16 162	697 373
Заборгованість перед клієнтами	66 280 824	277 295	190 428	66 748 547	58 070 632	250 418	84 901	58 405 951
Інші фінансові зобов'язання	1 704 354	41 219	997	1 746 570	1 487 860	41 136	564	1 529 560
Всього зобов'язань	68 095 686	405 643	204 095	68 705 424	59 704 481	833 731	101 627	60 639 839
Чиста балансова позиція	4 163 463	5 955 417	(172 047)	9 946 833	4 652 188	4 799 852	(76 489)	9 375 551
Чиста позабалансова позиція (Примітка 22)	22 045 409	123 055	3 458	22 171 922	21 343 561	10 484	6 157	21 360 202

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності є поточним і потенційним ризиком стосовно доходів або капіталу, що впливає з неможливості виконання Банком своїх зобов'язань при настанні строку їх погашення без понесення недопустимих втрат.

Управління ризиком ліквідності передбачає наступне:

- підтримання резерву ліквідності (ліквідні цінні папери та інші ліквідні активи);
- зниження ризику концентрації зобов'язань;
- розширення ресурсної бази на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- встановлення у разі необхідності додаткових обмежень на активні операції Банку;
- аналіз ситуації на ринку;
- аналіз динаміки активів та зобов'язань з метою виявлення відхилення від запланованих показників;
- дотримання лімітів.

Основними джерелами фінансування є:

- в національній валюті: депозити клієнтів, депозити міжбанківського ринку;
- в іноземній валюті: короткострокові та довгострокові міжбанківські кредити (включаючи позики міжнародних фінансових організацій), а також депозити клієнтів.

Ризик ліквідності вимірюється за трьома основними сценаріями:

- на основі договірних потоків коштів;
- на основі очікуваних потоків коштів, відповідно до очікуваної поведінки окремих продуктів Банку за звичайних ринкових умов (сценарій поточної ситуації);
- на основі кризового сценарію (стрес-тестування).

Основними показниками ступеня ризику ліквідності є:

- співвідношення активів до пасивів у певних часових інтервалах (у випадку сценарію за договірними строками погашення);
- рівень кумулятивних розривів між активами та пасивами в групах часових інтервалів потоків коштів, рівень очікуваного надлишку ліквідності (у випадку сценаріїв поточної ситуації та стрес-тестування);
- значення коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR);
- значення попереджувальних індикаторів кризи ліквідності.

Критичний рівень відповідного показника визначається величиною встановлених Банком лімітів, контроль за дотриманням яких здійснюється на щоденній основі.

Основні принципи сценарного аналізу

Сценарій на основі договірних строків потоків коштів використовується для обов'язкової звітності перед НБУ та аналізу динаміки балансових статей Банку.

Моделювання поведінки продуктів Банку проводиться згідно зі стандартами Групи RBI AG, враховуючи вимоги рекомендацій Базельського Комітету Банківського нагляду «Базель III: Міжнародна основа оцінки, стандартів та контролю ризику ліквідності» та беручи до уваги специфіку локального ринку.

В основу сценаріїв поточної ситуації покладені наступні фактори:

- стійкість активів та зобов'язань (як строкових, так і безстрокових продуктів);
- ліквідність цінних паперів у портфелі Банку;
- відтік коштів за наданими кредитними лініями та виданими гарантіями;
- якість кредитного портфелю;
- поточний прогноз динаміки активів та пасивів Банку.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В основі сценарію кризової ситуації покладено загальні рекомендації Базельського Комітету Банківського нагляду «Базель III: Міжнародна основа оцінки, стандартів та контролю ризику ліквідності». Характер кризової ситуації визначається як комбінація репутаційної кризи та загальної ринкової кризи (так званий сценарій «комбінованої» кризи). При цьому враховуються наступні фактори:

- збільшення відтоку коштів депозитів клієнтів;
- дострокове зняття строкових депозитів клієнтів;
- відсутність пролонгації зобов'язань, зменшення їх стійкості;
- зниження надходжень на фоні погіршення якості кредитного портфелю.

Також Банк щоденно моніторить коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ та, за необхідності, здійснює стрес-тестування та аналіз сценаріїв. У 2019 році НБУ було впроваджено новий обов'язковий норматив ліквідності – коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR), що замінив нормативи Н4 та Н5. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років зазначені нормативи, розраховані у відповідності до вимог НБУ, були такими:

	2019 р., %	2018 р., %
Н4 «Норматив миттєвої ліквідності» (грошові кошти та кошти, що знаходяться на поточних рахунках / зобов'язання, що підлягають оплаті за вимогою) (нормативне значення не менше 20%)		42,91
Н5 «Норматив поточної ліквідності» (активи, що підлягають отриманню протягом 31 дня / зобов'язання, що погашаються протягом 31 дня) (нормативне значення не менше 40%)		52,51
Н6 «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з договірним строком погашення до 1 року / зобов'язання з договірним строком погашення до 1 року та позабалансові зобов'язання) (нормативне значення не менше 60%)	81,96	84,25
LCR_{вв} «Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами» (необтяжені високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відтік грошових коштів протягом 30 днів) (нормативне значення не менше 100%)	197,66	
LCR_{ів} «Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті» (необтяжені високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відтік грошових коштів протягом 30 днів) (нормативне значення не менше 100%)	196,26	

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від дати Звіту про фінансовий стан до дати погашення згідно з відповідним договором

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2019 та 2018 років на основі договірних недисконтованих зобов'язань з виплати коштів:

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2019 р.	До 3 місяців	3 – 12 місяців	1 – 5 років	Понад 5 років	Всього
Торгові зобов'язання	1 383	-	-	-	1 383
в т.ч. похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:	1 383	-	-	-	1 383
- суми до отримання за договорами	(556 558)	-	-	-	(556 558)
- суми до сплати за договорами	557 941	-	-	-	557 941
Заборгованість перед кредитними установами	209 055	-	-	-	209 055
Заборгованість перед клієнтами	61 036 323	5 837 702	227 178	461	67 101 664
Зобов'язання орендаря за договорами оренди	34 660	94 795	430 336	102 931	662 722
Інші фінансові зобов'язання (крім зобов'язань орендаря за договорами оренди)	1 307 318	-	-	-	1 307 318
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	62 588 739	5 932 497	657 514	103 392	69 282 142

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2018 р.	До 3 місяців	3 – 12 місяців	1 – 5 років	Понад 5 років	Всього
Торгові зобов'язання	7 081	-	-	-	7 081
в т.ч. похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:	7 081	-	-	-	7 081
- суми до отримання за договорами	(1 137 781)	-	-	-	(1 137 781)
- суми до сплати за договорами	1 144 862	-	-	-	1 144 862
Заборгованість перед кредитними установами	697 373	-	-	-	697 373
Заборгованість перед клієнтами	53 493 615	5 031 679	126 422	1 240	58 652 956
Інші фінансові зобов'язання	1 529 560	-	-	-	1 529 560
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	55 727 629	5 031 679	126 422	1 240	60 886 970

До коштів клієнтів включені строкові депозити фізичних осіб. Договори депозитів фізичних осіб можуть містити умови як із можливістю виплати на вимогу так і без такої можливості. Строкові депозити фізичних осіб включені до показників, поданих вище, за строками їх сплати, передбаченими договорами (тобто за умови, що вкладники не вимагатимуть виплати депозитів до строку, зазначеному у договорі). Значна частина депозитів фізичних осіб – це короткострокові депозити і тому у таблиці вони показані у колонці «До 3 місяців».

Станом на 31 грудня 2019 року загальна сума депозитів фізичних осіб, без врахування суми нарахованих, та несплачених відсотків та майбутніх недисконтованих грошових потоків, включених до періоду від 3 до 12 місяців становить 4 399 036 тис. грн. (2018 р.: 4 229 301 тис. грн.). Однак Банк розраховує на те, що більшість клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню можливу дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі історичної інформації щодо переукладання депозитів. Дивіться Примітку 32 «Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення» з аналізом активів та зобов'язань Банку за строками, коли вони очікувано будуть отримані чи сплачені.

У наведеній нижче таблиці відображено строки виконання договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами.

	До 3 місяців	3 – 12 місяців	1 – 5 років	Всього
2019 р.	1 069 730	1 813 407	496 657	3 379 794
2018 р.	989 619	1 850 070	425 312	3 265 001

Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні фінансові зобов'язання до закінчення строку їх дії. Видані гарантії, авальовані векселі та акредитиви зобов'язують Банк здійснювати платежі від імені клієнтів у разі конкретної дії, відповідно, може виникнути необхідність у негайних дострокових платежах за цими зобов'язаннями до закінчення договірного строку дії даних зобов'язань. Аналіз договірних та умовних зобов'язань за типами наведено у Примітці 22.

Станом на 31 грудня 2019 року відкличні зобов'язання Банку з кредитування становили 18 914 036 тис.грн. (2018 р.: 18 219 675 тис.грн.).

Згортання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років не було згортання фінансових інструментів у Звіті про фінансовий стан.

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень або капіталу, який виникає внаслідок несприятливих змін ринкових цін.

Міри ринкового ризику визначено централізовано підрозділом ринкових ризиків Групи RBI AG. Основними показниками є:

- чутливість: залежність теперішньої вартості певної позиції від зміни певних ризик-факторів (курсів валют, процентних ставок, тощо);
- VaR: оцінка максимальних ймовірних збитків протягом певного періоду за поточних ринкових умов з визначеним довірчим рівнем;
- стрес-VaR: оцінка максимальних ймовірних збитків протягом певного періоду за кризових умов з визначеним довірчим рівнем;
- показники, що базуються на прибутку/збитку (попереджувальні індикатори): сума накопиченого прибутку/збитку тих чи інших груп інструментів/операцій.

Контроль за дотриманням лімітів проводиться на щоденній основі. Основними категоріями ринкового ризику є валютний та процентний ризику.

Процентний ризик банківської книги

Процентний ризик – це ризик потенційних втрат від несприятливих та неочікуваних змін процентних ставок, що має вплив на майбутні грошові потоки та справедливу вартість фінансових інструментів.

Основними інструментами управління є:

- політика щодо управління процентним ризиком банківської книги;
- інструменти хеджування (наприклад, процентні свопи), проте Банк не застосовує хеджування в обліку;
- трансфертне ціноутворення;
- стрес-тестування процентного ризику банківської книги;
- неперервний моніторинг та контроль за динамікою позицій.

Банк здійснює щомісячну симуляцію процентного ризику та оцінює вплив на чисті процентні доходи та капітал.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках при незмінному значенні всіх інших змінних Звіту про прибутки та збитки Банку.

Чутливість чистого процентного доходу відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на прибуток до оподаткування Банку за один рік, визначений на основі процентних ставок на неторгові фінансові активи та фінансові зобов'язання, наявні станом на 31 грудня 2019 та 2018 років. Ефект впливу на капітал не відрізняється від ефекту впливу на Звіт про прибутки та збитки.

Валюта	Збільшення у базисних пунктах 2019 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2019 р.	Збільшення у базисних пунктах 2018 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2018 р.
Гривня	+200bp	148 159	+80bp	78 265
Євро	+200bp	25 729	+83bp	4 964
Долар США	+200bp	94 977	+141bp	43 606

Валюта	Зменшення у базисних пунктах 2019 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2019 р.	Зменшення у базисних пунктах 2018 р.	Чутливість чистого процентного доходу 2018 р.
Гривня	-200bp	(156 944)	-80bp	(78 265)
Євро	-200bp	(32 490)	-83bp	(4 964)
Долар США	-200bp	(97 330)	-141bp	(43 606)

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик потенційних збитків внаслідок несприятливих та неочікуваних коливань обмінних курсів іноземних валют, який має потенційний вплив на прибутковість та капітал Банку.

Основними інструментами управління є:

- операції на міжбанківському валютному ринку;
- політика щодо валютного курсу Банку за операціями з клієнтами;
- інструменти хеджування (наприклад, форвардні угоди, індексовані облігації), проте Банк не застосовує хеджування в обліку;
- неперервний моніторинг та контроль за динамікою позицій.

Керівництво постійно відстежує та здійснює управління валютною позицією Банку та ставить на меті зменшити відкриту валютну позицію по тим валютам, що мають найбільший вплив на діяльність Банку.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, з огляду на монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні при незмінному значенні всіх інших параметрів Звіту про прибутки та збитки Банку (через наявність монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на Звіт про прибутки та збитки.

Наведені у таблиці від'ємні значення відображають потенційне зменшення чистого доходу або капіталу, тоді як позитивні значення відображають їх потенційне збільшення.

Валюта	Збільшення обмінного курсу, % 2019 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2019 р.	Збільшення обмінного курсу, % 2018 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2018 р.
Долар США	1,13%	(799)	0,84%	141
Євро	1,81%	598	1,35%	(58)
Російський рубль	2,03%	40	2,71%	14

Валюта	Зменшення обмінного курсу, % 2019 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2019 р.	Зменшення обмінного курсу, % 2018 р.	Вплив на прибуток до оподаткування 2018 р.
Долар США	1,02%	724	0,81%	(136)
Євро	1,77%	(583)	1,18%	51
Російський рубль	1,98%	(39)	1,90%	(10)

Аналіз валютного ризику

Валюта	2019 р.			2018 р.		
	Валютні активи	Валютні зобов'язання	Довга / (коротка) валютна позиція	Валютні активи	Валютні зобов'язання	Довга / (коротка) валютна позиція
Долар США	13 552 585	(13 623 402)	(70 817)	12 101 441	(12 086 503)	14 938
Євро	6 301 018	(6 268 063)	32 955	6 128 299	(6 132 524)	(4 225)
Російський рубль	156 491	(154 517)	1 974	121 893	(121 369)	524
Інші	113 627	(111 623)	2 004	88 237	(87 461)	776

Ризик дострокового погашення

Ризик дострокового погашення – це ризик понесення Банком фінансового збитку внаслідок того, що його клієнти та контрагенти погасять зобов'язання або вимагатимуть погашення зобов'язань раніше чи пізніше, ніж очікувалось, наприклад, іпотечні кредити з фіксованою ставкою у випадку зниження процентних ставок.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років керівництво вважає, що для Банку ризик дострокового погашення є незначним.

Операційний ризик

Операційний ризик – це ризик втрат (в т.ч. недоотримання запланованих доходів), що виникає через неадекватні або недосконалі внутрішні процеси, дії персоналу, систем, або в результаті впливу зовнішніх подій. Це визначення включає юридичний та інформаційний ризики та не включає стратегічний та репутаційний ризики.

Банком впроваджено децентралізовану систему управління операційним ризиком, яка охоплює усі види банківської діяльності та всі структурні рівні: від органів управління до рівня, на якому безпосередньо генерується або приймається ризик.

Загальний контроль за управлінням операційним ризиком здійснюється окремим структурним підрозділом, який надає необхідну консультаційну, методологічну, інформаційну підтримку підрозділам виникнення ризику та підрозділам другої лінії захисту.

Банк застосовує принципи, інструменти та методи з управління операційним ризиком, впроваджені у Групі RBI AG. Зокрема, проведення щорічної оцінки ризику, сценарний аналіз, визначення та моніторинг індикаторів раннього попередження операційного ризику, встановлення мінімальних стандартів збору даних про події операційного ризику, ініціювання впровадження заходів з управління операційним ризиком та періодичний моніторинг стану їх виконання, а також звітування з питань управління операційним ризиком Наглядовій Раді, Правлінню Банку та Комітету з управління та контролю операційними ризиками.

З метою пом'якшення операційного ризику Банк застосовує оцінку та бюджетування капіталу під операційний ризик. Капітал під операційний ризик розраховується відповідно до стандартизованого підходу. Для відшкодування можливих втрат внаслідок реалізації операційного ризику Банком укладено договори страхування ризиків, пов'язані з господарською та операційною діяльністю Банку.

Система управління операційним ризиком

Управління операційним ризиком включає в себе процес ідентифікації, вимірювання, аналізу та моніторингу схильності до ризику, що виникає внаслідок неадекватних або недосконалих внутрішніх процесів, дій персоналу і роботи інформаційних систем, або в результаті впливу зовнішніх подій.

Взаємодія між учасниками процесу управління операційним ризиком, розподіл повноважень та обов'язків базується на моделі трьох ліній захисту від реалізації операційного ризику.

Першою лінією захисту є підрозділи виникнення ризику (бізнес-підрозділи), які генерують операційний ризик та володіють ним. В кожному самостійному структурному-підрозділі Банку призначені менеджери операційного ризику (ОРМи) та спеціалізовані фахівці з операційного ризику (DORSi), які відповідають за щоденне управління операційним ризиком. ОРМи на проактивній основі вирішують питання щодо використання методів управління операційним ризиком, таких як мінімізація ризику, страхування, ліміти прийняття ризику.

Друга лінія захисту – підрозділ з контролю за операційним ризиком, Головний ризик-менеджер Банку, Комітет з управління операційними ризиками та контролюями, підрозділ комплаєнсу – забезпечує незалежну оцінку операційного ризику, нагляд та стимулює першу лінію захисту в управлінні операційним ризиком.

Третьою лінією захисту є Служба внутрішнього аудиту, яка перевіряє ефективність та адекватність системи управління операційним ризиком і супутніх процесів. Функція аудиту не є частиною щоденного процесу управління операційним ризиком, Служба внутрішнього аудиту виконує функцію незалежного нагляду.

Інструменти управління операційним ризиком

У Банку впроваджені та діють наступні інструменти управління операційним ризиком:

- *Збір даних про події операційного ризику*: збитки, які виникли внаслідок реалізації події операційного ризику, вносяться до централізованої бази даних з реєстрації інцидентів операційного ризику. До цієї бази вносяться всі події операційного ризику, що відбулися у Банку, починаючи зі встановленого ліміту збитків за ними;
- *Оцінка операційного ризику*: оцінка ризику проводиться на щорічній основі з метою ідентифікації існуючих ризиків, розробки та впровадження заходів з їх мінімізації та сприяє підвищенню рівня обізнаності з питань операційного ризику. Оцінка ризику визначає чистий ризик процесу, підрозділу виникнення ризику або діяльності, яка оцінювалась, з метою якісного управління операційним ризиком. Результати оцінки ризику агрегуються в ризик-профіль операційного ризику Банку;
- *Сценарний аналіз*: процес, в ході якого розглядається вплив надзвичайних, але імовірних, подій на діяльність Банку та оцінюється ймовірність та серйозність настання таких подій в межах можливих наслідків. Метою сценарного аналізу є: забезпечення перспективного методу збору малоімовірних подій, які, можливо, не відбувались в Банку, та підвищення обізнаності шляхом надання прогнозу по різним типам ризиків, керування заходами з мінімізації ОР та планами інвестування;
- *Аналіз балансу*: систематичний перегляд та звірка рахунків, що використовуються для відображення подій ОР для забезпечення повноти даних. Аналіз забезпечує детальний перегляд та звірку інформації по рахунках та дозволяє виявити пропущені події;
- *Індикатори раннього попередження операційного ризику*: кількісні показники, які використовуються для виявлення та моніторингу потенційних ризиків. Забезпечують Банк раннім сигналом щодо потенційних проблем або змін в ризик-профілі Банку, що можуть потребувати заходів з реагування.

Ці інструменти дозволяють виявити та оцінити операційний ризик, який властивий всім продуктам, процесам, системам і напрямкам діяльності; встановити причини виникнення ризику, вживати заходів з попередження/мінімізації операційного ризику; переглядаються та вдосконалюються на регулярній основі.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

31. Справедлива вартість фінансових інструментів

У наведеній нижче таблиці відображено балансову та справедливу вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2019 року:

31 грудня 2019 р.	Торгові	В обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	За амортизованою собівартістю	За справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Всього балансова вартість	Справедлива вартість
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	13 542 570	-	13 542 570	13 542 710
Торгові активи	784 725	-	-	-	784 725	784 725
Заборгованість кредитних установ	-	-	10 176 266	-	10 176 266	10 168 609
Кредити клієнтам	-	-	47 352 398	-	47 352 398	49 008 189
Інвестиційні цінні папери:						
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	823	-	-	823	823
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	3 570 498	3 570 498	3 570 498
- за амортизованою собівартістю	-	-	1 578 101	-	1 578 101	1 750 343
Інші фінансові активи	-	-	1 646 876	-	1 646 876	1 646 876
Фінансові активи	784 725	823	74 296 211	3 570 498	78 652 257	80 472 773
Торгові зобов'язання	1 252	-	-	-	1 252	1 252
Заборгованість перед кредитними установами	-	-	209 055	-	209 055	209 055
Заборгованість перед клієнтами	-	-	66 748 547	-	66 748 547	66 987 289
Інші фінансові зобов'язання (крім зобов'язань орендаря за договорами оренди)	-	-	1 307 318	-	1 307 318	1 307 318
Фінансові зобов'язання	1 252	-	68 264 920	-	68 266 172	68 504 914

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У наведеній нижче таблиці відображено балансову та справедливу вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2018 року:

31 грудня 2018 р.	Торгові	За амортизованою собівартістю	За справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Всього балансова вартість	Справедлива вартість
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	10 362 053	-	10 362 053	10 362 066
Торгові активи	690 495	-	-	690 495	690 495
Заборгованість кредитних установ	-	7 630 836	-	7 630 836	7 623 334
Кредити клієнтам	-	46 829 034	-	46 829 034	47 032 728
Інвестиційні цінні папери:					
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	3 455 556	3 455 556	3 455 556
Інші фінансові активи	-	1 047 416	-	1 047 416	1 047 416
Фінансові активи	690 495	65 869 339	3 455 556	70 015 390	70 211 595
Торгові зобов'язання	6 955	-	-	6 955	6 955
Заборгованість перед кредитними установами	-	697 373	-	697 373	697 373
Заборгованість перед клієнтами	-	58 405 951	-	58 405 951	58 597 592
Інші фінансові зобов'язання	-	1 529 560	-	1 529 560	1 529 560
Фінансові зобов'язання	6 955	60 632 884	-	60 639 839	60 831 480

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю

У наведеній нижче таблиці відображено аналіз фінансових інструментів, що відображаються за справедливою вартістю, за рівнями ієрархії, класами та підкласами фінансових активів та зобов'язань:

31 грудня 2019 р.	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи				
Торгові активи:				
ОВДП	-	772 700	-	772 700
Похідні фінансові інструменти	-	12 025	-	12 025
	-	784 725	-	784 725
Інвестиційні цінні папери, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:				
Акції українських підприємств	-	823	-	823
	-	823	-	823
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
ОВДП	-	3 488 201	-	3 488 201
Облігації українських підприємств	-	82 297	-	82 297
	-	3 570 498	-	3 570 498
Фінансові активи за справедливою вартістю	-	4 356 046	-	4 356 046
Фінансові зобов'язання				
Торгові зобов'язання:				
Похідні фінансові інструменти	-	1 252	-	1 252
Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю	-	1 252	-	1 252

31 грудня 2018 р.	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи				
Торгові активи:				
ОВДП	-	354 248	-	354 248
Казначейські облігації США	332 790	-	-	332 790
Похідні фінансові інструменти	-	3 457	-	3 457
	332 790	357 705	-	690 495
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
ОВДП	-	3 455 556	-	3 455 556
	-	3 455 556	-	3 455 556
Фінансові активи за справедливою вартістю	332 790	3 813 261	-	4 146 051
Фінансові зобов'язання				
Торгові зобов'язання:				
Похідні фінансові інструменти	-	6 955	-	6 955
Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю	-	6 955	-	6 955

Методики оцінки та дані, використані для визначення справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових інструментів, що котируються на активному ринку, визначається згідно з котируваннями, які відображають умови, за якими відбуваються регулярні та останні операції на ринку. Банк використовує методики для визначення справедливої вартості інструментів, якщо котирування для них недоступні.

Нижче наводиться опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з використанням різних методик оцінки. Вони включають оцінку Банку щодо припущень, які б здійснювалися учасниками ринку при визначенні справедливої вартості таких інструментів.

Похідні фінансові інструменти

При визначенні вартості похідних фінансових інструментів, до яких в основному відносяться процентні свопи, валютні свопи та форвардні валютні контракти, використовується метод оцінки із застосуванням даних, що відкрито спостерігаються на ринку. Найбільш часто застосовувані методи оцінки включають форвардне ціноутворення та своп-моделі, з використанням розрахунків теперішньої вартості. Моделі включають різні дані, у тому числі кредитоспроможність контрагентів, розмір обмінних курсів «спот» і «форвард» та криві процентних ставок.

Торгові цінні папери та інвестиційні цінні папери

Вартість торгових цінних паперів та інвестиційних цінних паперів визначається на підставі ринкових котирувань та методик оцінки або цінових моделей, що застосовуються переважно для акцій та боргових цінних паперів, які не мають котирувань. Дані цінні папери оцінюються за допомогою моделей, які включають лише дані, що є результатом спостережень на ринку. Дані, що є результатом спостережень на ринку включають котирування щодо подібних боргових цінних паперів, процентні ставки, криві дохідності, інші дані доступні для спостереження на ринку.

Переведення між рівнями

За роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 років, Банк не здійснював переведень між Рівнем 1 та Рівнем 2 ієрархії справедливої вартості. Політикою Банку визначається, що переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості вважається таким, що відбулося станом на звітну дату.

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що не обліковуються за справедливою вартістю

У таблиці нижче наведено порівняння справедливої та балансової вартості класів та підкласів фінансових інструментів, що не відображені у окремій фінансовій звітності Банку за справедливою вартістю. Таблиця не відображає справедливу вартість нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Справедлива вартість 2019 р.				Балансова вартість 2019 р.
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього	
Фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	13 542 710	-	13 542 710	13 542 570
Заборгованість кредитних установ:					
Національний банк України	-	8 014 306	-	8 014 306	8 014 306
Іноземні банки	-	1 635 839	-	1 635 839	1 635 835
Міжнародні фінансові організації	-	-	518 464	518 464	526 125
	-	9 650 145	518 464	10 168 609	10 176 266
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	-	-	35 229 347	35 229 347	34 124 518
Фізичні особи	-	-	6 410 862	6 410 862	6 203 205
Малі підприємства	-	-	4 069 602	4 069 602	3 837 230
Мікро-підприємства	-	-	3 298 378	3 298 378	3 187 445
	-	-	49 008 189	49 008 189	47 352 398
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:					
ОВДП	-	1 750 343	-	1 750 343	1 578 101
	-	1 750 343	-	1 750 343	1 578 101
Інші фінансові активи	-	-	1 646 876	1 646 876	1 646 876
Всього фінансових активів	-	24 943 198	51 173 529	76 116 727	74 296 211
Фінансові зобов'язання					
Заборгованість перед кредитними установами	-	209 055	-	209 055	209 055
Заборгованість перед клієнтами:					
Великі підприємства	-	25 962 614	-	25 962 614	25 693 355
Фізичні особи	-	24 846 145	-	24 846 145	24 877 771
Мікро-підприємства	-	13 002 335	-	13 002 335	13 004 669
Малі підприємства	-	3 048 835	-	3 048 835	3 045 392
Бюджетні організації	-	127 360	-	127 360	127 360
	-	66 987 289	-	66 987 289	66 748 547
Інші фінансові зобов'язання (крім зобов'язань орендаря за договорами оренди)	-	-	1 307 318	1 307 318	1 307 318
Всього фінансових зобов'язань	-	67 196 344	1 307 318	68 503 662	68 264 920

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Справедлива вартість 2018 р.				Балансова вартість 2018 р.
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього	
Фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	10 362 066	-	10 362 066	10 362 053
Заборгованість кредитних установ:					
Національний банк України	-	5 012 758	-	5 012 758	5 012 758
Іноземні банки	-	1 676 905	-	1 676 905	1 676 898
Міжнародні фінансові організації	-	167 434	766 237	933 671	941 180
	-	6 857 097	766 237	7 623 334	7 630 836
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	-	-	36 788 715	36 788 715	36 507 480
Фізичні особи	-	-	4 658 949	4 658 949	4 695 219
Малі підприємства	-	-	3 413 909	3 413 909	3 434 381
Мікро-підприємства	-	-	2 171 155	2 171 155	2 191 954
	-	-	47 032 728	47 032 728	46 829 034
Інші фінансові активи	-	-	1 047 416	1 047 416	1 047 416
Всього фінансових активів	-	17 219 163	48 846 381	66 065 544	65 869 339
Фінансові зобов'язання					
Заборгованість перед кредитними установами	-	697 373	-	697 373	697 373
Заборгованість перед клієнтами:					
Великі підприємства	-	22 803 353	-	22 803 353	22 553 335
Фізичні особи	-	20 892 716	-	20 892 716	20 955 713
Мікро-підприємства	-	10 706 386	-	10 706 386	10 708 393
Малі підприємства	-	3 853 770	-	3 853 770	3 847 143
Бюджетні організації	-	341 367	-	341 367	341 367
	-	58 597 592	-	58 597 592	58 405 951
Інші фінансові зобов'язання	-	-	1 529 560	1 529 560	1 529 560
Всього фінансових зобов'язань	-	59 294 965	1 529 560	60 824 525	60 632 884

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у окремій фінансовій звітності.

Активи, для яких застосовується спрощений розрахунок справедливої вартості

Для окремих фінансових активів та фінансових зобов'язань застосовувався спрощений метод розрахунку справедливої вартості. Це інструменти:

- всі короткострокові операції (заборгованість кредитних установ з терміном погашення до 1 року; еквіваленти грошових коштів; операції з терміном погашення до 3 місяців для всіх інших статей); справедлива вартість цих продуктів буде дорівнювати сумі номінальної вартості продукту та нарахованих відсотків;
- певні категорії продуктів (наприклад, «Інші активи», «Інші зобов'язання»); справедлива вартість цих продуктів буде дорівнювати балансовій вартості, оскільки вони є короткостроковими та не містять значного компоненту фінансування;
- всі продукти, що не мають строку погашення (за винятком овердрафтів); ці категорії продуктів можна розглядати як короткострокові або «на вимогу» (зокрема, кредитні картки, поточні рахунки, ощадні депозити); справедлива вартість цих продуктів буде дорівнювати сумі номінальної вартості продукту та нарахованих відсотків.

Фінансові інструменти з фіксованою та плаваючою ставкою

Справедлива вартість усіх фінансових активів та зобов'язань, що обліковуються за амортизованою вартістю, які не підпадають під спрощений підхід, розраховується з використанням методу дисконтованих грошових потоків. Очікувані платежів дисконтуються з використанням відповідної ставки дисконтування, яка на даний час відображає ринкове середовище та додаткові ризики, що відносяться до відповідних саб-портфелів (наприклад, безризикова ставка плюс премія за ризик). Метод, що застосовується для розрахунку ставки дисконту, залежить від сегмента (тобто, роздрібний та нероздрібний).

Оскільки офіційних ринкових котирувань для розрахунку процентної ставки по роздрібним кредитам немає, розрахунки побудовані на основі середньозваженої ставки по роздрібним кредитам, виданих протягом останнього кварталу, що слугує так званим «market-proxu» для конкретних саб-портфелів, оскільки нові угоди відображають поточні ринкові умови, включаючи витрати на фінансування та додаткові ризики. Поточна ставка дисконтування складається з однієї розрахункової процентної ставки, яка охоплює всі компоненти ризику, закладені в маржі (тобто, адміністративні витрати, витрати власного капіталу, ліквідність та кредитний ризик). Забезпечення заборгованості враховується за типом контракту.

Для портфелів нероздрібного бізнесу, включені денні криві кредитного дефолтного свопу (CDS) відповідно до сектору клієнта. CDS криві, основані на зовнішній галузі, рейтингу та регіоні, співвідносяться до внутрішніх секторів, рейтингів та регіонів. Для врахування ризику ліквідності Банк використовує певні криві фондування для кожної угоди. Для цілей дисконтування, з метою оцінки ризику ліквідності, використовується крива ринкового фондування (над базисною ставкою). Кожна позиція оцінюється з врахуванням ризику ліквідності Банку. Для активів, ставка дисконтування складається з початкового каліброваного спреду (включаючи початкову маржу, криву CDS і криву ліквідності), криву CDS і криву ліквідності на дату оцінки та безризикову ставку на дату оцінки. Для зобов'язань ставка дисконтування складається з початкового каліброваного спреду (без компонента CDS), кривої ліквідності на дату оцінки та безризикової ставки на дату оцінки.

32. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення (з певними особливостями щодо Заборгованості перед клієнтами зазначеними нижче). Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку за строками погашення наведена у Примітці 30 «Управління ризиками».

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	2019 р.			2018 р.		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	13 542 570	-	13 542 570	10 362 053	-	10 362 053
Торгові активи	784 725	-	784 725	690 495	-	690 495
Заборгованість кредитних установ	9 904 892	271 374	10 176 266	7 119 093	511 743	7 630 836
Кредити клієнтам	33 131 235	14 221 163	47 352 398	32 134 056	14 694 978	46 829 034
Активи, призначені для продажу	11 804	-	11 804	20 848	-	20 848
Інвестиційні цінні папери:						
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	823	-	823	-	-	-
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	834 628	2 735 870	3 570 498	538 119	2 917 437	3 455 556
- за амортизованою собівартістю	74 456	1 503 645	1 578 101	-	-	-
Інвестиції в дочірні підприємства	-	49 155	49 155	-	49 155	49 155
Інвестиційна нерухомість	-	83 153	83 153	-	99 257	99 257
Основні засоби	-	3 125 177	3 125 177	-	2 331 782	2 331 782
Нематеріальні активи	-	644 162	644 162	-	435 488	435 488
Відстрочені активи з податку на прибуток	-	-	-	2 561	41 100	43 661
Інші активи	1 866 909	507	1 867 416	1 364 661	4	1 364 665
Всього активів	60 152 042	22 634 206	82 786 248	52 231 886	21 080 944	73 312 830
Зобов'язання						
Торгові зобов'язання	1 252	-	1 252	6 955	-	6 955
Заборгованість перед кредитними установами	209 055	-	209 055	697 373	-	697 373
Заборгованість перед клієнтами	66 530 867	217 680	66 748 547	58 280 168	125 783	58 405 951
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	251 686	-	251 686	247 100	-	247 100
Відстрочені податкові зобов'язання	41 486	(27 326)	14 160	-	-	-
Резерви	107 429	44 661	152 090	116 455	46 977	163 432
Інші зобов'язання	2 065 394	328 256	2 393 650	2 143 488	25 561	2 169 049
Всього зобов'язань	69 207 169	563 271	69 770 440	61 491 539	198 321	61 689 860
Чиста сума	(9 055 127)	22 070 935	13 015 808	(9 259 653)	20 882 623	11 622 970

Заборгованість перед клієнтами включена, переважно, до одного року базуючись на контрактних потоках. Аналіз строків погашення не відображає історичну стабільність поточних рахунків. Зняття коштів з поточних рахунків відбувалося протягом більш тривалого періоду, ніж зазначено у таблицях вище. Також, заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб (Примітка 20). Законодавство України визначає, що договори депозитів фізичних осіб можуть містити умови як із можливістю виплати на вимогу так і без такої можливості. Однак, Банк не очікує, що багато клієнтів вимагатимуть повернення коштів раніше дати закінчення строку договору, а також очікує, що багато депозитів буде пролонговано.

33. Операції з пов'язаними сторонами

Відповідно до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні або фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

До пов'язаних сторін входить:

- Материнська компанія – власником контрольного пакету акцій Банку є «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (Raiffeisen Bank International AG), Австрія, якому належить 68,28% (2018 р.: 68,27%) (Примітка 1);
- Інший акціонер – ЄБРР (Примітка 1);
- Дочірні підприємства – підприємства, які контролюються Банком (Примітка 4);
- Підприємства під спільним контролем – компанії, які перебувають під спільним контролем Групи «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ»;
- Ключовий управлінський персонал – фізичні особи, які мають повноваження та відповідають за планування, управління та контроль за діяльністю Банку прямо чи опосередковано, і включають членів Правління, Спостережної Ради та їхніх прямих родичів;
- Інші пов'язані сторони – включають компанії, які є афілійованими компаніями Групи «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ».

Пов'язані сторони можуть проводити операції, які не проводились би між непов'язаними сторонами. Терміни, умови та суми таких операцій можуть відрізнятися від термінів, умов та сум операцій між непов'язаними сторонами.

Основними валютами за залишками по операціям з пов'язаними сторонами-нерезидентами є долар США та євро.

Станом на 31 грудня 2019 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Дочірні підприємства</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти (відсоткові ставки за угодою: 0%-0,6%) <i>в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки</i>	780 798 (34)	-	-	31 110 (86)	-	-
Торгові активи	1 800	-	-	-	-	-
Заборгованість кредитних установ (відсоткова ставка за угодою: 17%) <i>в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки</i>	-	184 097 (2)	-	-	-	-
Кредити клієнтам (відсоткові ставки за угодою: 19%-42%)	-	-	-	-	85	1 184
Інвестиції в дочірні підприємства	-	-	49 155	-	-	-
Нематеріальні активи	17 359	-	-	67 888	-	93 153
Інші активи <i>в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки</i>	6 552 (15)	4 835	2	2	1	14 775
Всього активи	806 509	188 932	49 157	99 000	86	109 112
Зобов'язання						
Торгові зобов'язання	1 252	-	-	-	-	-
Заборгованість перед кредитними установами: Поточні рахунки інших банків (відсоткові ставки за угодою: 0%-0,75%)	610	38 945	-	4 644	-	-
	610	38 945	-	4 644	-	-
Заборгованість перед клієнтами: Поточні рахунки (відсоткові ставки за угодою: 0%-10,5%)	-	-	2 776	88 662	17 485	30 703
Строкові кошти (відсоткові ставки за угодою: 5,9%-15,5%)	-	-	49 258	173 236	9 125	79 210
	-	-	52 034	261 898	26 610	109 913
Інші зобов'язання	21 784	2 151	1 252	28 415	-	7 787
Всього зобов'язання	23 646	41 096	53 286	294 957	26 610	117 700

Станом на 31 грудня 2019 року інші договірні та умовні зобов'язання з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Дочірні підприємства</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Зобов'язання та гарантії видані	2 440	-	-	10 588	-	-
Зобов'язання та гарантії отримані	219 303	2 369	-	236 503	1 169	-

Банк отримав фінансові гарантії від пов'язаних сторін, номіновані у доларах США та Євро, із контрактною датою погашення до 2022 року, що використані як забезпечення для надання кредитів клієнтам та коштів кредитним установам.

Станом на 31 грудня 2018 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Дочірні підприємства</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти (відсоткові ставки за угодою: 0%-0,6%) <i>в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки</i>	701 119 (1)	-	-	24 670 (11)	-	-
Заборгованість кредитних установ (відсоткова ставка за угодою: 17%) <i>в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки</i>	-	529 863 (24)	-	-	-	-
Кредити клієнтам (відсоткові ставки за угодою: 30%-42%)	-	-	-	-	15	347
Інвестиції в дочірні підприємства	-	-	49 155	-	-	-
Нематеріальні активи	13 960	-	-	29 474	-	44 410
Інші активи <i>в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки</i>	3 525 (7)	613	-	-	1	8 338
Всього активи	718 604	530 476	49 155	54 144	16	53 095
Зобов'язання						
Торгові зобов'язання	6 955	-	-	-	-	-
Заборгованість перед кредитними установами: Поточні рахунки інших банків (відсоткова ставка за угодою: 0,75%)	430 995	74 759	-	6 808	-	-
	430 995	74 759	-	6 808	-	-
Заборгованість перед клієнтами: Поточні рахунки (відсоткові ставки за угодою: 0%-10%)	-	-	4 055	57 222	17 946	12 951
Строкові кошти (відсоткові ставки за угодою: 8,9%-17,5%)	-	-	42 033	966 295	11 395	68 485
	-	-	46 088	1 023 517	29 341	81 436
Інші зобов'язання	29 042	1 516	-	21 520	-	3 637
Всього зобов'язання	466 992	76 275	46 088	1 051 845	29 341	85 073

Станом на 31 грудня 2018 року інші договірні та умовні зобов'язання з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Материнська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Дочірні підприємства</i>	<i>Підприємства під спільним контролем</i>	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Зобов'язання та гарантії видані	-	-	-	4 030	-	379
Зобов'язання та гарантії отримані	409 112	2 769	-	94 854	-	-

Банк отримав фінансові гарантії від пов'язаних сторін, номіновані у доларах США та Євро, із контрактною датою погашення до 2020 року, що використані як забезпечення для надання кредитів клієнтам та коштів кредитним установам.

Станом на 31 грудня 2019 року суми доходів і витрат за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Мате- ринська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Дочірні підпри- ємства</i>	<i>Підприєм- ства під спільним контролем</i>	<i>Ключо- вий управ- лінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Процентні доходи	25 108	47 796	-	-	6	181
Процентні витрати	(10 179)	(261)	(8 123)	(32 150)	(2 030)	(10 176)
Комісійні доходи	26 604	7 659	1 197	3 642	46	246 562
Комісійні витрати	(49 658)	(16 538)	(12 989)	(203 778)	-	-
Кредитні прибутки/(збитки)	(103)	22	-	(74)	-	-
Непроцентні доходи	15 306	8 148	21	5 559	22	171
Непроцентні витрати	(32 002)	-	-	(9 272)	-	(83 388)

Станом на 31 грудня 2018 року суми доходів і витрат за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	<i>Мате- ринська компанія</i>	<i>Інший акціонер</i>	<i>Дочірні підпри- ємства</i>	<i>Підприєм- ства під спільним контролем</i>	<i>Ключо- вий управ- лінський персонал</i>	<i>Інші пов'язані сторони</i>
Процентні доходи	9 624	70 113	6 864	-	5	3
Процентні витрати	(17 846)	(256)	(7 096)	(25 329)	(2 351)	(7 323)
Комісійні доходи	13 619	5 259	722	3 488	33	191 188
Комісійні витрати	(68 795)	(13 756)	(9 976)	(162 838)	-	-
Кредитні прибутки/(збитки)	14	(20)	-	400	-	-
Непроцентні доходи/(витрати)	(3 037)	-	20	9 431	(10)	241
Непроцентні витрати	(53 050)	-	-	(9 862)	-	(189 517)

Сукупна сума винагороди членам Правління та Наглядової Ради протягом 2019 року складала 126 481 тис. грн. (2018 р.: 112 426 тис. грн.).

34. Достатність капіталу

Банк здійснює активне управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед інших методів, коефіцієнтів, встановлених Базельською угодою щодо капіталу (Базель II), та нормативів, встановлених НБУ при здійсненні нагляду за Банком.

Основною ціллю управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Банк повністю дотримався всіх зовнішніх встановлених вимог щодо капіталу.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю. З метою підтримання або зміни структури капіталу Банк може коригувати суми дивідендів, що виплачуються акціонерам, повернути капітал акціонерам або випустити дольові цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процедурах управління капіталом у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Згідно з вимогами НБУ, банки мають підтримувати показник достатності капіталу на рівні 10% від суми активів, зважених на ризик (2018 р.: 10%), розрахований згідно з вимогами НБУ. Станом на 31 грудня 2019 року Банк дотримується нормативу достатності капіталу та норм щодо обсягу регулятивного капіталу згідно з вимогами НБУ.

Показник достатності регулятивного капіталу згідно з Базельською угодою (Базель II)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років показник достатності регулятивного капіталу Банку, розрахований згідно з положеннями Базельської угоди (Базель II) зі змінами, включаючи зміни щодо врахування ринкових ризиків, становив:

	2019 р.	2018 р.
Капітал першого рівня	11 366 983	10 349 680
Капітал другого рівня	1 004 663	837 802
Всього капітал	12 371 646	11 187 482
Активи, зважені за ризиком	56 097 855	53 583 762
Показник достатності капіталу першого рівня	20,26%	19,31%
Показник достатності капіталу	22,05%	20,88%

35. Події після дати балансу

Після звітної дати Правлінням НБУ були ухвалені рішення щодо зниження облікової ставки з 13,5% річних, чинної з 13 грудня 2019 року до 11% річних, чинної з 31 січня 2020 року, до 10% річних, чинної з 13 березня 2020 року та до 8% річних, чинної з 24 квітня 2020 року, відповідно. Національний Банк продовжував пом'якшення монетарної політики та підтримку української економіки на фоні подальшого охолодження світової економіки.

В той же час, очікується, що розповсюдження пандемії коронавірусу (COVID-19) у 2020 році може призвести до рецесії у світовій економіці та сповільнення економічної активності в Україні. У березні 2020 року, Урядом було запроваджено тимчасові обмеження ділової та соціальної активності, що спільно із зменшенням попиту у глобальному масштабі, а також переоцінкою інвесторами ризиків щодо країн, які розвиваються, може негативно вплинути на економіку та стан зовнішньої торгівлі України, ускладнити залучення фінансування, вплинути на банківську систему країни та призвести до майбутнього знецінення національної валюти щодо провідних іноземних валют.

Наразі спостерігається певне знецінення гривні, але Банк очікує, що дана девальвація носитиме тимчасовий характер та є спричиненою поширенням коронавірусу.

Керівництво стежить за поточною ситуацією та вживає всі необхідні заходи для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо.

www.aval.ua